

**LEMBAGA
PELABUHAN
BINTULU**

**TATACARA
PENGURUSAN
PEROLEHAN
(SUMBER: DANA
DALAMAN LPB)
[MANUAL PEROLEHAN
PERKHIDMATAN PERUNDING]**

KANDUNGAN

PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING.....	1
MANUAL PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING	1
1.0 PERATURAN AM BERKAITAN PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING	4
2.0 DEFINISI DAN KOD BIDANG PERKHIDMATAN PERUNDING.....	12
3.0 PIHAK BERKUASA MELULUS DAN HAD NILAI KUASA	17
4.0 PENUBUHAN JAWATANKUASA PENILAIAN PERUNDING	25
5.0 KOS PERKHIDMATAN PERUNDING	30
6.0 KAEDAH PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING.....	37
7.0 KEBENARAN MENGGUNAKAN PERKHIDMATAN PERUNDING...	49
8.0 PENYEDIAAN TERMA RUJUKAN	50
9.0 PENYEDIAAN ANGGARAN KOS PERKHIDMATAN PERUNDING .	54
10.0 PENETAPAN KRITERIA PENILAIAN	58
11.0 DOKUMEN PELAWAAN	65
12.0 PENGIKLANAN	70
13.0 SENARAI PENDEK PERUNDING	75
14.0 PENILAIAN & PERAKUAN JAWATANKUASA PENILAIAN PERUNDING	78
15.0 RUNDINGAN KOS DAN PELARASAN KOS.....	85
16.0 PELANTIKAN RASMI PERUNDING	87
17.0 SISTEM ePERUNDING	89
18.0 PERJANJIAN PERUNDING & PENTADBIRAN KONTRAK.....	89
19.0 PELANTIKAN PERUNDING INDIVIDU	97
20.0 PELANTIKAN PERUNDING ASING	100
21.0 PEMANTAUAN DAN PENILAIAN PRESTASI PERKHIDMATAN PERUNDING ..	102

AKRONIM

Akronim	Singkatan Kepada
AP	Arahan Perbendaharaan
BAM	<i>Board of Architect Malaysia</i>
BEM	<i>Board of Engineers Malaysia</i>
BQSM	<i>Board of Quantity Surveyor of Malaysia</i>
CD	<i>Compact Disk</i>
CTK	Cadangan Teknikal & Cadangan Kos
CV	<i>Curriculum Vitae</i>
C&S	<i>Civil & Structural Engineering</i>
EIA	<i>Environmental Impact Assessment</i>
EOT	<i>Extension of Time</i>
EPU	Unit Perancang Ekonomi
FP	Faktor Pengganda
GP	Gaji Pokok
ICT	<i>Information and Communication Technologies</i>
IM	Input Masa
IPTA	Institut Pengajian Tinggi Awam
ISO	<i>International Standard Organisation</i>
JKPP	Jawatankuasa Kecil Penilaian Perunding
JKR	Jabatan Kerja Raya
JKSH	Jawatankuasa Sebut Harga LPB
JPICT	Jawatankuasa Pemandu ICT
JPP	Jawatankuasa Penilaian Perunding
JPS	Jabatan Pengairan dan Saliran
JUPEM	Jabatan Ukur & Pemetaan Malaysia
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LPPP	Laporan Prestasi Perkhidmatan Perunding
MAMPU	Unit Pemodenan Tadbiran dan Perancangan Pengurusan Malaysia
MOF	Kementerian Kewangan Malaysia
M&E	<i>Mechanical & Electrical Engineering</i>
PBM	Pihak Berkuasa Melulus
PFI	<i>Private Finance Initiative</i>
PTJ	Pusat Tanggungjawab
QS	<i>Quantity Surveyor</i>
QA	Program Kepastian Kualiti - <i>Quality Assurance Program</i>
QAQC	Laporan Jaminan & Kawalan Kualiti
ROB	<i>Registrar of Business</i>
ROC	<i>Registrar of Companies</i>
ROS	<i>Registrar of Societies</i>
SAP	Surat Arahan Perbendaharaan

Akronim	Singkatan Kepada
SO	Pegawai Penguasa – <i>Superintending Officer</i>
SOC SO	<i>Social Security Organisation</i>
SOF	<i>Scale Of Fee</i>
SPRM	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia
TOR	<i>Terms of Reference</i>
UNDP	<i>United Nations Development Programme</i>
VO	<i>Variation Order</i>
YP	Yuran Perunding

PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING

MANUAL PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING LEMBAGA PELABUHAN BINTULU (LPB)

1.1 PERATURAN AM BERKAITAN PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING

1.2 Rujukan Kepada Jabatan Teknik – Arahan Perbendaharaan (AP) 182.1

1.2.1 Semua Jabatan Bukan Teknik hendaklah mendapatkan perkhidmatan daripada Jabatan Teknik iaitu Jabatan Kerja Raya atau Jabatan Pengairan dan Saliran bagi melaksanakan semua projek kerja tertakluk kepada peraturan yang berkuat kuasa dari semasa ke semasa.

1.2.2 LPB hendaklah mengemukakan kepada Jabatan Teknik maklumat lengkap seperti berikut:

1.2.2.1 Kedudukan status tapak projek;

1.2.2.2 Ringkasan projek;

1.2.2.3 Siling projek;

1.2.2.4 Peruntukan tahunan; dan

1.2.2.5 Jadual pelaksanaan projek.

1.2.3 Sekiranya Jabatan Teknik tidak mengemukakan maklum balas dalam tempoh 14 hari daripada tarikh surat LPB diterima oleh Jabatan Teknik, maka LPB boleh melantik perunding mengikut peraturan yang berkuatkuasa. LPB adalah bertanggungjawab untuk memastikan surat yang dikemukakan, diterima di pejabat Jabatan Teknik dan disahkan oleh penerima.

1.3 Kebenaran Menggunakan Perkhidmatan Perunding - AP 186

1.3.1 LPB dikehendaki merujuk projek masing-masing kepada Jabatan Teknik iaitu Jabatan Kerja Raya atau Jabatan Pengairan dan Saliran terlebih dahulu sebelum melantik perunding. Jika Jabatan Teknik tidak mengemukakan maklum balas dalam tempoh 14 hari daripada tarikh surat LPB diterima oleh Jabatan Teknik, maka LPB boleh melantik perunding mengikut peraturan yang berkuat kuasa.

1.4 Pihak Berkuasa Melulus Perolehan Perkhidmatan Perunding – AP187

1.4.1 Pihak berkuasa melulus perolehan perkhidmatan perunding adalah seperti berikut:

PBM	Had Nilai Kuasa Melulus
Jawatankuasa Sebut Harga LPB - Semua Jawatankuasa Sebut Harga LPB boleh meluluskan perolehan perunding tidak melebihi had nilai kuasa yang ditetapkan di Jadual ini tertakluk mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada Pengurus Besar.	1. Kos projek pembangunan fizikal sehingga RM5 juta 2. Kos kajian sehingga RM500 ribu 3. Kos kerja ukur sehingga RM500 ribu
Lembaga Perolehan 'B' LPB	1. Kos projek pembangunan fizikal sehingga RM20 juta 2. Kos kajian sehingga RM2 juta 3. Kos kerja ukur sehingga RM2 juta
Lembaga Perolehan 'A' LPB	1. Kos projek pembangunan fizikal sehingga RM100 juta ¹ 2. Kos kajian sehingga RM5 juta 3. Kos kerja ukur sehingga RM5 juta
Diperakukan oleh Lembaga Perolehan LPB dan dimuktamadkan di peringkat Lembaga Pengarah LPB	1. Kos projek pembangunan fizikal melebihi RM100 juta ¹ 2. Kos kajian melebihi RM5 juta 3. Kos kerja ukur melebihi RM5 juta

1.4.2 Kuasa meluluskan tambahan kos perkhidmatan perunding hanya diberikan kepada PBM LPB yang berkenaan tertakluk kepada syarat- syarat berikut:

1.4.2.1 tambahan kos perkhidmatan perunding sehingga maksimum 100% yang disebabkan oleh perubahan skop asal atau perubahan kos projek/kajian. Sekiranya tambahan kos melebihi 100%, kelulusan hendaklah diperolehi daripada Lembaga Pengarah LPB. Semua permohonan tambahan kos yang dibawa dan diputuskan oleh PBM yang berkenaan atau Lembaga Pengarah LPB hendaklah dibuat di dalam tempoh perjanjian perunding masih sah berkuat kuasa.

1.4.2.2 tambahan kos perkhidmatan perunding tanpa had nilai yang disebabkan *Variation Order* (VO) dan *Extension*

¹ Bahagian ini dipinda susulan daripada kelulusan bersyarat oleh Kementerian Kewangan Malaysia melalui surat rujukan S/K.KEW/PK/MOT/D/00 JLD. 2 SK.5 (4) bertarikh 23 Disember 2016

Of Time (EOT) dalam kontrak dengan pihak kontraktor.

1.5 Pematuhan Peraturan Perolehan Kerajaan Oleh Perunding - AP 189

- 1.5.1 Bagi projek atau kajian yang diuruskan oleh perunding, LPB hendaklah memastikan peraturan-peraturan perolehan LPB yang sedang berkuat kuasa dipatuhi sepenuhnya oleh perunding.

1.6 Bayaran Cukai

- 1.6.1 Selaras dengan Akta Cukai Barang dan Perkhidmatan 2014 [Akta 762] yang berkuat kuasa mulai 1 April 2015, semua perunding yang ditawarkan perolehan bernilai melebihi RM500 ribu dalam tempoh 12 bulan hendaklah berdaftar dengan Jabatan Kastam Di Raja Malaysia (JKDM).
- 1.6.2 Cadangan Kos yang dikemukakan oleh perunding hendaklah tidak termasuk GST. Sebaik sahaja pemilihan perunding dan semakan ke atas kos telah dipersetujui oleh LPB, Surat Setuju Terima (SST) kepada perunding yang berjaya akan dikeluarkan dengan kenan GST.
- 1.6.3 Kenaan GST yang dinyatakan di dalam SST adalah berdasarkan jumlah keseluruhan kos perkhidmatan perunding iaitu termasuk kos imbuhan balik. Jumlah GST ini adalah hanya merupakan kos siling sahaja dimana pembayaran GST kepada perunding akan dibuat berdasarkan tuntutan kos sebenar bagi setiap bayaran kemajuan projek yang telah disemak dan dipersetujui oleh LPB.
- 1.6.4 *Tax Invoice* yang dikeluarkan oleh perunding hendaklah berdasarkan jumlah tuntutan yang telah disemak dan dipersetujui oleh LPB.
- 1.6.5 LPB adalah dikehendaki untuk menyediakan sejumlah peruntukan bagi tujuan bayaran GST yang akan dibayar oleh perunding kepada JKDM. Oleh itu, LPB hendaklah mengambil kira elemen GST di dalam perancangan perolehan untuk memastikan peruntukan yang disediakan adalah mencukupi.
- 1.6.6 Bagi perkhidmatan yang menggunakan / melibatkan guna tenaga asing, cukai yang dikenakan ialah Cukai Pegangan (Withholding Tax) berdasarkan Akta Cukai Pendapatan 1967. Kadar cukai pegangan adalah tertakluk kepada kadar semasa yang diluluskan Kerajaan.

1.7 Integrity Pact

- 1.7.1 *Integrity Pact* merupakan satu proses pengisytiharan oleh perunding untuk tidak menawar atau memberi rasuah bagi mendapatkan kontrak atau sebagai ganjaran mendapatkan sesuatu kontrak dan bagi mempercepatkan sesuatu urusan perolehan Kerajaan. Seterusnya, perunding dan penjawat awam akan menandatangani satu 'pact' atau perjanjian untuk tidak melakukan perbuatan rasuah dalam pelaksanaan sesuatu kontrak serta menggariskan tindakan yang boleh diambil sekiranya berlaku perlanggaran 'pact' atau kontrak tersebut.
- 1.7.2 Setiap individu yang dilantik kepada mana-mana Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding adalah dikehendaki menandatangani Surat Akuan Ahli/Pengerusi/Urusetia bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding seperti di [Lampiran 1A](#).
- 1.7.3 Setiap Ahli Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding dikehendaki menandatangani Surat Akuan Selesai Tugas Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding pada setiap mesyuarat setelah selesai melaksanakan tugas seperti di [Lampiran 1B](#).
- 1.7.4 LPB hendaklah memastikan Surat Akuan Perunding disertakan bersama Surat Pelawaan yang dikeluarkan kepada Perunding. Surat Akuan Perunding seperti di [Lampiran 1C](#).
- 1.7.5 LPB hendaklah memastikan Surat Akuan Perunding ditandatangani dan dikembalikan kepada LPB berkaitan bersama- sama dengan Cadangan Perunding yang dikemukakan.
- 1.7.6 LPB hendaklah memastikan Surat Akuan Perunding Yang Dilantik disertakan bersama Surat Setuju Terima yang dikeluarkan kepada Perunding yang berjaya. Surat Akuan Perunding Yang Dilantik seperti di [Lampiran 1D](#).

LAMPIRAN 1A

**SURAT AKUAN *AHLI/PENGERUSI/URUSETIA BAGI LEMBAGA/JAWATANKUASA
PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING**

Saya, nama pegawai & No. Kad Pengenalan (Awam/Tentera/Polis) dari adalah dengan
sesungguhnya dan sebenarnya mengisytiharkan bahawa:

- i. Saya tidak akan melibatkan diri saya dalam mana-mana amalan rasuah dengan mana-mana pihak yang terlibat sama ada secara langsung atau tidak langsung dalam melaksanakan tanggungjawab saya sebagai *Ahli/Pengerusi/Urusetia
nama Lembaga/Jawatankuasa Perolehan dalam pelawaan tajuk dan no. rujukan pelawaan
- ii. Saya tidak akan bersubahat atau dipengaruhi oleh mana-mana pihak dalam melaksanakan tanggungjawab saya;
- iii. Saya akan mengisytiharkan apa-apa kepentingan peribadi atau kepentingan terletak hak secara bertulis dan akan menarik diri daripada membuat sebarang keputusan;
- iv. Sekiranya ada sebarang percubaan rasuah daripada mana-mana pihak, saya akan membuat aduan dengan segera ke pejabat Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) atau balai polis yang berhampiran. Saya sedar bahawa kegagalan saya berbuat demikian adalah satu kesalahan di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah 2009 [Akta 694]; dan
- v. Saya tidak akan mendedahkan apa-apa maklumat sulit berkaitan perolehan Kerajaan kepada mana-mana pihak selaras dengan Akta Rahsia Rasmi 1972 [Akta 88]

Nama :
No. Kad Pengenalan (Awam/Tentera/Polis) :
Tandatangan :
Jawatan :
Kementerian/Jabatan :
Tarikh :

**potong mana tidak berkaitan*

**SURAT AKUAN SELESAI TUGAS *AHLI/PENGERUSI/URUSETIA BAGI
*LEMBAGA/JAWATANKUASA BERKAITAN PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING**

nama pegawai & No. Kad Pengenalan (Awam/Tentera/Polis) Kementerian/Jabatan
 Saya..... dari adalah dengan
 sesungguhnya dan sebenarnya mengisytiharkan bahawa:

- i. Saya telah melaksanakan tugas sebagai *Ahli/Pengerusi/Urusetia ~~nama Lembaga/Jawatankuasa Perolehan, Bilangan Mesyuarat/Tahun~~ bagi pelawaan seperti dilampirkan** tanpa mempunyai apa-apa kepentingan peribadi atau kepentingan terletak hak atau dipengaruhi oleh mana-mana pihak lain atau terlibat dalam apa-apa amalan rasuah atau ganjaran seperti ditafsirkan di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah 2009 [Akta 694];
- ii. Tiada mana-mana ahli keluarga atau saudara terdekat saya mempunyai apa-apa kepentingan dalam mana-mana urusan perolehan yang dikendalikan oleh saya;
- iii. Saya tidak akan mendedahkan apa-apa maklumat sulit berkaitan perolehan ini kepada mana-mana pihak selaras dengan Akta Rahsia Rasmi 1972 [Akta 88]; dan
- iv. Saya sesungguhnya faham bahawa jika saya disabitkan kerana telah melanggar mana-mana terma/klausula surat akuan ini, saya boleh dikenakan tindakan di bawah Peraturan-peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

Nama :
 No. Kad Pengenalan (Awam/Tentera/Polis) :
 Tandatangan :
 Jawatan :
 Kementerian/Jabatan :
 Tarikh :

** potong mana tidak berkaitan*

***Sila lampirkan senarai tajuk pelawaan yang berkaitan*

LAMPIRAN 1C

SURAT AKUAN PERUNDING
(Disertakan Bersama Surat Pelawaan)

Saya, nama.pemilik.dan.No.Kad.Pengenalan/No.Pasport... selaku pemilik nama.firma.....dengan

_nom_bor_Pendaftaran*MOF/ROS/ROC/ROB_ dengan ini mengisytiharkan bahawa saya atau mana-mana individu yang mewakili syarikat ini tidak akan menawar atau memberi rasuah atau menggunakan pengaruh kepada mana-mana individu dalam nama.Ageni atau mana-mana individu lain, sebagai sogokan untuk mendapatkan perolehan ini.

2. Sekiranya didapati ada sebarang percubaan rasuah daripada mana-mana pihak, saya akan membuat aduan dengan segera ke pejabat Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) atau balai polis yang berhampiran. Saya sedar bahawa kegagalan saya berbuat demikian adalah satu kesalahan di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah 2009 [Akta 694].

Yang Benar,

.....

Nama :
 No.Kad Pengenalan/No. Pasport :
 Tarikh :

Cop Syarikat :

**potong mana yang tidak berkenaan*

LAMPIRAN 1D

SURAT AKUAN PERUNDING YANG DILANTIK (Disertakan Bersama Surat Setuju Terima)

Saya nama pemilik dan No. Kad Pengenalan/No. Pasport selaku pemilik nama firma dengan
,

nomor Pendaftaran *MO.F/ROS/ROC/ROB dengan ini mengisytiharkan bahawa saya atau mana-mana individu yang mewakili syarikat ini tidak akan menawar atau memberi rasuah/sogokan kepada mana-mana individu dalam nama Agensi atau mana-mana individu lain, sebagai ganjaran mendapat tawaran pelantikan perunding. Saya juga tidak akan memberi/menawarkan rasuah sepanjang tempoh dan selepas pelaksanaan untuk apa jua tujuan sekali pun yang berkaitan dengan perolehan ini.

2. Sekiranya saya, atau mana-mana individu yang mewakili firma ini didapati bersalah menawar atau memberi rasuah kepada mana-mana individu dalam nama Agensi atau mana-mana individu lain secara langsung atau tidak langsung terlibat dalam perolehan ini, maka saya sebagai pemilik firma seperti di atas bersetuju tindakan- tindakan berikut diambil:

- 2.1 Penarikan balik Surat Setuju Terima; atau
- 2.2 Penamatan kontrak bagi perkhidmatan perunding selaras dengan peruntukan dalam kontrak; dan
- 2.3 Lain-lain tindakan tatatertib mengikut peraturan perolehan Kerajaan yang berkuat kuasa.

3. Sekiranya didapati ada sebarang percubaan rasuah daripada mana-mana pihak, saya akan membuat aduan dengan segera ke pejabat Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) atau balai polis yang berhampiran. Saya sedar bahawa kegagalan saya berbuat demikian adalah satu kesalahan di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah 2009 [Akta 694].

Yang Benar,

.....

Nama :
No.Kad Pengenalan/No. Pasport :
Tarikh :
Cop Syarikat :

**potong mana yang tidak berkenaan*

2.0 DEFINISI DAN KOD BIDANG PERKHIDMATAN PERUNDING

2.1 Definisi Perkhidmatan Perunding Dalam Perolehan Kerajaan

2.1.1 Perolehan Kerajaan dibahagikan kepada 3 kategori seperti berikut:

2.1.1.1 Kerja

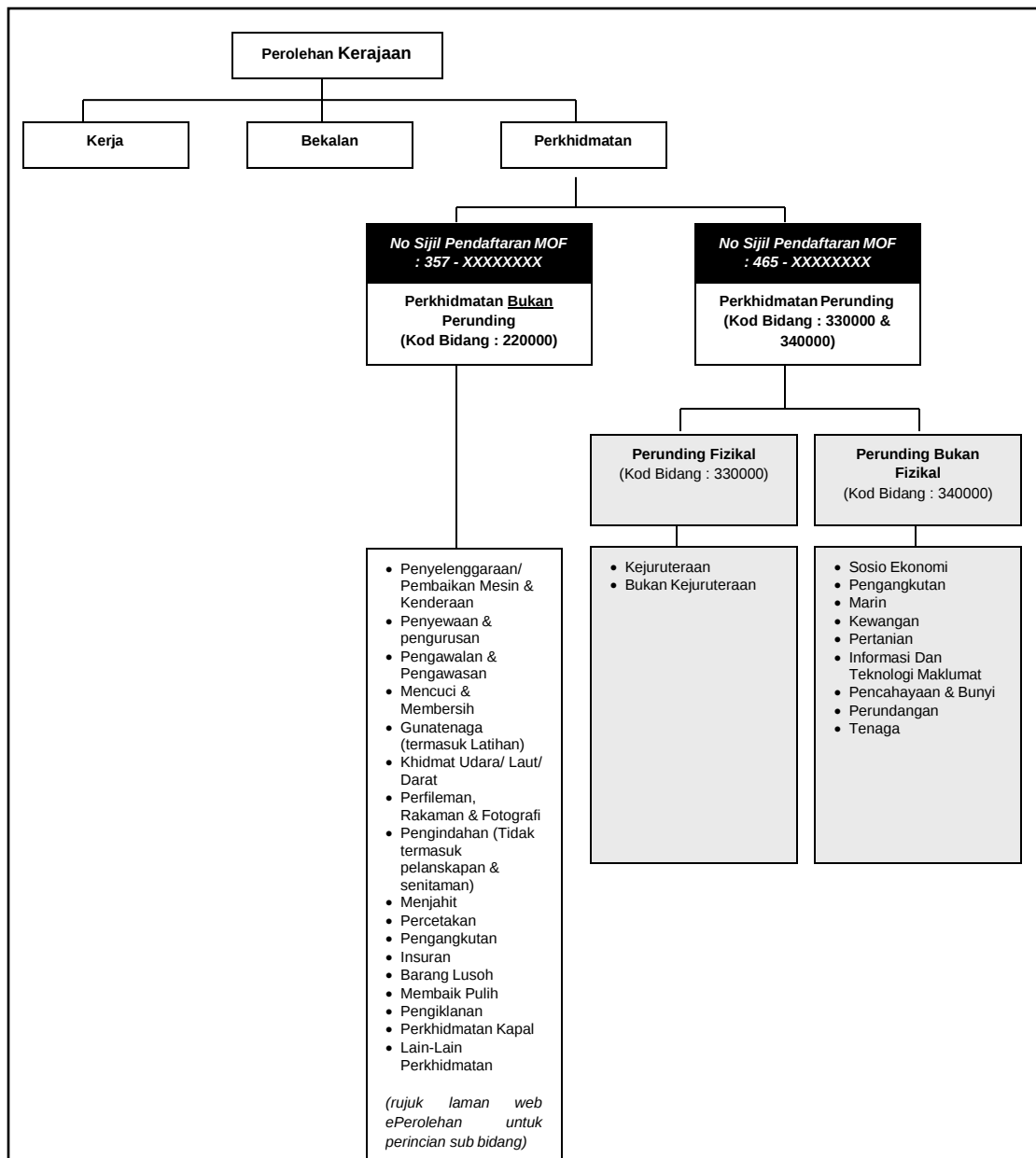
2.1.1.2 Bekalan; dan

2.1.1.3 Perkhidmatan :

(a) Perkhidmatan Perunding; dan

(b) Perkhidmatan Bukan

Perunding Rujuk Jadual di bawah sebagai panduan.

2.1.2 Perkhidmatan bukan perunding (*service provider/supplier/contractor*) dan perkhidmatan perunding (*consultant*) adalah dua kategori yang berbeza. **Perkhidmatan perunding adalah melibatkan perkhidmatan perundingan bagi pelaksanaan projek pembangunan fizikal atau yang berbentuk kajian/penyelidikan.** Oleh itu, mana-mana perolehan yang tidak mengandungi elemen-elemen tersebut adalah dikategorikan sebagai perkhidmatan bukan perunding. Contohnya:

2.1.2.1 Perolehan perkhidmatan penceramah/ fasilitator/ *moderator* bagi tujuan latihan/seminar/kursus/bengkel dan seumpama adalah dikategorikan sebagai perolehan bukan perunding di bawah kod bidang Guna Tenaga (sila rujuk kod bidang bekalan/perkhidmatan melalui laman web eperolehan di <http://home.eperolehan.com.my>)

2.1.3 Petikan daripada *Manual On The Use Of Consultants In Developing Countries* yang telah disediakan oleh United Nations Industrial Development Organization, Vienna memberi istilah perunding seperti berikut:

2.1.3.1 *Consultants are professional problem-solvers, whose expert knowledge may cover a number of traditional professional fields, and who are particularly qualified to undertake an independent and unbiased study of a given problem and reach a rational solution. The value of a consultant lies in his training and previous experience in the solution of related problems, and in his ability to select the course of action which, in his expert opinion, should be implemented.*

2.1.4 Manakala petikan daripada *Consulting Services Manual* yang disediakan oleh The World Bank, Washington USA menyatakan berikut:

2.1.4.1 *The expression "consulting services" defines services of an intellectual and advisory nature provided by consultants using their professional skills to study, design and organize specific projects, advise clients and transfer knowledge.*

2.1.5 Bagi tujuan Manual ini pula, definisi perkhidmatan perunding dalam

perolehan LPB adalah perunding yang dilantik oleh sesebuah LPB berdasarkan kepakaran dan pengalaman perunding tersebut bagi melaksanakan sesebuah **projek pembangunan fizikal/kajian** Kerajaan dan turut memenuhi syarat-syarat berikut:

- 2.1.5.1 Perunding berdaftar dengan Kementerian Kewangan (MOF) dengan nombor pendaftaran 465-XXXXXXX; dan
- 2.1.5.2 Perunding berdaftar di bawah kod bidang 330000 atau 340000 atau kod bidang perkhidmatan perunding yang diluluskan oleh Kerajaan dari semasa ke semasa.
- 2.1.6 LPB hendaklah memastikan bahawa perunding yang dilantik hanya dibenarkan untuk memberi perkhidmatan berdasarkan kod-kod bidang yang telah didaftarkan sahaja iaitu sebagaimana dinyatakan di dalam sijil pendaftaran MOF firma masing-masing.
- 2.1.7 Perolehan perkhidmatan/nasihat kepakaran yang ditawarkan oleh firma perunding yang tidak berdaftar dengan Kementerian Kewangan atau tidak berdaftar di bawah kod bidang perkhidmatan perunding yang telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan adalah **tidak dibenarkan**.

2.2 Definisi Perunding Fizikal & Perunding Bukan Fizikal

2.2.1 **Perunding Fizikal** adalah seperti berikut :

- 2.2.1.1 Arkitek, kejuruteraan awam dan struktur, kejuruteraan mekanikal dan elektrik, ukur bahan, perancang bandar dan desa, landskap, hiasan dalaman, akustik, alam sekitar dan lain-lain perkhidmatan teknikal yang berkaitan dengan kejuruteraan dan/atau projek pembinaan antaranya menyediakan reka bentuk terperinci, penyediaan dokumen tender dan lain-lain;
- 2.2.1.2 Kerja-kerja ukur tanah dan kerja ukur khusus seperti *hydrography, aerial photogrammetry, remote sensing* dan lain-lain;
- 2.2.1.3 Perkhidmatan penilaian fizikal seperti penilaian harta, *audit & assessment* dan lain-lain; dan
- 2.2.1.4 Kajian-kajian fizikal yang berkaitan dengan kerja-kerja

kejuruteraan dan/atau projek pembinaan, antaranya kajian kemungkinan/kajian awalan kejuruteraan, kajian tebatan banjir/cerun, kajian rancangan tempatan/struktur, kajian EIA dan lain-lain.

2.2.2 Perunding Bukan Fizikal adalah seperti berikut :

2.2.2.1 Kajian kemungkinan, kajian ekonomi, kajian penswastan dan kajian-kajian lain;

2.2.2.2 Kajian berkaitan pengurusan seperti pengurusan sumber manusia, kewangan dan perakaunan, percukaian, pengurusan kualiti, perundangan, kerja-kerja audit kewangan, kerja-kerja audit pengurusan, teknologi maklumat dan komunikasi serta bidang-bidang pengurusan lain; dan

2.2.2.3 Perkhidmatan perunding lain mengikut kategori yang diperlukan oleh LPB dan ditentukan oleh Lembaga Pengarah LPB dari semasa ke semasa.

2.3 Kod Bidang Perkhidmatan Perunding

2.3.1 Berikut adalah senarai semasa kod bidang perkhidmatan perunding:

2.3.1.1 330000 - Perkhidmatan Perunding Fizikal

(a) Bidang Kejuruteraan :

- 330101 - Kejuruteraan Awam
- 330102 - Kejuruteraan Struktur
- 330103 - Kejuruteraan Elektrik
- 330104 - Kejuruteraan Mekanikal
- 330105 - Kejuruteraan Elektronik
- 330106 - Kejuruteraan Kimia
- 330107 - Kejuruteraan Perlombongan
- 330108 - Kejuruteraan Marin
- 330109 - Kejuruteraan Geologi
- 330110 - Kejuruteraan Industri
- 330111 - Kejuruteraan *Naval Architecture*
- 330112 - Pengurusan Aeroangkasa
- 330113 - Kejuruteraan Pertanian
- 330114 - Kejuruteraan Telekomunikasi
- 330115 - Kejuruteraan Nuklear
- 330116 - Penilaian Harta (Forensik)

- (b) Bidang Bukan Kejuruteraan
 - 330201 – Arkitek
 - 330202 - Ukur Bahan
 - 330203 - Ukur Tanah
 - 330204 - Hiasan Dalaman
 - 330205 - Arkitek Lanskap
 - 330206 - Perancangan Bandar dan Wilayah
 - 330207 - Kajian Alam Sekitar
 - 330208 - Ukur Bangunan (institut Juruukur Malaysia)
 - 330209 - Pengurusan Nilai Fizikal
 - 330210 - Sains Kesihatan/Perancangan Perubatan

2.3.1.2 340000 - Perkhidmatan Perunding Bukan Fizikal

- (a) Sosio Ekonomi
 - 340101 - Kajian Organisasi
 - 340102 - Kajian Penswastaaan dan Pengkomersilan
 - 340103 - Kajian Ekonomi
 - 340104 - Kajian Kemasyarakatan Sosio-Ekonomi
 - 340105 - Kajian Pemasaran dan Penyelidikan
 - 340106 - Kajian Sumber Manusia
 - 340107 - Kajian Pelancongan
 - 340108 - Kajian Keselamatan
 - 340109 - Pengurusan Nilai Bukan Fizikal
- (b) Pengangkutan
 - 340201- Kajian Rangkaian Pengangkutan
- (c) Marin
 - 340202 - Kajian Trafik
 - 340301 - Kajian Marin
- (d) Kewangan
 - 340401 - Kajian Kewangan
 - 340402 - Kajian Percukaian
 - 340403 - Penilaian Harta/Hartanah
 - 340404 - Kajian Pelaburan
- (e) Pertanian
 - 340501 - Kajian Perhutanan
 - 340502 - Kajian Pertanian
 - 340503 - Kajian Sumber Asli/Rekreasi & Taman-Taman
 - 340504 - Teknologi Makanan
 - 340505 - Kajian Perikanan
 - 340506 - Kajian Komoditi
- (f) Informasi Dan Teknologi Maklumat (ICT)

340601 - Kajian Telekomunikasi
340602 - Perancangan Strategik ICT (ISP)
340603 - Kajian Pengurusan Infrastruktur ICT
340604 - Kajian Pengurusan Keselamatan ICT
340605 - Kajian Pengurusan Maklumat ICT

(g) Pencahayaan dan Bunyi

340801 - Kajian Pencahayaan
340802 - Kajian Audiovisual dan Akuastik

(h) Perundangan

340901 - Kajian Perundangan

(i) Tenaga

341001 - Kajian Pengurusan Tenaga
341002 - Kajian Teknologi Hijau

2.3.2 Senarai kod bidang di atas adalah setakat Oktober 2013. Senarai ini adalah dinamik dan berubah dari semasa ke semasa. Oleh itu, LPB hendaklah sentiasa merujuk ke <http://home.eperolehan.gov.my> untuk senarai terkini.

3.0 PIHAK BERKUASA MELULUS DAN HAD NILAI KUASA

3.1 Pihak Berkuasa Melulus Perolehan Perkhidmatan Perunding

3.1.1 Bagi tujuan kelulusan permohonan perolehan perkhidmatan perunding, terdapat empat (4) Pihak Berkuasa Melulus (PBM) iaitu:

3.1.1.1 Jawatankuasa Sebut Harga LPB (JKSH);

(a) Semua Jawatankuasa Sebut Harga LPB boleh meluluskan perolehan perunding tidak melebihi had nilai kuasa yang ditetapkan di **perenggan 3.1.3** di bawah tertakluk mendapat **kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada Pengurus Besar**;

(b) Lembaga Perolehan 'B' LPB (LP 'B');

(c) Lembaga Perolehan 'A' LPB (LP 'A'); dan

(d) Lembaga Pengarah LPB.

3.1.2 Keanggotaan PBM

3.1.2.1 Keanggotaan JKSH di Peringkat LPB hendaklah turut terdiri daripada seorang wakil Kumpulan Pengurusan & Profesional (Skim Perkhidmatan 'J') sekiranya melibatkan perolehan perkhidmatan perunding bagi projek pembangunan fizikal; dan

3.1.2.2 Keanggotaan PBM yang lain adalah sepertimana yang ditetapkan oleh LPB melalui peraturan yang berkuatkuasa.

3.1.3 Had Nilai Kuasa Melulus PBM

PBM	Had Nilai Kuasa Melulus
Jawatankuasa Sebut Harga LPB - Semua Jawatankuasa Sebut Harga LPB boleh meluluskan perolehan perunding tidak melebihi had nilai kuasa yang ditetapkan di Jadual ini tertakluk mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada Pengurus Besar.	1. Kos <u>projek pembangunan fizikal</u> sehingga RM5 juta 2. Kos <u>kajian</u> sehingga RM500 ribu 3. Kos <u>kerja ukur</u> sehingga RM500 ribu
Lembaga Perolehan 'B' LPB	1. Kos <u>projek pembangunan fizikal</u> sehingga RM20 juta 2. Kos <u>kajian</u> sehingga RM2 juta 3. Kos <u>kerja ukur</u> sehingga RM2 juta
Lembaga Perolehan 'A' LPB	1. Kos <u>projek pembangunan fizikal</u> sehingga RM100 juta ¹ 2. Kos <u>kajian</u> sehingga RM5 juta 3. Kos <u>kerja ukur</u> sehingga RM5 juta
Diperakukan oleh Lembaga Perolehan LPB dan dimuktamadkan di peringkat Lembaga Pengarah LPB	1. Kos <u>projek pembangunan fizikal</u> melebihi RM100 juta ¹ 2. Kos <u>kajian</u> melebihi RM5 juta 3. Kos <u>kerja ukur</u> melebihi RM5 juta

3.1.4 Ringkasan perolehan perkhidmatan perunding mengikut PBM, kategori projek/kajian, kaedah perolehan dan had nilai kuasa adalah seperti di [Lampiran 3A](#).

- 3.1.5 LPB hendaklah memastikan permohonan perolehan perkhidmatan perunding dikemukakan ke PBM mengikut had nilai kuasa yang telah ditetapkan. Namun begitu, sekiranya keputusan PBM adalah tidak sebulat suara, keputusan hendaklah dimuktamadkan oleh satu peringkat PBM yang lebih tinggi. PBM di peringkat yang lebih rendah tidak boleh mempertimbang dan menyetujui permohonan perolehan perkhidmatan perunding melebihi had nilai masing-masing yang telah ditetapkan. Manakala PBM di peringkat yang lebih tinggi hanya boleh mempertimbang dan menyetujui permohonan perolehan perkhidmatan perunding sehingga had nilai yang ditetapkan seperti di **perenggan 3.1.3** di atas.
- 3.1.6 LPB adalah dilarang memecah kecilkan nilai projek bagi mengelakkan daripada melaksanakan pelawaan yang lebih kompetitif. Pematuhan ini adalah selaras dengan hasrat AP 181(a).
- 3.1.7 Bagi menyeragamkan dan mempercepatkan proses pelantikan perkhidmatan perunding untuk sesuatu projek fizikal, LPB adalah dinasihat supaya mempelawa perunding-perunding di dalam bidang yang diperlukan (contohnya, Arkitek, Kejuruteraan, Ukur Bahan, atau lain-lain) **secara serentak**.
- 3.1.8 LPB adalah dibenar melantik *Lead Consultant* bagi projek pembangunan fizikal dimana LPB hanya perlu melantik satu firma perunding dari satu bidang sebagai *Lead Consultant* dan *Lead Consultant* pula melantik firma perunding dari bidang-bidang lain sebagai *Associated Consultants* bagi melaksanakan projek. Kebenaran ini adalah tertakluk kepada syarat-syarat berikut:
- 3.1.8.1 **Kos projek** pembangunan fizikal sehingga RM10 Juta;
 - 3.1.8.2 LPB menandatangani perjanjian dengan *Lead Consultant*;
 - 3.1.8.3 *Associated Consultants* yang dipilih oleh *Lead Consultant* hendaklah berdaftar dengan MOF dan hendaklah dipersetujui oleh LPB terlebih dahulu;
 - 3.1.8.4 Bayaran kos perkhidmatan perunding hendaklah mematuhi peraturan di Bab 5 dan bayaran bagi *Associated Consultants* hendaklah dibuat melalui *Lead Consultant*;
 - 3.1.8.5 *Lead Consultant* hendaklah menandatangani perjanjian

dengan semua *Associated Consultants* dan salinan perjanjian dikemukakan ke LPB sebagai rekod;

3.1.8.6 *Lead Consultant* bertanggungjawab sepenuhnya terhadap skop perkhidmatan perunding yang lain di bawahnya meliputi tindakan kecuaian, salah laku dan sebagainya oleh kakitangan *Associated Consultants*; dan

3.1.8.7 Kelulusan pelantikan perunding hendaklah dibawa untuk pertimbangan PBM mengikut had kuasa melulus seperti di **perenggan 3.1.3**.

3.1.9 **Bagi tawaran kos perunding yang berjaya dilantik, tiada sebarang tambahan kos dibenarkan** memandangkan kos yang ditawarkan oleh perunding tersebut telah pun dimuktamadkan oleh PBM dan Surat Setuju Terima/Perjanjian telah pun ditandatangani oleh kedua-dua pihak. Perkara ini adalah penting bagi mengelakkan berlakunya sebarang manipulasi oleh firma dalam menyediakan cadangan kos ketika menyertai tender. Sekiranya tambahan kos adalah dibenarkan, perkara ini boleh mengakibatkan berlakunya ketidakpuasan hati dikalangan firma-firma lain yang tidak terpilih di dalam sesebuah tender.

3.1.10 Walau bagaimanapun, bagi tambahan kos yang berlaku disebabkan *Variation Order* (VO) dan *Extension Of Time* (EOT) dalam kontrak dengan pihak kontraktor, hanya PBM yang berkenaan diberi kebenaran untuk meluluskan tambahan kos perkhidmatan perunding mengikut had nilai yang ditetapkan dalam **perenggan 3.1.3**.

3.1.11 Sekiranya pertambahan kos perkhidmatan perunding adalah disebabkan oleh perubahan skop asal atau perubahan kos projek/kajian, hanya PBM LPB yang berkenaan diberi kebenaran untuk meluluskan tambahan kos sehingga maksimum 100% daripada kos asal perunding yang diluluskan oleh PBM tertakluk perjanjian perunding masih sah berkuat kuasa.

3.2 Tanggungjawab Pihak Berkuasa Melulus LPB Secara Am

3.2.1 **Lembaga Perolehan LPB (JKSH/ LP ‘B’ dan LP ‘A’) secara amnya diberi kuasa seperti berikut:**

3.2.1.1 Menyemak dan memperakukan semua permohonan pelantikan perunding termasuk permohonan kos

perunding atau kos tambahan sebelum dibawa untuk pertimbangan dan kelulusan di peringkat PBM LPB;

- 3.2.1.2 Memastikan semua permohonan pelantikan perunding termasuk permohonan kos perunding atau kos tambahan sebelum dibawa untuk pertimbangan dan kelulusan di peringkat PBM, telah disemak dan diperakukan oleh JPP terlebih dahulu;
- 3.2.1.3 Membuat keputusan perolehan perkhidmatan perunding secara bermesyuarat. Keputusan secara edaran adalah tidak dibenarkan;
- 3.2.1.4 Memastikan Ahli Jawatankuasa Penilaian Perunding (JPP) dan Ahli Jawatankuasa Pembuka Tender terdiri daripada pegawai yang berbeza;
- 3.2.1.5 Memastikan Ahli JPP dan PBM terdiri daripada pegawai yang berbeza;
- 3.2.1.6 Memastikan tempoh sah laku tawaran firma terutamanya tender terhad dan terbuka masih berkuat kuasa sebelum keputusan pelantikan dibuat;
- 3.2.1.7 Memastikan peruntukan mencukupi dan tidak melebihi kos siling sebelum keputusan dibuat;
- 3.2.1.8 Mempertimbangkan senarai pendek perunding yang diperakukan oleh JPP bagi tender terbuka melalui pra kelayakan;
- 3.2.1.9 Memilih dan mempertimbangkan pelantikan perkhidmatan perunding (termasuk kos/kos siling perkhidmatan) tertakluk kepada had kuasa yang dibenarkan;
- 3.2.1.10 Mempertimbangkan perubahan skop perkhidmatan perunding yang tidak melibatkan perubahan kos;
- 3.2.1.11 Mempertimbangkan pelanjutan tempoh perjanjian perkhidmatan perunding yang tidak melibatkan perubahan kos tertakluk kontrak masih berkuat kuasa;

- 3.2.1.12 Mempertimbangkan perolehan perkhidmatan perunding yang melibatkan pelantikan perunding asing secara outsourcing melalui firma tempatan yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan tertakluk kepada had nilai yang dibenarkan;
- 3.2.1.13 Sekiranya dalam membuat keputusan pemilihan perunding terdapat kekurangan maklumat penting dan maklumat tersebut tidak dapat diperolehi dengan segera serta kekurangan maklumat tersebut boleh menjejaskan keputusan yang dibuat, PBM berhak menangguhkan mesyuarat pada hari tersebut dan membenarkan LPB menghubungi perunding untuk mendapatkan maklumat yang diperlukan;
- 3.2.1.14 Memastikan JPP LPB mengemukakan perakuan menggunakan format-format perakuan yang telah ditetapkan. Format yang ditetapkan mengandungi maklumat-maklumat dan dokumen sokongan yang diperlukan bertujuan membantu PBM di dalam membuat keputusan;
- 3.2.1.15 Memastikan urus setia PBM menyediakan kertas keputusan PBM dengan menggunakan format keputusan yang telah ditetapkan. Format-format tersebut telah ditetapkan untuk memudahkan audit atau siasatan dilaksanakan; dan
- 3.2.1.16 Mengarahkan agar LPB melaksanakan semula proses perolehan perkhidmatan perunding jika didapati terdapat sebarang ketidakpatuhan ke atas prinsip atau peraturan yang sedang berkuatkuasa.

3.2.2 Tanggungjawab tambahan JKSH adalah seperti berikut:

- 3.2.2.1 Mempertimbangkan pelantikan *Lead Consultant* bagi **projek pembangunan fizikal di mana kos projek tidak melebihi RM5 juta** dan membenarkan *Lead Consultant* tersebut melantik perunding bidang lain (*associated consultant*) yang diperlukan bagi sesuatu komponen projek, sekiranya terdapat keperluan.

- 3.2.2.2 Mempertimbangkan pelanjutan tempoh perjanjian perkhidmatan perunding yang melibatkan perubahan kos mengikut had nilai yang telah ditetapkan;
- 3.2.3 Tanggungjawab tambahan LP 'B' adalah seperti berikut:
- 3.2.3.1 Mempertimbangkan pelantikan dan kos perkhidmatan perunding individu tempatan/asing yang dilantik terus oleh LPB. LP' B' bertanggungjawab memastikan pertimbangan perunding individu adalah mengikut syarat-syarat yang telah ditetapkan seperti di **perenggan 19.0**; dan
- 3.2.3.2 Mempertimbangkan pelantikan *Lead Consultant* **bagi projek pembangunan fizikal di mana kos projek tidak melebihi RM10 juta** dan membenarkan *Lead Consultant* tersebut melantik perunding bidang lain (*associated consultant*) yang diperlukan bagi sesuatu komponen projek, sekiranya terdapat keperluan.
- 3.2.3.3 Mempertimbangkan pelanjutan tempoh perjanjian perkhidmatan perunding yang melibatkan perubahan kos mengikut had nilai yang telah ditetapkan;
- 3.2.4 Tanggungjawab tambahan LP 'A' adalah seperti berikut:
- 3.2.4.1 Mempertimbangkan pelanjutan tempoh perjanjian perkhidmatan perunding yang melibatkan perubahan kos;
- 3.2.4.2 Meluluskan tambahan kos perkhidmatan perunding tertakluk kepada syarat berikut :
- (a) tambahan kos sehingga maksimum 100% daripada kos asal perunding yang telah diluluskan oleh PBM disebabkan oleh perubahan skop asal atau perubahan kos projek/kajian. Semua pertimbangan hendaklah dibuat semasa perjanjian perunding masih berkuat kuasa;
 - (b) tambahan kos mengikut had nilai yang telah ditetapkan yang disebabkan *Variation Order* (VO) dan *Extension Of Time* (EOT) dalam kontrak dengan pihak kontraktor

RINGKASAN PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING MENGIKUT PBM, KATEGORI PROJEK/KAJIAN DAN HAD NILAI KUASA

		0 -	>50ribu -	>200ribu -	>500ribu -	>1juta -	>2juta -	>5juta -	>20juta -	>50juta -	>100juta
		50ribu	200ribu	500ribu	1juta	2juta	5juta	20juta	50juta	100juta	
PROJEK FIZIKAL	Kaedah Lantikan & Pihak Berkuasa Melulus (Kos Projek)										
		L.T Beserta Kos Siling									
		JKSH							LP 'B'	LP 'A'	
		Tender Terhad									
		JKSH							LP 'B'	LP 'A'	
		Tender Terbuka									
		JKSH							LP 'B'	LP 'A'	Diperakukan oleh Lembaga Perolehan & Dimuktamad oleh LP LPB
KAJIAN TERMASUK EIA	Kaedah Lantikan & Pihak Berkuasa Melulus (Kos Kajian)										
		L.T Beserta Kos Siling									
		JKSH									
		Tender Terhad									
		JKSH			LP 'B'						
		Tender Terbuka									
		JKSH			LP 'B'	LP 'A'	Diperakukan oleh Lembaga Perolehan & Dimuktamad oleh LP LPB				
KERJA UKUR	Kaedah Lantikan & Pihak Berkuasa Melulus (Kos Ukur)										
		L.T Beserta Kos Siling									
		JKSH									
		Tender Terhad									
		JKSH			LP 'B'	LP 'A'	Diperakukan oleh Lembaga Perolehan & Dimuktamad oleh LP LPB				

Nota :

LP : Lembaga Perolehan

LP LPB : Lembaga Pengarah LPB

4.0 PENUBUHAN JAWATANKUASA PENILAIAN PERUNDING

4.1 Pelantikan & Keahlian JPP

Bagi mendapatkan perkhidmatan perunding untuk melaksanakan sesuatu projek/kajian LPB, LPB hendaklah terlebih dahulu menubuhkan Jawatankuasa Penilaian Perunding (JPP) sama ada bagi Projek Pembangunan Fizikal/Kajian Fizikal atau JPP bagi Kajian Bukan Fizikal. Rujuk perenggan 4.1.1 dan 4.1.2 di bawah untuk keterangan lanjut.

4.1.1 Keahlian JPP Bagi Projek Pembangunan Fizikal/Kajian Fizikal adalah seperti berikut:

- 4.1.1.1 Pegawai daripada Pengurusan dan Professional LPB
 - (a) Pengerusi
- 4.1.1.2 Sekurang-kurangnya 3 ahli merangkumi ketiga-tiga kategori berikut:
 - (a) Seorang pegawai dalam Kumpulan Skim Perkhidmatan 'J' daripada Unit Teknikal LPB;
 - (b) Seorang pegawai yang berkecuali daripada LPB; dan
 - (c) Seorang pegawai daripada Bahagian yang menguruskan perolehan perkhidmatan perunding.
- 4.1.1.3 Ahli hendaklah terdiri daripada pegawai yang berkecuali akademik sekurang-kurangnya diploma dan ke atas.
- 4.1.1.4 Korum mesyuarat hendaklah terdiri daripada 4 atau lebih pegawai seperti berikut :
 - (a) Pengerusi; dan
 - (b) Sekurang-kurangnya seorang ahli daripada setiap kategori yang dinyatakan di para 4.1.1.2 (a), (b) dan (c) di atas.

4.1.2 Keahlian JPP Bagi Kajian Bukan Fizikal adalah seperti berikut:

4.1.2.1 Pegawai daripada Pengurusan dan Professional LPB

(a) Pengerusi

4.1.2.2 Sekurang-kurangnya 2 ahli merangkumi kedua-dua kategori berikut:

(a) Seorang atau lebih pegawai yang berkelayakan daripada LPB; dan

(b) Seorang atau lebih pegawai LPB daripada Bahagian yang menguruskan perolehan perkhidmatan perunding Kerajaan.

4.1.2.3 Ahli hendaklah terdiri daripada pegawai yang berkelayakan akademik sekurang-kurangnya diploma dan ke atas.

4.1.2.4 Korum mesyuarat hendaklah terdiri daripada 3 atau lebih pegawai seperti berikut :

(a) Pengerusi;

(b) Sekurang-kurangnya seorang ahli daripada setiap kategori yang dinyatakan di para 4.1.2.2 (a) dan (b) di atas.

(c) Bagi kajian/pembangunan ICT, korum mesyuarat adalah 4 atau lebih kerana kehadiran wakil Pegawai dari bahagian IT sebagai salah seorang ahli JPP adalah mandatori.

4.1.3 LPB dibenar melantik ahli sektor swasta untuk menganggotai JPP sekiranya terdapat keperluan dari segi kepakaran teknikal dan pengalaman yang tidak terdapat dari kalangan pegawai LPB tertakluk kepada syarat berikut:

4.1.3.1 LPB hendaklah mengeluarkan surat lantikan secara rasmi kepada pegawai tersebut sama ada berperanan sebagai ahli tetap/ganti dan pegawai tersebut hendaklah menyatakan persetujuannya untuk menganggotai jawatankuasa tersebut;

- 4.1.3.2 Pegawai swasta tersebut boleh diberi kemudahan elaun mesyuarat dan imbuhan balik di mana kadar elaun mesyuarat dan imbuhan balik tersebut ditentukan oleh Pengurus Besar mengikut kepakaran dan kelayakan akademik pegawai swasta tersebut tertakluk LPB mempunyai peruntukan sedia ada yang mencukupi; dan
- 4.1.3.3 Firma yang diwakili oleh pegawai swasta tersebut tidak dibenarkan mengambil bahagian atau terlibat di dalam perolehan perunding bagi projek pembangunan fizikal atau kajian yang dibincangkan di dalam JPP tersebut untuk mengelakkan *conflict of interest*.
- 4.1.4 Keahlian JPP sama ada dari kalangan sektor awam atau swasta boleh terdiri daripada pegawai yang berkelayakan akademik sekurang-kurangnya diploma dan ke atas. Memandangkan JPP merupakan penasihat teknikal dalaman kepada LPB dan PBM, ahli yang dilantik hendaklah mempunyai pengalaman/ kepakaran/ pengetahuan yang tinggi dalam bidang yang diperlukan.
- 4.1.5 Cadangan keahlian JPP hendaklah mendapat kelulusan bertulis daripada Pengurus Besar.
- 4.1.6 Penubuhan JPP boleh dilaksanakan sama ada **secara tetap** ataupun **secara ad hoc** tertakluk kepada kelulusan Pengurus Besar mengikut keperluan dan kapasiti LPB. Sekiranya LPB mempunyai bilangan projek/kajian yang memerlukan banyak serta pelbagai bidang perkhidmatan perunding, LPB adalah digalakkan untuk menubuhkan JPP secara *ad hoc* bagi membantu mempercepatkan proses perolehan perkhidmatan perunding LPB berkenaan.
- 4.1.7 LPB dibenarkan untuk menubuhkan Jawatankuasa Kecil JPP² (JKPP) sekiranya memerlukan bantuan di dalam melaksanakan penilaian perolehan perkhidmatan perunding. Walau bagaimanapun, LPB hendaklah memastikan bahawa Jawatankuasa Kecil tersebut hendaklah membentangkan perakuan penilaian teknikal kepada JPP Induk terlebih dahulu untuk dimuktamadkan sebelum penilaian kos dibuat. Keanggotaan adalah merujuk kepada [perenggan 4.1.1](#) atau [4.1.2](#) di atas.
- 4.1.8 Pengurus Besar hendaklah memastikan urus setia JPP dilaksanakan

² Keahlian Jawatankuasa Kecil JPP hendaklah mendapat kelulusan Pengurus Besar

oleh Bahagian/Unit yang bertanggungjawab mengendalikan projek/kajian berkenaan.

4.2 Tugas & Tanggungjawab JPP

4.2.1 Tugas dan tanggungjawab JPP adalah seperti berikut:

- 4.2.1.1 Mempertimbangkan Terma Rujukan (TOR) yang telah disediakan oleh LPB dengan memastikan ianya adalah jelas dan bersesuaian dengan keperluan projek/kajian;
- 4.2.1.2 Mempertimbangkan perincian anggaran kos perkhidmatan perunding yang telah disediakan oleh LPB;
- 4.2.1.3 Menyemak dan menilai cadangan teknikal dan cadangan kos perunding serta membuat rundingan dengan firma bagi memuktamadkan kos perkhidmatan perunding bagi perolehan yang dilaksanakan secara Lantikan Terus Berserta Kos Siling tertakluk kos yang dirundingkan hendaklah tidak melebihi kos siling yang telah diluluskan oleh PBM;
- 4.2.1.4 Membuat pelarasan semula kos perkhidmatan perunding (*rationalize*) terhadap bagi kesilapan arithmetik dan kos imbuhan balik sahaja (bagi Tender Terhad/Terbuka);
- 4.2.1.5 Mempertimbangkan senarai pendek perunding yang diperakukan oleh LPB (bagi Tender Terhad);
- 4.2.1.6 Memperakukan firma perunding yang lulus Pra Kelayakan (bagi Tender Terbuka) untuk kelulusan PBM;
- 4.2.1.7 Menetapkan kriteria dan sub kriteria penilaian bagi penilaian teknikal dan penilaian kos sebelum dokumen pelawaan disediakan. **JPP tidak dibenarkan untuk meminda kriteria atau sub kriteria atau skema pemarkahan setelah tender mula;**
- 4.2.1.8 Menetapkan markah lulus/*benchmark* bagi penilaian teknikal serta wajaran bagi Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos untuk penilaian keseluruhan sebelum dokumen pelawaan disediakan. **JPP tidak dibenarkan untuk meminda markah lulus setelah tender mula. Walau bagaimanapun, pindaan ke atas markah lulus**

adalah dibenarkan (jika perlu) tertakluk mendapat kebenaran awal daripada PBM yang berkenaan tertakluk kepada had nilai yang telah ditetapkan terlebih dahulu;

- 4.2.1.9 Membuat penilaian teknikal dan penilaian kos secara bermesyuarat dan setiap ahli hendaklah menilai kesemua cadangan yang diedarkan secara individu;
- 4.2.1.10 Membuat penilaian ke atas cadangan teknikal dan cadangan kos yang dikemukakan oleh perunding dengan berdasarkan kepada kriteria dan wajaran yang telah ditetapkan;
- 4.2.1.11 Menandatangani Surat Akuan Ahli/Pengerusi JPP sebelum memulakan sebarang penilaian;
- 4.2.1.12 Membuat rumusan penilaian teknikal dengan menyusun firma mengikut kedudukan markah tertinggi;
- 4.2.1.13 Membuat penentuan sekiranya terdapat cadangan perunding yang mempunyai markah penilaian teknikal yang sama (markah seri) dengan melihat kepada **markah yang telah diberikan ke atas kriteria kakitangan dan metodologi firma-firma** berkenaan dan memilih firma yang mempunyai markah tertinggi dalam kedua-dua kriteria tersebut;
- 4.2.1.14 Menyemak dan memperakukan semua permohonan pelantikan perunding termasuk permohonan kos perunding atau kos tambahan sebelum dibawa untuk pertimbangan dan kelulusan di peringkat PBM;
- 4.2.1.15 Bertanggungjawab sepenuhnya ke atas semakan dan perakuan yang dikemukakan kepada Pihak Berkuasa Melulus; dan
- 4.2.1.16 Menandatangani Surat Akuan Selesai Tugas Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding

4.1 Tugas dan tanggungjawab Urusetia JPP adalah seperti berikut:

- 4.1.1 Memastikan semua permohonan pelantikan perunding termasuk permohonan kos perunding atau kos tambahan untuk pertimbangan

dan kelulusan di peringkat PBM LPB, hendaklah disemak dan diperakukan oleh JPP terlebih dahulu. Bagi permohonan untuk pertimbangan dan kelulusan oleh Lembaga Pengarah LPB pula, permohonan tersebut hendaklah disemak oleh JPP dan diperakukan oleh PBM LPB terlebih dahulu sebelum dikemukakan ke Lembaga Pengarah LPB.

- 4.1.2 Mengatur mesyuarat bagi tujuan penilaian ke atas Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos yang telah dikemukakan oleh LPB;
- 4.1.3 Menandatangani Surat Akuan Urusetia Bagi JPP sebelum memulakan sebarang tugas;
- 4.1.4 Menyemak Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos dan dokumen yang disertakan adalah lengkap;
- 4.1.5 Menyediakan dan melengkapkan Borang Jadual Tender Terhad (format di [Lampiran 12D](#));
- 4.1.6 Menerima Senarai Edaran Dokumen Pelawaan daripada LPB (format di [Lampiran 11H](#)) untuk dikemukakan kepada JPP;
- 4.1.7 Mengedarkan Surat Akuan Ahli/Pengerusi Bagi JPP terlebih dahulu kepada ahli JPP untuk ditandatangani sebelum sebarang penilaian boleh dibuat;
- 4.1.8 Memastikan cadangan teknikal perunding diedarkan kepada ahli JPP untuk dinilai oleh ahli JPP sebelum cadangan kos diedarkan;
- 4.1.9 Mengedarkan cadangan kos perunding yang lulus penilaian teknikal sahaja;
- 4.1.10 Menyediakan kertas perakuan untuk pertimbangan PBM dengan menggunakan format-format yang telah ditetapkan; dan
- 4.1.11 Menandatangani Surat Akuan Selesai Tugas Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding.

5.1 KOS PERKHIDMATAN PERUNDING

5.2 Definisi Kos Perkhidmatan Perunding

- 5.2.1 Kos perkhidmatan perunding adalah kos yang terdiri daripada yuran

perunding dan kos imbuhan balik. Cukai yang dikenakan oleh Kerajaan tidak dikira sebagai sebahagian daripada kos perkhidmatan perunding.

- 5.2.2 LPB adalah bertanggungjawab untuk menyediakan sejumlah peruntukan untuk bayaran GST yang akan dibayar oleh perunding kepada Jabatan Kastam Diraja Malaysia. Sekiranya terdapat penglibatan perunding asing, LPB hendaklah memastikan potongan ke atas kos perkhidmatan perunding dibuat bagi bayaran cukai pegangan kepada Lembaga Hasil Dalam Negeri.

5.3 Yuran Perkhidmatan Perunding

Terdapat 2 kaedah bagi menentukan yuran perkhidmatan perunding iaitu Skala Yuran Piawai (*Scale of Fees –SOF*) dan Input Masa (*Man-month*). Rujuk perenggan 5.3.1 dan 5.2.2 untuk penerangan lanjut.

5.2.1 Skala Yuran Piawai (*Scale of Fees - SOF*)

- 5.2.1.1 SOF adalah kadar bayaran perkhidmatan perunding yang telah ditetapkan oleh Lembaga-Lembaga Profesional dan telah dipersetujui oleh Kementerian Kewangan;
- 5.2.1.2 SOF digunakan hanya bagi skop *Basic Services* untuk Arkitek, Kejuruteraan dan Ukur Bahan;
- 5.2.1.3 Pada masa ini, hanya 4 bidang perunding fizikal mempunyai SOF yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan iaitu bidang Arkitek, Kejuruteraan, Ukur Bahan dan Ukur Tanah.
- 5.2.1.4 Bagi bidang perunding fizikal selain daripada bidang Arkitek, Kejuruteraan, Ukur Bahan dan Ukur Tanah, LPB hendaklah menggunakan kaedah input masa bagi pengiraan yuran perkhidmatan perunding bagi bidang tersebut.

5.2.2 Input Masa (*Man-month*)

- 5.2.2.1 Kaedah penetapan yuran perunding secara input masa adalah berdasarkan *time basis* iaitu tempoh masa yang diperlukan bagi menyiapkan sesuatu projek/kajian Kerajaan. Tempoh ini hendaklah dinyatakan di dalam bentuk *man- month /man-day /man-hour* mengikut kesesuaian dari segi tempoh menyempurnakan

projek/kajian seperti berikut :

Input Masa	Tempoh Menyempurnakan Projek/Kajian
<i>man-month</i> ³	melebihi 1 bulan
<i>man-day</i> ⁴	tidak melebihi 1 bulan
<i>man-hour</i>	tidak melebihi 1 minggu

5.2.2.2 Bagi perunding yang menawarkan bayaran secara *man-hour* atau *man-day*, LPB hendaklah merundingkan kadar-kadar tersebut ke tahap yang paling minimum.

5.2.2.3 Kaedah bayaran input masa ini hendaklah digunakan bagi keadaan seperti berikut:-

(a) Projek pembangunan fizikal yang mana bidang perkhidmatan tersebut tidak mempunyai SOF yang diiktiraf oleh Kementerian Kewangan;

(b) Perkhidmatan perunding bagi skop seperti berikut:

Bil	Bidang Perunding	Skop Perkhidmatan
1	Arkitek	• <i>Additional Services</i>⁵; dan • <i>Special Services</i>⁵
2	Kejuruteraan	• <i>Additional Services</i>⁶; dan • <i>Supervision On Site</i>⁶
3	Ukur Bahan	• <i>Additional Services</i>⁷

(c) Semua kajian;

(d) Projek/kajian yang melibatkan perunding asing; dan

(e) Projek/kajian yang dibiayai melalui pinjaman atau geran dari institusi kewangan antarabangsa/Kerajaan asing.

³ satu (1) bulan bersamaan dengan 173 jam bekerja (21.63 hari)

⁴ satu (1) hari bersamaan dengan 8 jam bekerja

⁵ Definisi *Additional* dan *Special Services* bagi bidang Arkitek boleh dirujuk melalui dokumen perjanjian piawai Form CSA2014-Architectural (incl. SOF 2010)

⁶ Definisi *Additional Services* dan *Supervision On Site* bagi bidang Kejuruteraan boleh dirujuk melalui dokumen perjanjian piawai Form CSA2014-Engineering(incl. SOF 1998); dan

⁷ Definisi *Additional Services* bagi bidang Ukur Bahan boleh dirujuk melalui dokumen perjanjian piawai Form CSA2014-Quantity Surveying(incl. SOF 2004)

- (f) Pengiraan yuran perunding mengikut kaedah Input Masa adalah dengan menggunakan formula berikut :

$$YP = GP \times FP \times IM$$

- (g) Petunjuk bagi formula di atas adalah seperti berikut :

YP = Yuran Perunding (*consulting fee*);

GP=Gaji Pokok (*basic salary*);

FP = Faktor Pengganda (*multiplier factor*); dan

IM = Input Masa (*man-month, man-day, man-hour*).

5.2.3 Gaji Pokok (GP)

5.2.3.1 GP ialah gaji asas bulanan yang dibayar kepada setiap kakitangan ikhtisas dan separa ikhtisas perunding. Gaji pokok hendaklah tidak termasuk apa-apa elaun serta lain-lain bayaran kepada kakitangan perunding.

5.2.3.2 GP bagi kakitangan tetap firma adalah berdasarkan slip penyata gaji semasa kakitangan tersebut.

5.2.3.3 GP bagi kakitangan sementara firma hendaklah tidak melebihi skala gaji maksimum yang telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan seperti di [Lampiran 5B sehingga 5C \(Skala Gaji Baharu\)](#). Pemakaian Skala Gaji Maksimum baharu akan dikemaskini dari masa ke semasa oleh Kementerian Kewangan;

5.2.3.4 Pemakaian Skala Gaji Maksimum baharu bagi kakitangan sementara perunding yang terlibat dalam pengawasan tapak projek fizikal LPB sedia ada dan masih dalam peringkat pembinaan adalah boleh dipertimbangkan oleh PBM LPB yang berkenaan tertakluk kepada had nilai PBM yang telah ditetapkan. PBM LPB boleh memutuskan sama ada meluluskan atau menolak permohonan pelarasan gaji kakitangan sementara yang dikemukakan oleh firma perunding tertakluk kepada syarat:

- (a) Permohonan pelarasan gaji yang dikemukakan oleh

firma hendaklah terlebih dahulu disemak dan diperakukakan oleh JPP dan sekiranya dipersetujui oleh PBM, pelarasan gaji hendaklah hanya bermula pada tarikh surat kelulusan PBM yang berkenaan;

- (b) Hanya dibenarkan bagi kakitangan sementara yang terlibat di peringkat pengawasan tapak pembinaan dan kerja-kerja pembinaan yang masih berjalan/belum selesai;
- (c) Prestasi firma di peringkat pembinaan bagi projek tersebut adalah memuaskan;
- (d) LPB mempunyai peruntukan semasa yang mencukupi untuk menampung pertambahan kos perunding akibat pelarasan gaji tersebut; dan
- (e) Pemakaian skala gaji baharu ini tidak boleh dijadikan sandaran oleh LPB mahupun firma perunding untuk mendapatkan kelulusan peruntukan tambahan daripada Menteri Pengangkutan.

5.2.3.5 Kakitangan sementara yang diambil di kalangan tenaga pengajar IPTA dan pegawai kerajaan yang telah bersara, GP bagi tenaga pengajar IPTA adalah berdasarkan slip gaji sebenar manakala GP bagi pegawai kerajaan yang telah bersara, adalah berdasarkan pengesahan/penyata/slip gaji terakhir.

5.2.3.6 *Remuneration* bagi Lembaga Pengarah/Rakan Kongsi adalah berdasarkan skala gaji maksimum yang telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan seperti di [Lampiran 5A](#).

5.2.3.7 Kenaikan GP dibenarkan hanya bagi perkhidmatan perunding yang melebihi 12 *man-month* dan seterusnya mengikut kadar berikut:

- (a) Kakitangan Ikhtisas – 5% daripada GP asal yang telah diluluskan atau RM300, yang mana lebih rendah.
- (b) Kakitangan Separa Ikhtisas/Sokongan Teknikal – 8%

daripada GP asal yang telah diluluskan atau RM150, yang mana lebih rendah.

- 5.2.3.8 Kenaikan GP tidak diperuntukkan untuk Lembaga Pengarah/Rakan Kongsi dan Perunding Asing.

5.2.4 Faktor Pengganda (FP)

- 5.2.4.1 FP adalah terdiri daripada komponen-komponen seperti di nyatakan di [Lampiran 5E](#) sehingga [Lampiran 5H](#).
- 5.2.4.2 LPB hendaklah memastikan FP yang digunapakai oleh perunding hendaklah tidak melebihi pekali yang ditetapkan oleh Kementerian Kewangan seperti di [Lampiran 5D](#).

5.2.5 Input Masa (IM)

- 5.2.5.1 IM adalah tempoh/jangka masa yang diperlukan bagi menyempurnakan sesuatu projek atau kajian.

5.2.6 Penetapan yuran perkhidmatan perunding secara ***lump sum basis*** adalah **tidak dibenarkan**.

5.3 Kos Imbuhan Balik (IB)

- 5.3.1 Kos IB adalah lain-lain perbelanjaan (selain daripada yuran perunding) yang dibuat oleh perunding mengikut keperluan sesuatu projek/kajian. Kos IB adalah merupakan perbelanjaan sebenar yang dibuat oleh pihak perunding tertakluk kepada syarat-syarat berikut:-
 - 5.3.1.1 Butiran serta kadar bayaran kos IB hendaklah berpatutan dan tuntutan hendaklah dikemukakan dengan resit/bil;
 - 5.3.1.2 Bagi bayaran kos IB tanpa resit selain daripada kos IB secara pukal (*lump sum*) yang dibenarkan hendaklah mendapat kebenaran dan pengesahan LPB;
 - 5.3.1.3 Dokumen yang perlu disediakan oleh perunding yang akan dibayar balik oleh LPB hendaklah dinyatakan dengan jelas di dalam Terma Rujukan (TOR). Bagi salinan dokumen yang telah dibuat dan diberikan kepada pihak lain tanpa arahan LPB, tuntutan tersebut tidak akan dibayar oleh

LPB;

- 5.3.1.4 Butiran dan kadar IB tidak melebihi sebagaimana yang ditetapkan seperti di **Lampiran 5I**;
- 5.3.1.5 Bagi butiran IB yang tidak termasuk di dalam item yang dibenarkan oleh Kementerian Kewangan tetapi merupakan perbelanjaan yang diperlukan oleh perunding bagi pelaksanaan projek/kajian berkenaan, LPB hendaklah mendapatkan kelulusan Lembaga Pengarah LPB ke atas butiran dan kadar IB tersebut terlebih dahulu;
- 5.3.1.6 **LPB hendaklah memastikan tuntutan premium insuran bagi *Professional Indemnity Insurance (PII)* yang diambil oleh firma tidak termasuk di dalam kos imbuhan balik. Kos tersebut adalah ditanggung sendiri oleh perunding; dan**
- 5.3.1.7 Bagi pengendalian latihan *Transfer of Technology/ Knowledge* kepada pegawai LPB (sekiranya diperlukan), LPB hendaklah memastikan perunding telah mengambilkira kos pengendalian latihan tersebut di dalam cadangan kos perunding berkenaan. **Walaupun bagaimanapun, kos penginapan/lodging, perjalanan dan makan/minum bagi kakitangan LPB hendaklah tidak termasuk di dalam kos perkhidmatan perunding.**
- LPB bertanggungjawab memastikan pembiayaan penginapan/lodging, perjalanan dan makan/minum kakitangan LPB yang terlibat hendaklah dibuat melalui Pesanan Belian/ Kerja.**
- 5.3.2 Kos IB boleh dibayar mengikut peringkat kemajuan atau secara bulanan berdasarkan persetujuan kedua-dua pihak. LPB adalah bertanggungjawab menetapkan satu tempoh masa (*cut off date*) yang munasabah untuk membolehkan perunding membuat tuntutan kos IB. **LPB hendaklah menyatakan dengan jelas kepada perunding bahawa tuntutan IB yang melebihi *cut off date* tidak akan dibayar.** Sebarang rayuan daripada perunding tidak wajar dilayan.
- 5.3.3 Walaupun LPB membenarkan perunding membuat tuntutan imbuhan balik, LPB adalah bertanggungjawab untuk memastikan keperluan

tersebut adalah bersesuaian dengan projek/kajian berkenaan.

5.4 Bayaran Perkhidmatan Perunding Mengikut Peringkat Kemajuan Kerja

5.4.1 Bayaran perkhidmatan perunding hendaklah mengikut peringkat-peringkat kemajuan projek/kajian seperti berikut:-

5.4.1.1 Bagi projek pembangunan fizikal, bayaran kos perkhidmatan adalah mengikut jadual pembayaran berdasarkan kemajuan kerja seperti yang telah ditetapkan di dalam perjanjian yang berkaitan.

5.4.1.2 Bagi kajian, bayaran kos perkhidmatan perunding adalah mengikut peringkat kemajuan kajian tertakluk laporan yang dikemukakan oleh perunding disetujuterima oleh LPB. Peratus pembayaran mengikut peringkat kemajuan kajian berikut boleh digunakan sebagai **panduan** :

Bi	Peringkat Kemajuan	Peratus Pembayaran
1	Laporan Awal/ <i>Inception</i>	10%
2	Laporan Kemajuan/Interim	40%
3	Draf Laporan Akhir	20%
4	Laporan Akhir	30%
Jumlah		100%

5.4.1.3 Bayaran pendahuluan adalah tidak dibenarkan sama ada bagi projek pembangunan fizikal mahupun kajian.

6.1 KAEDAH PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING

6.2 Kriteria Asas Pemilihan Perunding

6.2.1 Sekiranya LPB memerlukan perkhidmatan perunding hendaklah membuat pemilihan perunding berdasarkan kriteria-kriteria asas berikut:

6.2.1.1 Berdaftar dengan Kementerian Kewangan;

- (a) Tempoh pendaftaran dengan Kementerian Kewangan hendaklah masih sah sepanjang tempoh pemilihan dan perkhidmatan firma. Sekiranya tempoh pendaftaran firma luput dalam peringkat pelaksanaan sesebuah projek/kajian, LPB hendaklah memastikan firma yang dilantik menyegerakan pembaharuan pendaftarannya.

6.2.1.2 Berdaftar di bawah kod bidang yang berkaitan;

- (a) Kod bidang yang berkaitan hendaklah di bawah kod berkaitan perkhidmatan perunding seperti di [perenggan 2.3](#).

6.2.1.3 Pendaftaran perunding masih sah bagi profesion yang etika perkhidmatannya dikawal oleh Lembaga Profesional masing- masing atau badan kawalan yang diiktiraf;

- (a) Tempoh pendaftaran kakitangan profesional firma yang terlibat dalam projek/kajian yang ingin dilaksanakan hendaklah masih sah sepanjang tempoh pemilihan dan perkhidmatan firma. Sekiranya tempoh pendaftaran kakitangan profesional firma luput dalam peringkat pelaksanaan sesebuah projek/kajian, LPB hendaklah memastikan kakitangan profesional firma berkenaan menyegerakan pembaharuan pendaftarannya.

6.2.1.4 Saiz dan keupayaan firma perunding bersesuaian dengan projek/kajian;

- (a) Bilangan kakitangan profesional di bawah bidang perkhidmatan yang sama hendaklah mencukupi bagi melaksanakan sesuatu projek/kajian. Bagi projek pembangunan fizikal, rujuk jadual di bawah sebagai panduan. Jadual ini adalah tidak mandatori, ia adalah hanya panduan LPB. LPB boleh menentukan bilangan profesional mengikut kesesuaian projek dengan mengambil kira kesediaan industri untuk menyediakan bilangan profesional yang dikehendaki. Hendaklah dipastikan bilangan yang ditetapkan tidak membebankan firma dan menyekat peluang firma untuk menyertai perolehan LPB.

Kategori	Kos Projek (RM)	Bilangan Minima Profesional ⁸			
		C&S	Arkitek	Ukur Bahan	M&E
A	100 juta dan ke atas	6	6	6	6
B	60 juta sehingga 100 juta	4	4	4	4
C	30 juta sehingga 60 juta	3	3	3	3

⁸ Kakitangan Profesional adalah individu yang berdaftar dengan Lembaga Profesional masing-masing sama ada dengan atau tanpa gelaran profesional. Contohnya Arkitek (gelaran : AR), Ingenieur (gelaran : IR), Surveyor (gelaran : SR) dan lain-lain.

D	Kurang daripada 30 juta	2	2	2	2
---	-------------------------	---	---	---	---

- (b) Sekiranya firma tidak mampu memenuhi kriteria bilangan kakitangan yang dikehendaki oleh LPB, firma perunding adalah dibenarkan untuk *outsource* kakitangan sementara atau bergabung dengan firma lain secara *project basis*. Gabungan dengan firma lain hendaklah dipastikan ianya adalah turut berdaftar dengan MOF.

6.2.1.5 Bilangan kakitangan yang mempunyai kepakaran khusus selaras dengan perkhidmatan yang diperlukan;

- (a) Firma hendaklah mempunyai bilangan personel yang mempunyai kelayakan/pengalaman dalam bidang yang diperlukan

6.2.1.6 Kepakaran perunding dalam berurusan dengan Pihak Berkuasa Tempatan bagi pengemukaan dokumen permohonan Kebenaran Merancang/Kelulusan Pelan Bangunan

Bagi memastikan keperluan teknikal dan prosidur pengemukaan dokumen bagi permohonan Kebenaran Merancang/Kelulusan Pelan Bangunan daripada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dibuat dengan teratur oleh perunding, LPB adalah disarankan ketika membuat pemilihan perunding di peringkat awal menetapkan kriteria penilaian perunding seperti berikut:

- (a) Kekerapan perunding berurusan dengan PBT di lokaliti projek yang akan dilaksanakan; dan
- (b) Mengadakan sesi Pembentangan oleh perunding sebagai salah satu daripada Kriteria Utama Penilaian Teknikal untuk mendapatkan kepastian mengenai pengalaman perunding berurusan dengan PBT berkaitan.

6.2.1.7 Nisbah ekuiti bumiputera berbanding ekuiti bukan bumiputera/asing;

- (a) Firma perunding yang mempunyai nisbah ekuiti Bumiputera melebihi ekuiti Bukan Bumiputera/Asing

hendaklah diberi pemarkahan yang lebih tinggi di dalam penilaian.

6.2.1.8 Firma Tempatan di negeri projek/kajian;

- (a) Sekiranya firma mempunyai ibu pejabat/ cawangan di negeri projek/kajian, firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang lebih tinggi.

6.2.1.9 Pengalaman firma dalam melaksanakan projek/kajian yang seumpama;

- (a) Bilangan projek/kajian yang pernah dilaksanakan oleh firma seumpama dengan projek/kajian yang ingin dilaksanakan sama ada ia projek/kajian Kerajaan atau Swasta atau Antarabangsa.

6.2.1.10 Prestasi firma perunding;

- (a) LPB dikehendaki memastikan perunding yang dilantik mempunyai prestasi perkhidmatan yang baik/sangat baik di dalam pelaksanaan projek/kajian dengan mana-mana agensi Kerajaan bagi mengurangkan risiko pelantikan perunding yang bermasalah.
- (b) Semasa peringkat awal pemilihan perunding, LPB hendaklah turut menilai aspek prestasi semasa perunding. Maklumat prestasi perunding boleh diperolehi daripada Sistem ePerunding atau rekod Jabatan Teknik/LPB lain yang pernah melantik perunding tersebut atau perunding mengemukakan *testimonial* perkhidmatan cemerlang bagi projek/kajian yang telah dilaksanakan.
- (c) LPB juga bertanggungjawab memastikan firma yang disenarai pendek atau yang dipilih bebas daripada sebarang tindakan tatatertib atau siasatan sama ada daripada Lembaga Profesional mahupun Kementerian Kewangan.

6.2.1.11 Bilangan dan jumlah nilai lantikan firma perunding bagi projek/kajian Kerajaan untuk 3 tahun terkini;

- (a) Bilangan dan jumlah kos projek/kajian Kerajaan bagi 3

tahun terkini.

6.2.1.12 Bilangan dan jumlah nilai kerja dalam tangan bagi semua projek/ kajian Kerajaan/ Swasta

- (a) Sekiranya firma mempunyai kerja dalam tangan yang tinggi, firma berkenaan hendaklah diberikan pemarkahan yang rendah

6.2.1.13 Kedudukan kewangan firma perunding; dan

- (a) LPB hendaklah menilai kewangan firma berdasarkan Penyata Kewangan Tahunan Firma dengan menggunakan mana-mana formula kewangan sedia ada yang bersesuaian.

6.2.1.14 Kriteria lain yang bersesuaian

6.3 Proses Am Pemilihan Perunding

6.3.1 Sebelum LPB melaksanakan sesuatu projek/kajian, LPB hendaklah menentukan terlebih dahulu keperluan projek/kajian tersebut serta bidang dan skop perkhidmatan firma perunding yang diperlukan dengan mengambil kira keupayaan LPB iaitu dari segi kepakaran dan pengetahuan kakitangan LPB sedia ada.

6.3.2 Sebelum melaksanakan proses pemilihan firma perunding, LPB hendaklah mendapatkan persetujuan daripada Pengurus Besar ke atas keperluan penggunaan perkhidmatan perunding bagi melaksanakan sesuatu projek/kajian.

6.3.3 Pemilihan Firma perunding hendaklah dilaksanakan dengan menggunakan tiga kaedah berikut:-

6.3.3.1 Lantikan Terus Beserta Kos Siling;

6.3.3.2 Tender Terhad;

6.3.3.3 Tender Terbuka (tanpa/melalui pra kelayakan)

6.3.4 Ringkasan proses pemilihan perunding bagi setiap kaedah adalah seperti di [Lampiran 6A](#).

6.4 Kaedah Perolehan Perkhidmatan Perunding

Penerangan ringkas bagi setiap kaedah perolehan perkhidmatan perunding adalah seperti berikut :

6.3.1 Lantikan Terus Beserta Kos Siling

6.3.1.1 Had nilai perolehan seperti berikut :

Bil	Kategori Projek	Had Nilai
1	Projek Pembangunan Fizikal	Kos Projek sehingga RM50 juta
2	Kajian Fizikal/Bukan Fizikal	Kos Kajian sehingga RM500 ribu
3	Ukur Tanah & Lain-Lain Kerja Ukur	Kos Kerja Ukur sehingga RM500 ribu

6.3.1.2 Perunding yang diperakukan

- (a) LPB hendaklah memperakukan sekurang-kurangnya satu firma perunding berserta anggaran kos siling untuk pertimbangan PBM.

6.3.1.3 Pelawaan Kepada Perunding:

- (a) LPB hendaklah mengeluarkan surat pelawaan kepada firma perunding yang telah diluluskan oleh PBM untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos

6.3.1.4 Pertimbangan PBM:

- (a) PBM meluluskan pelantikan firma berserta kos siling berdasarkan perakuan LPB atau membuat pilihan firma lain yang berkecualan.

6.3.1.5 Tempoh sah laku tawaran perunding

- (a) 90 hari

6.3.1.6 Rundingan Dengan Firma (sekiranya perlu):

- (a) Dibenarkan tertakluk tidak melebihi kos siling yang telah diluluskan oleh PBM

6.3.1.7 Pelantikan Rasmi Perunding

- (a) LPB mengeluarkan Surat Setuju Terima kepada perunding yang diluluskan oleh PBM setelah kos dimuktamadkan oleh JPP.

6.3.1.8 Tempoh proses lantikan adalah **3 hingga 4 minggu**.

6.3.2 **Tender Terhad**

6.3.2.1 Had nilai perolehan seperti berikut :

Bil	Kategori Projek	Had Nilai
1	Projek Pembangunan Fizikal	Kos Projek sehingga RM100 juta
2	Kajian Fizikal/Bukan Fizikal	Kos Kajian sehingga RM2 juta
3	Ukur Tanah & Lain-Lain Kerja Ukur	Kos Kerja Ukur melebihi RM500 ribu

6.3.2.2 Senarai Pendek Perunding

- (a) LPB memperakukan sekurang-kurangnya 3 hingga maksimum 10 firma perunding untuk kelulusan JPP.

6.3.2.3 Pelawaan Kepada Perunding:

- (a) LPB mengeluarkan surat pelawaan kepada firma-firma yang telah diluluskan senarai pendek untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos.

6.3.2.4 Tempoh sahlaku tawaran perunding

- (a) 90 hari

6.3.2.5 Pertimbangan PBM:

- (a) Memberi kelulusan pelantikan firma beserta kos berdasarkan perakuan penilaian keseluruhan teknikal dan kos oleh JPP.

6.3.2.6 Rundingan Dengan Firma:

- (a) Tidak dibenarkan. Hanya dibenarkan mengadakan pelarasan kos sahaja (*rationalise*)

6.3.2.7 Pelantikan Rasmi Perunding

- (a) LPB mengeluarkan Surat Setuju Terima kepada perunding yang diluluskan oleh PBM.

6.3.2.8 Tempoh proses lantikan adalah **4 hingga 5 minggu**.

6.3.3 Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan)

6.3.3.1 Dilaksanakan bagi perolehan Kerajaan yang bernilai tinggi seperti berikut :

Bil	Kategori Projek	Had Nilai
1	Projek Pembangunan Fizikal	Mandatori bagi Kos Projek melebihi RM100 juta
2	Kajian Fizikal/Bukan Fizikal	Mandatori bagi Kos Kajian melebihi RM2 juta

6.3.3.2 Senarai Pendek Perunding

- (a) Tiada

6.3.3.3 Kenyataan Pelawaan:

- (a) Mengiklan pelawaan kepada perunding untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos

6.3.3.4 Pertimbangan PBM:

- (a) Memberi kelulusan pelantikan firma beserta kos berdasarkan perakuan penilaian keseluruhan teknikal dan kos oleh JPP.

6.3.3.5 Tempoh sahlaku tawaran perunding

- (a) 90 hari

6.3.3.6 Rundingan Dengan Firma:

- (a) Tidak Dibenarkan. Hanya dibenarkan melaksanakan pelarasan kos sahaja (*rationalise*).

6.3.3.7 Pelantikan Rasmi Perunding

- (a) LPB mengeluarkan Surat Setuju Terima kepada perunding yang diluluskan oleh PBM

6.3.3.8 Tempoh proses lantikan adalah **6 hingga 7 minggu**.

6.3.4 Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan

6.3.4.1 Dilaksanakan bagi perolehan LPB yang bernilai tinggi seperti berikut :

Bil	Kategori Projek	Had Nilai
1	Projek Pembangunan Fizikal	Mandatori bagi Kos Projek melebihi RM100 juta
2	Kajian Fizikal/Bukan Fizikal	Mandatori bagi Kos Kajian melebihi RM2 juta

6.3.4.2 Pelawaan Kepada Perunding

- (a) Peringkat 1 : LPB mengiklankan pelawaan kepada perunding untuk mengemukakan Cadangan Teknikal Pra Kelayakan
- (b) Peringkat 2 : LPB mengeluarkan surat pelawaan kepada firma perunding yang telah diluluskan senarai pendek oleh PBM untuk mengemukakan Cadangan Teknikal Terperinci dan Cadangan Kos

6.3.4.3 Pertimbangan PBM

- (a) Peringkat 1 : Memberi kelulusan senarai pendek perunding berdasarkan perakuan penilaian keseluruhan teknikal pra kelayakan oleh JPP.
- (b) Peringkat 2 : Memberi kelulusan pelantikan firma beserta kos berdasarkan perakuan penilaian keseluruhan teknikal dan kos oleh JPP.

6.3.4.4 Tempoh sahlaku tawaran perunding

- (a) 120 hari

6.3.4.5 Rundingan Dengan Firma:

- (a) Tidak Dibenarkan. Hanya dibenarkan melaksanakan pelarasan kos sahaja (*rationalise*).

6.3.4.6 Pelantikan Rasmi Perunding

- (a) LPB mengeluarkan Surat Setuju Terima kepada perunding yang diluluskan oleh PBM

6.3.4.7 Tempoh proses lantikan adalah **8 hingga 9 minggu.**

6.3.4.8 Kaedah pelawaan terbuka melalui pra kelayakan adalah dilaksanakan bagi projek/kajian yang mempunyai terlalu banyak perunding berdaftar dengan Kementerian Kewangan di bawah sesuatu kod bidang. Bagi membolehkan LPB mendapatkan maklumat bilangan perunding yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan di bawah sesuatu kod bidang, LPB boleh membuat semakan melalui laman web Sistem ePerunding.

6.3.4.9 Kaedah pelawaan terbuka dengan pra kelayakan juga **hendaklah dilaksanakan** bagi projek pembangunan fizikal yang memerlukan penilaian perunding berdasarkan lukisan reka bentuk konsep tertakluk kepada syarat-syarat berikut :

- (a) **Arahan untuk mengemukakan cadangan lukisan rekabentuk konsep hanya boleh dikeluarkan kepada perunding yang berjaya melepasi pra kelayakan. Pelawaan pra kelayakan yang diiklankan hanyalah bertujuan mendapatkan senarai perunding yang benar- benar berminat dan mempunyai keupayaan teknikal sebagaimana yang dikehendaki oleh LPB.**
- (b) Perunding yang berjaya melepasi pra kelayakan dan telah mengemukakan reka bentuk konsep tetapi tidak dilantik bagi pelaksanaan projek tersebut, adalah layak dibayar honorarium/saguhati/hadiah/ganjaran mengikut kadar yang telah ditetapkan oleh LPB dan dinyatakan secara

upfront di dalam Dokumen Pelawaan.

(c) LPB menyatakan dengan jelas di dalam dokumen pelawaan seperti berikut :

- Sama ada terdapat keperluan untuk menggunakan lukisan reka bentuk konsep perunding yang berjaya untuk tujuan projek lain;
- Cadangan perunding beserta lukisan reka bentuk konsep yang dikemukakan oleh semua perunding yang menyertai pelawaan adalah hak milik Kerajaan dan tidak dikembalikan; dan
- Syarat-syarat lain yang dirasakan perlu.

6.4 Penentuan Kaedah Perolehan Perkhidmatan Perunding Yang Bersesuaian

- 6.4.1 Bagi melaksanakan perolehan perkhidmatan perunding untuk projek/kajian, LPB hendaklah mematuhi kaedah perolehan perunding sepertimana yang ditetapkan di **perenggan 6.3** di atas.
- 6.4.2 Perolehan perunding selain daripada kaedah-kaedah di **perenggan 6.3** di atas adalah **tidak dibenarkan** melainkan mendapat kebenaran daripada Lembaga Pengarah LPB (antara contohnya adalah perolehan melalui pertandingan (*competition*)).
- 6.4.3 Bagi perolehan perkhidmatan perunding yang telah ditetapkan untuk dilaksanakan secara Lantikan Terus Berserta Kos Siling atau Tender Terhad, LPB adalah **digalakkan** untuk melaksanakan perolehan tersebut melalui kaedah yang lebih telus, kompetitif dan memberi persaingan yang lebih terbuka di kalangan firma bergantung pada keupayaan LPB. Contohnya :

Projek Pemuliharaan Kota A Famosa Di Melaka

Kos projek :
RM4 juta

Kaedah pemilihan firma perunding seperti di [perenggan 6.3](#)
Lantikan Terus Berserta Kos Siling

Walau bagaimanapun, kaedah pemilihan firma perunding terbaik :
Tender Terhad/Terbuka

Oleh itu, LPB digalakkan melaksanakan pemilihan perunding bagi projek fizikal secara tender terhad/terbuka untuk mengatasi kesukaran mengenalpasti perunding berkecualan melalui kaedah Lantikan Terus Berserta Kos Siling.

- 6.4.4 Kaedah pemilihan perunding yang dijelaskan di dalam Manual ini telah dirancang dan ditetapkan bertujuan mencapai objektif-objektif seperti berikut :

6.4.4.1 Pemilihan yang adil dan saksama

- (a) Sebaik sahaja LPB menetapkan kaedah pemilihan firma perunding dan menentukan kriteria/sub kriteria penilaian firma perunding seperti nilai wajaran, pemarkahan dan penanda aras markah lulus (*benchmarking*) bagi penilaian teknikal dan kos, LPB hendaklah memastikan penilaian dilaksanakan berdasarkan kriteria/ sub kriteria/ wajaran/ permarkahan/ *benchmarking* yang telah ditentukan tersebut.
- (b) Arahan-arahan dan syarat-syarat di dalam Dokumen Pelawaan hendaklah jelas agar firma perunding dapat memahami keperluan projek/kajian dengan tepat.
- (c) Semasa penyediaan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos oleh firma perunding, firma boleh mengemukakan pertanyaan secara bertulis kepada LPB berhubung arahan/syarat yang terkandung dalam Dokumen Pelawaan sekiranya tidak memahaminya.
- (d) Sebarang maklum balas daripada LPB bagi mana-mana pertanyaan yang dikemukakan oleh firma berhubung arahan/syarat yang terkandung dalam Dokumen

Pelawaan hendaklah diedarkan kepada semua firma perunding yang menyertai sesuatu pelawaan atau telah disenarai pendek.

6.4.4.2 Telus

- (a) Proses pemilihan yang telus akan meningkatkan kualiti persaingan dengan cara mewujudkan elemen kepercayaan di kalangan LPB dan Firma Perunding. Ini boleh mengelakkan tanggapan/persepsi yang kurang baik oleh firma selain boleh meminimalkan aduan atau tuduhan yang diterima oleh Kerajaan.
- (b) Proses penilaian yang telus secara tidak langsung dapat menolak kemungkinan penggunaan budi bicara dan ketidakadilan dalam proses pemilihan firma perunding.

6.4.4.3 Kerahsiaan Maklumat

- (a) Faktor kerahsiaan maklumat dalam proses pemilihan firma perunding adalah amat penting bagi menjamin integriti proses tersebut.
- (b) LPB adalah tidak dibenarkan memberi sebarang maklumat sulit kepada mana-mana firma dengan tujuan memberi kelebihan kepada firma tersebut. Sebarang perkongsian maklumat hendaklah dibuat secara edaran kepada semua firma perunding yang menyertai sesuatu pelawaan atau telah disenarai pendek.
- (c) LPB juga tidak dibenarkan mendedahkan proses penilaian atau sebarang perakuan oleh JPP kepada firma perunding atau pihak luar/kakitangan LPB yang tidak terlibat dalam proses pemilihan tersebut.

7.0 KEBENARAN MENGGUNAKAN PERKHIDMATAN PERUNDING

7.1 Kebenaran Pengurus Besar

- 7.1.1 Sekiranya LPB tidak mempunyai keupayaan dari segi kepakaran mahupun kakitangan sedia ada dan bercadang untuk mendapatkan perkhidmatan perunding luar bagi melaksanakan sesuatu projek pembangunan fizikal atau kajian, LPB hendaklah terlebih dahulu mendapatkan kebenaran secara rasmi

(sama ada melalui minit mesyuarat/surat rasmi) daripada Pengurus Besar.

7.2 Kebenaran MAMPU

- 7.2.1 Semua perolehan ICT yang memerlukan perkhidmatan perunding secara *outsourcing* hendaklah mendapat kebenaran MAMPU. Semua permohonan kepada MAMPU hendaklah melalui Jawatankuasa Pemandu ICT (JPICT) Kementerian.

8.1 PENYEDIAAN TERMA RUJUKAN

8.2 Kepentingan Terma Rujukan

- 8.2.1 Terma Rujukan (*Terms of Reference* - TOR) adalah kandungan utama yang diperlukan di dalam Dokumen Pelawaan.
- 8.2.2 TOR yang jelas dan lengkap adalah penting untuk memastikan perunding dapat memahami keperluan projek/kajian yang ingin dilaksanakan dan seterusnya memastikan kelancaran sesuatu projek/kajian. Penyediaan TOR yang baik dapat mengurangkan risiko kelewatan pelaksanaan projek/kajian, tambahan kos atau salah tafsiran ke atas kehendak sebenar LPB. Selain itu, ia juga akan membantu LPB dalam membuat anggaran kos perkhidmatan perunding dengan lebih tepat.
- 8.2.3 LPB bertanggungjawab dalam menyediakan TOR bagi sesuatu projek/kajian yang ingin dilaksanakan. Penyediaan TOR sebaik-baiknya disediakan secara berpasukan, di mana pasukan tersebut terdiri daripada pegawai-pegawai yang berpengetahuan dalam projek/kajian tersebut.
- 8.2.4 **LPB bertanggungjawab memastikan TOR yang disediakan hendaklah disemak dan diluluskan oleh JPP terlebih dahulu sebelum sebarang proses perolehan dilaksanakan.**

8.3 Rangka Terma Rujukan

- 8.3.1 TOR hendaklah mengandungi sekurang-kurangnya perkara-perkara berikut:
- 8.3.1.1 Latar belakang projek/kajian⁹;
 - 8.3.1.2 Objektif pelantikan perunding¹⁰;

⁹ Penerangan di para 8.4;

¹⁰ Penerangan di para 8.5;

- 8.3.1.3 Skop perkhidmatan perunding¹¹;
- 8.3.1.4 Tempoh perkhidmatan perunding¹²;
- 8.3.1.5 Kaedah penetapan kos perkhidmatan perunding¹³;
- 8.3.1.6 Deliverables (output yang dihasilkan)¹⁴;
- 8.3.1.7 Maklumat yang boleh disediakan oleh Kerajaan kepada Perunding¹⁵;
- 8.3.1.8 Brif projek (bagi projek pembangunan fizikal)¹⁶; dan
- 8.3.1.9 Perkara-perkara lain yang berkaitan

8.3.2 **TOR Pra Kelayakan** hendaklah mengandungi sekurang-kurangnya perkara-perkara berikut:

- 8.3.2.1 Latar belakang projek/kajian¹⁷;
- 8.3.2.2 Objektif pelantikan perunding⁹; dan
- 8.3.2.3 Skop perkhidmatan perunding¹¹

8.4 Latar Belakang Projek/Kajian

8.4.1 Latar belakang projek/kajian hendaklah mengandungi sekurang-kurangnya perkara-perkara berikut:

- 8.4.1.1 Nama Projek/Kajian;
- 8.4.1.2 Objektif Projek/Kajian;
- 8.4.1.3 Lokasi Projek/Kajian;
- 8.4.1.4 Kos siling Projek/Kajian;
- 8.4.1.5 Justifikasi Projek/Kajian;
- 8.4.1.6 Sejarah Projek/Kajian (apa yang telah dilakukan setakat ini dan oleh siapa)(jika berkaitan);
- 8.4.1.7 Senarai Projek/Kajian yang berkaitan dan maklumat asas;
- 8.4.1.8 Justifikasi keperluan perkhidmatan perunding dalam Projek/Kajian;
- 8.4.1.9 Tempoh pelaksanaan Projek/Kajian; dan
- 8.4.1.10 Sumber pembiayaan

8.5 Objektif Pelantikan

8.5.1 TOR perlu menjelaskan dengan tepat objektif/tujuan dan hasil yang diharapkan daripada perunding adalah seperti berikut:

¹¹ Penerangan di para 8.6;

¹² Penerangan di para 8.7;

¹³ Penerangan di para 8.8;

¹⁴ Penerangan di para 8.9;

¹⁵ Penerangan di para 8.10;

¹⁶ Penerangan di para 8.11; dan

¹⁷ Penerangan di para 8.12

- 8.5.1.1 Penyediaan program pembangunan;
- 8.5.1.2 Penyediaan rekabentuk projek;
- 8.5.1.3 Penyediaan dokumen dan lukisan tawaran;
- 8.5.1.4 Pengurusan projek dan penyeliaan pembinaan;
- 8.5.1.5 Mengadakan Program Pembangunan Kapasiti/Latihan;
- 8.5.1.6 Peningkatan keupayaan dan latihan kakitangan;
- 8.5.1.7 Pengumpulan dan analisis data; dan
- 8.5.1.8 Perkara-perkara yang berkaitan berdasarkan keperluan projek/kajian

8.6 Skop Perkhidmatan Perunding

- 8.6.1 Bidang perkhidmatan perunding yang diperlukan.
- 8.6.2 Menjelaskan semua aktiviti utama yang akan dilaksanakan oleh perunding serta output yang dikehendaki.
- 8.6.3 Perunding bertanggungjawab mencadangkan pendekatan dan metodologi bagi menghasilkan output termasuk carta organisasi pasukan projek/kajian, peranan dan tanggungjawab setiap ahli pasukan serta jadual pelaksanaan projek/kajian.
- 8.6.4 Bagi projek pembangunan fizikal, skop perkhidmatan perunding hendaklah dikaitkan dengan keperluan Brif Projek.

8.7 Tempoh Perkhidmatan Perunding

- 8.7.1 Penetapan tempoh perkhidmatan perunding adalah berdasarkan jadual pelaksanaan projek pembangunan fizikal/kajian yang disediakan tertakluk **kepada skop dan bidang perkhidmatan yang berkaitan.**
- 8.7.2 Sebagai **panduan** kepada LPB untuk menentukan tempoh perkhidmatan perunding adalah seperti berikut:
 - 8.7.2.1 Projek Pembangunan Fizikal - bermula daripada pelantikan hingga tamat tempoh kecacatan/penutupan akaun projek bergantung pada keperluan LPB;
 - 8.7.2.2 Kajian – bermula daripada pelantikan sehingga laporan akhir diterima dan dipersetujui oleh LPB; dan
 - 8.7.2.3 Kerja Ukur – bermula daripada pelantikan sehingga pelan ukur (*survey plan*) siap dan dipersetujui oleh LPB.

8.8 Kaedah Penetapan Kos Perkhidmatan Perunding

8.8.1 Penetapan kos perkhidmatan perunding bagi projek/kajian Kerajaan hendaklah menggunakan kaedah seperti di **Perenggan 5.0 (Kos Perkhidmatan Perunding)** dan **Perenggan 20.0 (Perunding Asing)**.

8.9 Deliverables (Output yang dihasilkan)

Deliverables yang perlu disediakan oleh perunding adalah seperti berikut:

- 8.9.1 Laporan Inception / Konsep /Awalan;
 - 8.9.2 Laporan Kemajuan Bulanan/Interim;
 - 8.9.3 Laporan Akhir;
 - 8.9.4 Laporan Kebenaran Merancang (bagi tujuan kelulusan perancangan pihak berkuasa tempatan – planning permission);
 - 8.9.5 Laporan Cadangan Pembangunan (bagi tujuan kelulusan pembangunan pihak berkuasa tempatan – development order);
 - 8.9.6 Laporan Kriteria Rekabentuk;
 - 8.9.7 Laporan Pengiraan Reka Bentuk;
 - 8.9.8 Laporan Akaun Muktamad Projek;
 - 8.9.9 Laporan Jaminan dan Kawalan Kualiti (QAQC Report);
 - 8.9.10 Dokumen tawaran;
 - 8.9.11 Lukisan-lukisan tawaran;
 - 8.9.12 Lukisan-lukisan pembinaan;
 - 8.9.13 Lukisan-lukisan As-Built;
 - 8.9.14 Laporan Pembaikan Kecacatan; dan
 - 8.9.15 Lain-lain output yang bersesuaian mengikut keperluan projek/kajian Maklumat yang boleh disediakan oleh LPB kepada Perunding
- 8.9.1 LPB boleh menyediakan data-data atau maklumat-maklumat berkaitan bagi

membantu perunding memahami keperluan projek/kajian dengan lebih baik.

- 8.9.2 LPB hendaklah mengingatkan perunding untuk menjaga, mengawas dan mengawal semua rahsia Kerajaan selaras dengan Akta Rahsia Rasmi 1972 (Akta 88).

8.10 Brif Projek (Bagi Projek Pembangunan Fizikal)

- 8.10.1 Brif projek adalah untuk mendokumenkan dan memperjelaskan kepada LPB Pelaksana dan perunding segala keperluan sesuatu pembangunan dari perspektif pengguna.
- 8.10.2 Brif projek sewajarnya menjelaskan keperluan terperinci projek termasuk hubungan kait aktiviti-aktiviti antara satu sama lain, tatacara operasi dan penyelenggaraan kemudahan/bangunan tersebut. Brif projek hendaklah sekurang-kurangnya mengandungi maklumat-maklumat berikut:
- 8.10.2.1 Aktiviti yang hendak dilakukan
 - 8.10.2.2 Bilangan pengguna yang terlibat dalam aktiviti tersebut
 - 8.10.2.3 Perkakas dan peralatan yang digunakan;
 - 8.10.2.4 Performance Specification;
 - 8.10.2.5 Keperluan kejuruteraan yang diperlukan; dan
 - 8.10.2.6 Lain-lain yang bersesuaian

9.1 PENYEDIAAN ANGGARAN KOS PERKHIDMATAN PERUNDING

9.2 Kepentingan Penyediaan Anggaran Kos Perkhidmatan Perunding

- 9.2.1 Anggaran kos perkhidmatan perunding bagi sesuatu projek/kajian adalah terdiri daripada **yuran perkhidmatan perunding** dan **imbuhan balik perunding**.
- 9.2.2 Bagi membolehkan LPB membuat anggaran kos perkhidmatan perunding yang diperlukan bagi sesuatu projek/kajian, TOR yang disediakan hendaklah tidak terlalu umum dan perlu diperincikan agar ia dapat membantu LPB dalam mengenalpasti keperluan sesebuah projek/kajian.
- 9.2.3 Kesilapan LPB dalam penyediaan anggaran kos perkhidmatan perunding bagi sesuatu projek/kajian boleh mengakibatkan berlakunya penambahan kos dan berkemungkinan melebihi siling peruntukan yang telah diluluskan oleh Kementerian Pengangkutan. Ia juga akan menyebabkan perunding melakukan kesilapan dalam mentafsir keperluan projek/kajian.

9.2.4 LPB bertanggungjawab dalam membuat perincian anggaran kos perkhidmatan perunding bagi sesuatu projek/kajian yang ingin dilaksanakan. Penyediaan anggaran kos perkhidmatan perunding sebaik-baiknya disediakan secara berpasukan oleh pegawai-pegawai yang berpengetahuan dalam projek/kajian tersebut.

9.2.5 **LPB bertanggungjawab memastikan penyediaan anggaran kos perkhidmatan perunding yang disediakan hendaklah disemak dan diluluskan oleh JPP sebelum proses perolehan dilaksanakan.**

9.3 Penyediaan Anggaran Yuran Perunding

9.3.1 LPB seharusnya mengetahui anggaran yuran perunding yang terlibat dalam projek/kajian yang ingin dilaksanakan bagi memastikan LPB tidak berbelanja lebih daripada apa yang telah diperuntukkan. Selain itu, ia adalah penting dalam membantu LPB untuk menilai cadangan perunding agar tawaran yang dikemukakan oleh perunding adalah munasabah. **Antara perkara asas yang perlu diketahui oleh LPB dalam menyediakan anggaran yuran perunding bagi sesuatu projek/kajian adalah seperti berikut :**

9.3.2 Anggaran tempoh maksima sesuatu projek/kajian yang ingin dilaksanakan;

9.3.3 Yuran perunding adalah secara Skala Yuran Piawai / Input Masa atau kedua-duanya sekali;

9.3.4 Aktiviti yang dilaksanakan dijangka akan melibatkan perunding asing dan anggaran tempoh maksima penglibatan perunding asing tersebut;

9.3.5 Anggaran bilangan maksima kakitangan firma yang akan terlibat dalam sesuatu projek/kajian;

9.3.6 Jenis kelayakan kakitangan firma yang dijangka diperlukan dalam melaksanakan sesuatu projek/kajian; dan

9.3.7 Anggaran tempoh minima dan maksima pengalaman kakitangan firma yang diperlukan dalam melaksanakan sesuatu projek/kajian.

9.3.8 Penyediaan yuran perunding bagi sesuatu projek/kajian Kerajaan adalah ditetapkan secara kaedah berikut :

9.3.8.1 Skala Yuran Piawai (SOF) bagi projek-projek pembangunan fizikal untuk bidang yang mempunyai skala yuran yang diiktiraf oleh Kerajaan iaitu:

Bil	Bidang Perunding	Jadual Kadar SOF
1	Arkitek	Jadual Skala Fi Arkitek (Pindaan 2007)
2	Kejuruteraan	<i>Scale Of Fees (Revised 1998)PU(B)548</i>
3	Ukur Bahan	Jadual Skala Fi Ukur Bahan (Pindaan 2004)
4	Ukur Tanah	Jadual Fee Ukur Kejuruteraan 2001 dan Peraturan-Peraturan Juruukur Tanah Berlesen (Pindaan) 1997 (Kadar bayaran Upah Ukur Untuk Ukuran Hakmilik – mulai 1 April 2005)

9.3.8.2 Input Masa bagi bidang perundingan yang tiada SOF yang diiktiraf Kerajaan serta bagi projek/skop tugas yang berbentuk kajian atau penyeliaan pembinaan/*special services/additional services*.

9.3.8.3 *Charge Rate* bagi perkhidmatan/input perunding asing. Memandangkan kadar-kadar perunding asing adalah berbeza mengikut bidang kepakaran serta Negara, adalah wajar bagi LPB untuk membuat anggaran dengan menyemak kadar-kadar tersebut berdasarkan pengalaman/rekod terdahulu LPB/Agensi lain.

9.3.9 Umumnya, kaedah pengiraan yuran secara SOF adalah berbentuk *cost basis* dan berdasarkan kepada 'peratusan daripada kos kerja (*cost of work*) dan secara *sliding scale* bergantung pada nilai kos kerja bidang berkenaan bagi sesuatu projek.

9.3.10 Bagi yuran perunding yang ditentukan mengikut kaedah Input Masa pula, pengiraan yuran perunding adalah berasaskan kepada tempoh masa (*time basis*) yang diperlukan oleh perunding bagi melaksanakan sesuatu projek/kajian. Pengiraan yuran perunding mengikut kaedah Input Masa melibatkan :

9.3.10.1 Perincian aktiviti/skop kerja mengikut keperluan projek/kajian;

9.3.10.2 Anggaran bilangan kakitangan (bilangan kakitangan ikhtisas/separa ikhtisas/tenaga pengajar universiti/asing) yang diperlukan bagi setiap aktiviti;

- 9.3.10.3 Anggaran tahun pengalaman kakitangan yang bersesuaian bagi setiap aktiviti;
- 9.3.10.4 Anggaran tempoh masa yang diperlukan setiap kakitangan bagi setiap aktiviti;
- 9.3.10.5 Faktor Pengganda yang telah ditetapkan mengikut kategori kakitangan (ikhtisas/separa ikhtisas/tenaga pengajar universiti/perunding asing) seperti di **Lampiran 5D**;
- 9.3.10.6 Anggaran gaji kakitangan (boleh merujuk kepada jadual gaji lembaga pengarah / kakitangan sementara di **Lampiran 5A sehingga 5C** sebagai panduan bagi penyediaan anggaran yuran perunding).
- 9.3.10.7 Berdasarkan anggaran yuran perkhidmatan yang telah disediakan, LPB hendaklah menyediakan peruntukan bagi tujuan pembayaran GST mengikut kadar peratusan semasa yang ditetapkan oleh Kerajaan.

9.4 Penyediaan Anggaran Kos Imbuhan Balik

9.4.1 Antara perkara asas yang perlu diketahui oleh LPB dalam menyediakan anggaran kos imbuhan balik bagi sesuatu projek/kajian adalah seperti berikut:

- 9.4.1.1 Jenis imbuhan balik yang kemungkinan akan terlibat dalam projek/kajian yang ingin dilaksanakan;
- 9.4.1.2 Anggaran maksima kos perjalanan dan pengangkutan yang terlibat dalam projek/kajian yang ingin dilaksanakan. Jenis pengangkutan yang dijangka akan digunakan dalam melaksanakan projek/kajian tersebut dan anggaran kekerapan serta lokasi mesyuarat dijangka akan diadakan dalam sebulan dan sepanjang tempoh projek/kajian;
- 9.4.1.3 Projek/kajian yang akan melibatkan pemberian elaun tapak. Anggaran bilangan maksima kakitangan tapak yang terlibat dalam projek/kajian tersebut;
- 9.4.1.4 Anggaran maksima kos telekomunikasi yang akan terlibat dalam sesuatu projek/kajian; atau/dan

9.4.1.5 Lain-lain kos imbuhan balik yang diperlukan bagi projek/kajian seperti yang dibenarkan di [Lampiran 5I](#).

9.4.2 Bagi membantu LPB dalam membuat anggaran kos imbuhan balik, LPB boleh merujuk perbelanjaan dengan projek/kajian serupa yang pernah dilaksanakan.

10.1 PENETAPAN KRITERIA PENILAIAN

10.2 Kepentingan Membuat Penetapan Kriteria Penilaian Sebelum Penilaian Dibuat

10.2.1 JPP adalah bertanggungjawab dalam memastikan bahawa sebelum dokumen pelawaan disediakan, kriteria dan sub kriteria penilaian hendaklah terlebih dahulu ditentukan.

10.2.2 Secara amnya, proses penilaian cadangan perunding akan dilaksanakan dalam 2 peringkat saringan dengan peratus wajaran yang diberikan adalah ditetapkan seperti berikut:

Bil	Peringkat Penilaian	Peratus Wajaran (%)
1	Penilaian Teknikal	80
2	Penilaian Kos	20
Jumlah		100

10.2.3 Kriteria utama penilaian teknikal dan peratus wajaran hendaklah ditetapkan seperti berikut :

(a) Projek Pembangunan Fizikal

Bil.	Kriteria Utama Penilaian Teknikal	Peratus Wajaran ¹⁸ (%)	
		A	B
1	Kapabiliti Firma Perunding;	35	35
2	Kakitangan Yang Terlibat;	30	30
3	Metodologi;	30	25
4	Program Kepastian Kualiti; dan/atau	5	5
5	Sesi pembentangan oleh perunding (sekiranya perlu)	-	5
Jumlah		100	100

¹⁸ Pilih Wajaran A sekiranya tiada sesi pembentangan oleh perunding

(b) Kajian

Bil.	Kriteria Utama Penilaian Teknikal	Peratus Wajaran ¹⁹ (%)	
		A	B
1	Kapabiliti Firma Perunding;	25	25
2	Kakitangan Yang Terlibat;	35	35
3	Metodologi;	35	30
4	Program Kepastian Kualiti; dan/atau	5	5
5	Sesi pembentangan oleh perunding (sekiranya perlu)	-	5
Jumlah		100	100

(c) Pra Kelayakan

Bil.	Kriteria Utama Penilaian Teknikal	Peratus Wajaran (%)
1	Kapabiliti Firma Perunding; dan	50
2	Kakitangan Yang Terlibat	50
Jumlah		100

10.2.4 Kriteria utama dan peratus wajaran seperti di atas adalah mandatori. Walau bagaimanapun, LPB diberi fleksibiliti untuk menetapkan sub kriteria dan pemarkahan bagi setiap sub kriteria mengikut keperluan projek dan kreativiti LPB. Contoh **Lampiran 10A** dan **Lampiran 10B** hanyalah sebagai panduan dan adalah tidak mandatori. **Walaupun bagaimanapun, kriteria, subkriteria dan skema pemarkahan hendaklah ditetapkan dan diluluskan oleh JPP sebelum dokumen pelawaan disediakan dan tidak boleh dipinda setelah tender mula. Ini bertujuan bagi mengelakkan tanggapan negatif daripada kalangan petender-petender bahawa perubahan tersebut adalah untuk memberi kelebihan kepada sesebuah petender tertentu.**

10.2.5 Bagi membantu JPP dalam membuat penilaian teknikal dengan lebih terperinci, JPP hendaklah menetapkan subkriteria-subkriteria bagi setiap kriteria utama di atas dan menentukan wajaran yang bersesuaian.

¹⁹ Pilih Wajaran A sekiranya tiada sesi pembentangan oleh perunding

- 10.2.6 Sub kriteria bagi setiap kriteria utama penilaian teknikal di atas adalah dijelaskan dengan terperinci seperti di **perenggan 10.2** hingga **10.7** di bawah.

10.3 Kapabiliti Firma Perunding

Di dalam mengenalpasti kapabiliti sesebuah firma dalam melaksanakan sesuatu projek/kajian, JPP boleh membuat penilaian dengan menetapkan peratus wajaran yang bersesuaian ke atas sub kriteria berikut :

10.3.1 Berdaftar dengan Kementerian Kewangan (MOF)

- (a) Sekiranya pelawaan membenarkan gabungan firma dan terdapat firma yang berdaftar dengan MOF bergabung dengan firma yang tidak berdaftar dengan MOF, maka pemarkahan yang lebih rendah hendaklah diberikan kepada firma gabungan tersebut;
- (b) Bagi pelawaan yang membenarkan penglibatan perunding Asing/perunding tidak berdaftar dengan MOF, JPP hendaklah membuat penilaian seperti berikut:
 - (i) Firma yang berdaftar dengan MOF hendaklah diberi pemarkahan yang lebih tinggi daripada firma yang tidak berdaftar dengan MOF/perunding Asing; dan
 - (ii) Bagi firma yang telah luput tempoh pendaftarannya dengan MOF, firma berkenaan hendaklah dianggap sebagai tidak berdaftar dengan MOF.

10.3.2 Tempoh pendaftaran dengan MOF masih aktif untuk sepanjang tempoh pelaksanaan projek/kajian;

- (a) LPB hendaklah memberikan pemarkahan yang lebih rendah ke atas firma yang mana tempoh pendaftaran akan/telah luput ketika penilaian dibuat atau ketika dalam pelaksanaan projek/kajian.

10.3.3 Pengalaman/pengetahuan firma khusus dalam bidang projek/kajian yang seumpama;

- (a) Sekiranya bilangan projek /kajian adalah tinggi, maka firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang tinggi

10.3.4 Pengalaman firma secara umum;

- (a) Sekiranya bilangan projek /kajian adalah tinggi, maka firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang tinggi

10.3.5 Kepakaran, pengetahuan dan pengalaman perunding dalam berurusan dengan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) ;

- (b) Sekiranya ada pengalaman atau bilangan kekerapan berurusan dengan PBT adalah tinggi, maka firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang tinggi

10.3.6 Lokasi ibu pejabat atau cawangan firma di negeri projek/kajian;

- (a) Sekiranya firma mempunyai ibu pejabat/cawangan di negeri projek/kajian, firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang lebih tinggi.

10.3.7 Bilangan dan jumlah nilai lantikan bagi projek/kajian Kerajaan untuk tempoh 3 tahun terkini

- (a) Sekiranya bilangan dan nilai projek/kajian adalah tinggi maka firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang rendah.

10.3.8 Bilangan, nilai dan status kerja dalam tangan (*ongoing projects/studies*) bagi projek/kajian Kerajaan/Swasta;

- (a) Sekiranya beban kerja adalah tinggi (dengan mengambil kira status kerja), maka firma berkenaan hendaklah diberi pemarkahan yang rendah.

10.3.9 Nisbah ekuiti Bumiputera dalam firma melebihi ekuiti Bukan Bumiputera/Asing;

- (a) Firma yang mempunyai ekuiti bumiputera melebihi ekuiti bukan bumiputera/asing diberi pemarkahan yang lebih

tinggi;

10.3.10 Kedudukan Kewangan Firma – kecukupan aliran tunai untuk menampung operasi firma

- (a) LPB hendaklah menilai kewangan firma berdasarkan Penyata Kewangan Tahunan Firma dengan menggunakan mana-mana formula kewangan sedia ada yang bersesuaian. Firma yang mempunyai kedudukan kewangan yang baik, diberi pemarkahan yang tinggi; dan

10.3.11 Sub kriteria lain yang bersesuaian.

10.4 Kakitangan Yang Terlibat

10.4.1 Bagi mengenalpasti kakitangan yang terlibat dalam melaksanakan sesuatu projek/kajian, JPP boleh membuat penilaian dengan menetapkan peratus wajaran yang bersesuaian ke atas sub kriteria berikut :

10.4.2 Bilangan kakitangan firma:

- (a) Kakitangan Pengurusan – Pengarah dan Pengurus Firma;
- (b) Kakitangan Penting (*key personnel*) – Profesional atau Perunding Pakar; dan
- (c) Kakitangan Ikhtisas lain

10.4.3 Status kakitangan firma:

- (a) Tetap/Sementara

10.4.4 Kelayakan dan Pengalaman Kakitangan Penting – Firma hendaklah mengemukakan *curriculum vitae* (cv) yang merangkumi:

- (a) LPB dinasihati untuk menyediakan format cv yang seragam bagi memudahkan proses penilaian dibuat. Format tersebut hendaklah mengandungi maklumat asas seperti berikut:
- (b) Umur;
- (c) Tempoh Pengalaman Profesional;

- (d) Senarai Nama Projek/Kajian yang pernah dilaksanakan sama ada dalam negara atau luar negara;
- (e) Anugerah yang diperolehi (sekiranya ada);
- (f) Kelulusan Akademik/Sijil Profesional;
- (g) Tahun kelulusan Akademik/Sijil Profesional yang diperolehi – ini adalah penting bagi membolehkan LPB menentukan anggaran gaji perunding terutamanya bagi kakitangan sementara; dan
- (h) Pendaftaran dengan Badan Profesional (sekiranya berkaitan).

10.4.5 Sekiranya terdapat perunding asing, pemarkahan yang diberikan hendaklah lebih rendah daripada firma yang tidak mencadangkan sebarang penglibatan perunding asing.

10.5 Metodologi

10.5.1 Bagi mengenalpasti kesesuaian metodologi sesuatu projek/kajian, JPP boleh membuat penilaian dengan menetapkan peratus wajaran yang bersesuaian ke atas sub kriteria berikut :

10.5.2 Metodologi yang dicadangkan menepati TOR projek/kajian;

10.5.3 Rangka kerja/aktiviti yang dicadangkan dalam projek/kajian. Rangka kerja seharusnya juga mengandungi aktiviti pemantauan dan pelaporan oleh perunding; dan

10.5.4 Carta pasukan kerja berserta peranan dan tanggungjawab setiap ahli pasukan.

10.6 Program Kepastian Kualiti (*Quality Assurance Program - QA*)

10.6.1 Sekiranya firma perunding mempunyai/melaksanakan program QA, firma berkenaan wajar diberikan pemarkahan yang tinggi. Contoh program QA adalah seperti berikut:

10.6.2 Program pembangunan kompetensi kakitangan firma;

10.6.3 Inovasi;

- 10.6.4 ISO/MS-ISO;atau
- 10.6.5 Lain-lain yang bersesuaian

10.7 Sesi Pembentangan Oleh Perunding (sekiranya perlu)

- 10.7.1 Sesi pembentangan oleh perunding hanya boleh dilaksanakan sekiranya LPB tidak mempunyai sebarang sumber rujukan/pengetahuan dalam bidang projek/kajian yang ingin dilaksanakan.
- 10.7.2 Sesi pembentangan oleh perunding hanya boleh dilaksanakan bagi firma yang lulus pra kelayakan atau yang telah disenarai pendek atau lulus peringkat penilaian kecukupan dokumen mandatori dan hendaklah dipanggil untuk sesi pembentangan pada hari yang sama.
- 10.7.3 Sesi pembentangan hendaklah dilaksanakan oleh JPP dan setiap perunding yang dipanggil hendaklah membuat pembentangan secara berasingan.
- 10.7.4 Jenis dan bilangan soalan kepada perunding hendaklah diselaraskan dan tempoh masa pembentangan yang diberikan hendaklah sama. Ini adalah penting bagi memastikan tidak berlakunya bias / ketidakadilan / berat sebelah kepada mana- mana firma perunding.

10.8 Penetapan Markah Lulus Penilaian dan Kriteria Penilaian termasuk Skema Pemarkahan

- 10.8.1 JPP hendaklah menetapkan kriteria, subkriteria, skema pemarkahan dan markah lulus penilaian teknikal mengikut kesesuaian TOR projek/kajian sebelum dokumen pelawaan disediakan.
- 10.8.2 JPP tidak dibenarkan untuk meminda markah lulus penilaian setelah tender mula. Sebarang pindaan ke atas markah lulus penilaian (sekiranya perlu) hendaklah dibawa untuk pertimbangan PBM yang berkenaan terlebih dahulu. Penilaian tidak boleh diteruskan selagi PBM yang berkenaan tidak meluluskan pindaan markah lulus penilaian tersebut.
- 10.8.3 **Bagi kriteria, subkriteria dan skema pemarkahan penilaian, JPP adalah tidak dibenarkan untuk membuat sebarang pindaan setelah tender mula.**

10.9 Kriteria Penilaian Kos

- 10.9.1 Penilaian Kos hendaklah dilaksanakan dengan memastikan tawaran kos

firma adalah betul dan menepati perkara-perkara berikut :

- 10.9.2 Kadar SOF yang digunakan adalah mengikut bidang profesional yang berkaitan dan SOF yang digunakan adalah SOF yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan;
- 10.9.3 Faktor Pengganda yang digunakan tidak melebihi pekali yang ditetapkan di dalam manual;
- 10.9.4 Sekiranya melibatkan perunding asing, pengiraan yuran Input Masa hendaklah secara charge rate berdasarkan dokumen sokongan perunding;
- 10.9.5 Butiran dan kadar imbuhan balik hendaklah tidak melebihi kadar yang telah ditetapkan oleh Kementerian Kewangan;
- 10.9.6 Sebarang kesilapan pengiraan kos perkhidmatan perunding sama ada yuran perunding ataupun imbuhan balik di dalam cadangan perunding (arithmetic error) hendaklah diperbetulkan;
- 10.9.7 Gaji kakitangan sementara firma perunding hendaklah tidak melebihi skala yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan;
- 10.9.8 Gaji kakitangan tetap firma hendaklah berdasarkan gaji pokok kakitangan yang disenaraikan dan disahkan oleh Prinsipal firma; dan
- 10.9.9 Lain-lain perkara yang berkaitan (sekiranya ada).

11.1 DOKUMEN PELAWAAN

11.2 Kandungan Dokumen Pelawaan²⁰

- 11.2.1 Dokumen Pelawaan bagi kaedah Lantikan Terus Beserta Kos Siling hendaklah sekurang-kurangnya mengandungi lapan (8) perkara penting iaitu:

- 11.2.1.1 Nombor Siri Dokumen;
- 11.2.1.2 Maklumat, Arahan & Syarat Kepada Perunding;
- 11.2.1.3 Terma Rujukan;
- 11.2.1.4 Surat Pelawaan;
- 11.2.1.5 Surat Akuan Perunding;
- 11.2.1.6 Format Cadangan Teknikal;
- 11.2.1.7 Format Cadangan Kos; dan
- 11.2.1.8 Draf Perjanjian Piawai Perkhidmatan Perunding.

²⁰ Penjelasan terperinci bagi setiap perkara penting di dalam dokumen pelawaan adalah seperti di para 11.2 sehingga para 11.10

11.2.2 Dokumen Pelawaan bagi kaedah Tender Terhad atau Tender Terbuka (tidak termasuk pra kelayakan) hendaklah sekurang-kurangnya mengandungi sembilan (9) perkara penting iaitu:

- 11.1.2.1 Nombor Siri Dokumen;
- 11.1.2.2 Maklumat, Arahan & Syarat Kepada Perunding;
- 11.1.2.3 Terma Rujukan;
- 11.1.2.4 Kriteria dan Sub Kriteria Penilaian (tidak termasuk skim pemarkahan);
- 11.1.2.5 Surat Pelawaan;
- 11.1.2.6 Surat Akuan Perunding;
- 11.1.2.7 Format Cadangan Teknikal;
- 11.1.2.8 Format Cadangan Kos; dan
- 11.1.2.9 Draf Perjanjian Piawai Perkhidmatan Perunding.

11.1.3 **Dokumen Pelawaan Pra Kelayakan** hanya mengandungi enam (6) perkara penting iaitu:

- 11.1.3.1 Nombor Siri Dokumen;
- 11.1.3.2 Maklumat, Arahan & Syarat Kepada Perunding;
- 11.1.3.3 Terma Rujukan Pra Kelayakan;
- 11.1.3.4 Kriteria dan Sub Kriteria Penilaian Pra Kelayakan (tidak termasuk skim pemarkahan);
- 11.1.3.5 Surat Akuan Perunding; dan
- 11.1.3.6 Format Cadangan Teknikal Pra Kelayakan.

11.1.4 Dokumen Pelawaan bagi kaedah Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan (**selepas proses senarai pendek**) hendaklah sekurang-kurangnya mengandungi sembilan (9) perkara penting seperti di **perenggan 11.1.2** di atas.

11.1.5 **Sebagai panduan, LPB boleh muat turun *softcopy* contoh Dokumen Pelawaan** di <http://porteperunding.treasury.gov.my/index.php/nota-slide-ceramah/ceramah-3>

11.2 Nombor Siri Dokumen

11.2.1 Setiap dokumen pelawaan yang dikeluarkan oleh LPB hendaklah diberi nombor siri bagi tujuan pengawalan dan rekod.

11.3 Maklumat, Arahan & Syarat Kepada Perunding

- 11.3.1 Syarat-syarat dan arahan kepada perunding perlu disertakan dalam dokumen pelawaan bagi membantu firma perunding menyediakan tawaran serta cadangan yang lengkap.
- 11.3.2 Arahan/syarat yang perlu dimasukkan di dalam dokumen pelawaan antaranya adalah seperti berikut:
 - 11.3.2.1 Syarat /keperluan berdaftar dengan Kementerian Kewangan dalam bidang projek/kajian berkaitan atau terbuka kepada semua firma perunding tempatan/asing;
 - 11.3.2.2 Kenyataan bahawa Kerajaan tidak terikat untuk menerima tawaran terendah atau mana-mana tawaran. Kerajaan juga berhak menerima mana-mana bahagian daripada tawaran;
 - 11.3.2.3 Penyerahan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos mengikut format yang ditetapkan di dalam Dokumen Pelawaan;
 - 11.3.2.4 Declaration Form seperti di [Lampiran 11A](#);
 - 11.3.2.5 Tempoh sah laku tawaran yang ditetapkan oleh LPB;
 - 11.3.2.6 dokumen-dokumen perlu dikemukakan sekurang-kurangnya satu (1) salinan hardcopy dan satu (1) salinan softcopy dalam bentuk CD atau pendrive. Sekiranya terdapat percanggahan maklumat diantara softcopy dengan hardcopy, LPB hendaklah menggunakan maklumat dalam hardcopy sebagai penentu.
 - 11.3.2.7 dokumen cadangan teknikal dan kos perlu dihantar dalam sampul yang berasingan dan berlakri dan ditandakan “Cadangan Teknikal” dan “Cadangan Kos” di sebelah kiri setiap sampul surat berkenaan dan dialamatkan kepada LPB yang mempelawa (hanya untuk pelawaan terhad/terbuka/pra kelayakan);
 - 11.3.2.8 Draf dokumen perjanjian piawai yang akan digunakan;
 - 11.3.2.9 Maklumat mengenai LAD;
 - 11.3.2.10 Maklumat mengenai pemberian honorarium/sagu hati/hadiah/ganjaran (sekiranya berkaitan);
 - 11.3.2.11 Perincian mengenai kriteria dan sub kriteria penilaian;

- 11.3.2.12 Penyerahan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos pada tarikh, masa dan lokasi yang telah ditetapkan; dan
- 11.3.2.13 Keperluan firma perunding mengemukakan dokumen/maklumat sokongan seperti :
- (a) Profil Firma (bagi firma yang tidak berdaftar dengan MOF/perunding Asing). Bagi firma yang berdaftar dengan MOF, LPB hendaklah mendapatkan profil firma melalui <http://www.eperolehan.gov.my>;
 - (b) Senarai Projek yang pernah dilaksanakan sama ada secara umum/khusus;
 - (c) Senarai lantikan bagi projek/kajian Kerajaan untuk tempoh 3 tahun terkini;
 - (d) Senarai projek Kerajaan dan Swasta dalam tangan;
 - (e) Carta ahli pasukan projek/kajian berkenaan;
 - (f) Jadual pelaksanaan projek/kajian;
 - (g) CV Kakitangan yang terlibat;
 - (h) Penyata Kewangan Tahunan;
 - (i) Senarai gaji pokok kakitangan yang disahkan oleh Prinsipal firma;
 - (j) Pihak yang perlu ditemui/dihubungi oleh perunding jika maklumat lanjut berkaitan dengan projek/kajian diperlukan; dan
 - (k) Tempoh sah laku yang ditawarkan oleh firma.

11.4 Terma Rujukan

- 11.4.1 LPB hendaklah menyertakan TOR yang telah diluluskan oleh JPP bersama-sama dengan dokumen pelawaan. Format TOR telah diperjelaskan di [perenggan 8.0](#).

11.5 Kriteria & Sub Kriteria Penilaian

- 11.5.1 LPB hendaklah melampirkan kriteria dan sub kriteria (tidak termasuk skema pemarkahan) yang akan digunapakai bagi tujuan penilaian di dalam dokumen pelawaan. Format kriteria dan sub kriteria telah diperjelaskan di [perenggan 10.0](#).

11.6 Surat Pelawaan

- 11.6.1 Format Surat Pelawaan adalah seperti berikut :

- 11.6.1.1 Lantikan Terus Beserta Kos Siling seperti di [Lampiran 11B](#); dan
- 11.6.1.2 Tender Terhad/Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan seperti di [Lampiran 11C](#);

- 11.6.2 Bagi Lantikan Terus Beserta Kos Siling, Tender Terhad dan Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan (bagi firma yang telah disenarai pendek), LPB hendaklah menghantar surat pelawaan beserta dokumen yang berkaitan kepada firma perunding yang dipelawa melalui pos berdaftar dan emel / faks.

11.7 Surat Akuan Perunding

- 11.7.1 Format seperti di [Lampiran 1C](#).

11.8 Format Cadangan Teknikal

- 11.8.1 Format seperti di [Lampiran 11D](#).

11.9 Format Cadangan Kos

- 11.9.1 Format cadangan kos seperti di [Lampiran 11E](#), [Lampiran 11F](#) dan [Lampiran 11G](#).

11.10Draf Perjanjian Piawai

- 11.10.1 Penerangan mengenai perjanjian piawai diperjelaskan di dalam [perenggan 18.0](#) dan **Pentadbiran Kontrak Dan Format Perjanjian Piawai Perunding**.

11.11 Edaran Dokumen Pelawaan

11.11.1 Bagi pelawaan secara Lantikan Terus Beserta Kos Siling/Tender Terhad, LPB boleh mengedar Dokumen Pelawaan kepada firma yang telah dikenalpasti/disenaraipendek **tanpa mengenakan bayaran kepada firma.**

11.11.2 Bagi pelawaan secara Tender Terbuka, LPB hendaklah mengenakan bayaran bergantung kepada bilangan muka surat dokumen seperti jadual berikut tertakluk kepada kadar minimum sebanyak RM50.00 bagi satu (1) set dokumen :

Saiz	Harga
A4	0.35 sen
A3	0.70 sen
A2	RM3.50
A1	RM6.50
A	RM8.00

11.11.3 Semua dokumen pelawaan yang telah diedarkan kepada firma hendaklah direkodkan bagi tujuan kawalan dan rekod Kerajaan. Senarai tersebut hendaklah dikemukakan kepada urusetia JPP untuk tujuan perbandingan bilangan dokumen pelawaan yang telah diedarkan dan bilangan dokumen pelawaan yang telah dikembalikan. Format Senarai Edaran Dokumen Pelawaan seperti di [Lampiran 11H](#).

12.1 PENGIKLANAN

12.2 Kandungan Notis Iklan Bagi Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan)

12.2.1 Kandungan iklan Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan) hendaklah menyatakan perkara-perkara berikut:

12.2.1.1 Agensi yang memanggil tender;

12.2.1.2 Nombor Rujukan Iklan;

12.2.1.3 Nama projek/kajian;

12.2.1.4 Kod dan Nama Bidang perunding;

12.2.1.5 Tarikh & masa tutup tender;

12.2.1.6 Tempat, tarikh dan masa taklimat tender oleh LPB (jika perlu);

- 12.2.1.7 Alamat Kaunter/Pejabat Dokumen Pelawaan boleh diperolehi;
- 12.2.1.8 Alamat Penyerahan Cadangan Teknikal & Cadangan Kos (Peti Tender); dan
- 12.2.1.9 Syarat-syarat penyertaan pelawaan. Antaranya adalah :
 - (a) Sama ada terhad kepada firma perunding yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan/terbuka kepada semua firma tempatan dan asing²¹; dan
 - (b) Lain-lain syarat yang bersesuaian.
- 12.2.2 Contoh iklan tender terbuka (tanpa pra kelayakan) seperti di **Lampiran 12A** dan **Lampiran 12B**. Bagi mengurangkan kos pengiklanan, LPB yang mempunyai banyak tender adalah digalakkan untuk merangkumkan kesemua Pelawaan Terbuka di dalam satu kenyataan Pelawaan Terbuka sahaja.
- 12.2.3 LPB hendaklah menetapkan jam 12.00 tengah hari pada hari tender ditutup sebagai waktu terakhir untuk menerima cadangan perunding. Cadangan perunding yang lewat diterima dari waktu dan tarikh yang ditetapkan tidak boleh dipertimbangkan; dan
- 12.2.4 LPB adalah bertanggungjawab untuk memasukkan/menghantar sesalinan kenyataan tender terbuka yang diiklankan ke dalam laman web LPB.

12.3 Kandungan Notis Iklan Bagi Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan

- 12.3.1 Kandungan iklan Pelawaan Terbuka Melalui Pra Kelayakan hendaklah menyatakan perkara-perkara berikut:
 - 12.3.1.1 Agensi yang memanggil tender;
 - 12.3.1.2 No Rujukan Iklan;
 - 12.3.1.3 Nama projek/kajian;
 - 12.3.1.4 Kod dan Nama Bidang perunding;

²¹ Bagi pelawaan yang dibuka kepada semua firma tempatan (termasuk firma tidak berdaftar dengan MOF) dan firma asing, LPB hendaklah terlebih dahulu mendapatkan kelulusan Lembaga Pengarah LPB sebelum iklan dikeluarkan

- 12.3.1.5 Tarikh & masa tutup pelawaan;
- 12.3.1.6 Tempat, tarikh dan masa taklimat tender oleh LPB (jika perlu);
- 12.3.1.7 Alamat Kaunter/Pejabat dimana Dokumen Pelawaan boleh diperolehi;
- 12.3.1.8 Alamat Penyerahan Cadangan Teknikal Pra Kelayakan (Peti Pelawaan); dan
- 12.3.1.9 Syarat-syarat penyertaan pelawaan. Antaranya adalah :
 - (a) Sama ada terhad kepada firma perunding yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan/terbuka kepada semua firma tempatan dan asing;
 - (b) Bilangan minima kakitangan ikhtisas yang diperlukan bagi melaksanakan projek/kajian berkaitan;
 - (c) Kebenaran untuk firma bergabung dengan firma lain bagi memenuhi keperluan minima bilangan kakitangan ikhtisas (sekiranya perlu); dan
 - (d) Lain-lain syarat yang bersesuaian.
- 12.3.2 Contoh iklan Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan seperti di **Lampiran 12C**. Bagi mengurangkan kos pengiklanan, LPB yang mempunyai banyak Pelawaan Terbuka Pra Kelayakan adalah digalakkan untuk merangkumkan kesemua Pelawaan Terbuka Pra Kelayakan di dalam satu kenyataan sahaja.
- 12.3.3 LPB hendaklah menetapkan jam 12.00 tengah hari pada hari Pelawaan Terbuka ditutup sebagai waktu terakhir untuk menerima tawaran Pelawaan Terbuka. Tawaran Pelawaan Terbuka yang lewat diterima dari waktu dan tarikh yang ditetapkan tidak boleh dipertimbangkan.

12.4 Edaran Kenyataan Tender Terbuka

- 12.4.1 Selaras dengan pematuhan kepada AP 172, semua pelawaan terbuka hendaklah diberi publisiti yang seluas-luasnya supaya semua firma perunding yang *bona fide* berpeluang menyertai pelawaan terbuka dan membolehkan Kerajaan mendapat tawaran yang terbaik.

- 12.4.2 Tender terbuka tempatan hendaklah diiklankan dalam sekurang-kurangnya satu (1) akhbar harian utama tempatan berbahasa Melayu. Manakala bagi tender terbuka yang melibatkan penyertaan perunding asing, sekurang-kurangnya diiklankan di dalam satu (1) akhbar harian utama tempatan berbahasa Melayu dan satu (1) akhbar harian utama tempatan berbahasa Inggeris.
- 12.4.3 LPB adalah bertanggungjawab juga untuk memasukkan/menghantar sesalinan iklan tender terbuka ke dalam laman web LPB dan MyProcurement Portal.

12.5 Tempoh Iklan Tender Terbuka

- 12.5.1 Tempoh iklan adalah seperti berikut:

12.4.1.1 Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan)

- (a) **Sekurang-kurangnya** 21 hari kalendar (*calendar days*)/3 minggu bagi pelawaan terbuka tempatan;
- (b) **Sekurang-kurangnya** 56 hari kalendar (*calendar days*)/8 minggu bagi pelawaan terbuka yang melibatkan penyertaan firma asing.
- (c) Pengurus Besar adalah diberi kuasa untuk mempertimbangkan permohonan LPB sekiranya terdapat keperluan untuk memendekkan tempoh pelawaan tersebut.

12.4.1.2 Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan

- (a) **Tidak melebihi** 14 hari kalendar (*calendar days*)/2 minggu bagi pelawaan terbuka tempatan;
- (b) **Tidak melebihi** 30 hari kalendar (*calendar days*)/4 minggu bagi pelawaan terbuka yang melibatkan penyertaan firma asing.

12.5 Peti Tender

- 12.5.1 Peti tender hendaklah disediakan di tempat yang strategik bagi memudahkan firma mengemukakan cadangan firma.

12.5.2 Semua peti tender hendaklah dilabelkan dengan maklumat berikut :

12.5.2.1 Tajuk Iklan;

12.5.2.2 Tarikh & Masa Tutup tender;

12.5.2.3 “Cadangan Teknikal”; dan

12.5.2.4 “Cadangan Kos”

12.5.3 Peti tender hendaklah ditutup pada waktu yang ditetapkan dan hendaklah dikunci dengan dua (2) kunci yang berbeza dan anak kuncinya hendaklah dipegang secara berasingan oleh pegawai yang berbeza.

12.6 Jawatankuasa Pembuka Tender

12.6.1 Syarat Keahlian Jawatankuasa Pembuka Tender adalah seperti berikut :

12.6.1.1 Jawatankuasa Pembuka Tender hendaklah dianggotai sekurang- kurangnya oleh dua (2) orang pegawai, di mana seorang daripadanya hendaklah terdiri daripada pegawai Kumpulan Pengurusan dan Profesional atau setaraf. Sekiranya Bahagian/Unit berkenaan kekurangan pegawai, pelantikan boleh dibuat di kalangan pegawai daripada Bahagian/Unit lain dalam LPB tersebut;

12.6.1.2 Pelantikan ahli Jawatankuasa Pembuka Tender hendaklah dibuat secara bertulis oleh Pengurus Besar/ Pegawai yang diturunkan kuasa; dan

12.6.1.3 Pelantikan ahli Jawatankuasa Pembuka Tender boleh dibuat secara tetap atau adhoc mengikut keperluan/kesesuaian LPB dan tertakluk kepada persetujuan Pegawai Pengawal/Pegawai yang diturunkan kuasa; atau

12.6.1.4 LPB boleh memilih untuk mengguna pakai Jawatankuasa Pembuka Sebutharga/Tender bagi perolehan bekalan dan perkhidmatan yang sedia ada.

12.6.2 Ahli Jawatankuasa Pembuka Tender hendaklah berlainan daripada Ahli JPP.

12.6.3 Tugas Jawatankuasa Pembuka Tender adalah seperti berikut :

- 12.6.3.1 Selepas tender terbuka ditutup, peti tender hendaklah dibuka dengan kadar segera oleh Jawatankuasa Pembuka Tender.
- 12.6.3.2 Menerima Senarai Edaran Dokumen Pelawaan daripada LPB (format di [Lampiran 11H](#)) untuk dikemukakan kepada JPP;
- 12.6.3.3 Menyedia dan melengkapkan Borang Jadual Tender Terhad/Tender Terbuka(format di [Lampiran 12D](#));
- 12.6.3.4 Borang Jadual Tender Terhad/Tender Terbuka yang telah lengkap diisi hendaklah ditandatangani oleh semua ahli Jawatankuasa Pembuka Tender dengan mencatatkan nama, jawatan dan tarikh di borang tersebut;
- 12.6.3.5 Memastikan bahawa cadangan kos dan cadangan teknikal dikemukakan dalam dua (2) sampul surat yang berasingan dan berlakri;
- 12.6.3.6 Borang Jadual Tender Terhad/Tender Terbuka beserta cadangan- cadangan perunding hendaklah dikemukakan kepada Urusetia JPP; dan
- 12.6.3.7 Borang Jadual Tender Terhad/Tender Terbuka hendaklah dipamerkan tanpa menzahirkan maklumat mengenai senarai dokumen yang tidak dikemukakan/tidak lengkap oleh firma yang menyertai di papan tanda yang mudah dilihat oleh orang ramai atau secara online di laman web LPB.

13.1 SENARAI PENDEK PERUNDING

13.2 Jenis Senarai Pendek

- 13.2.1 Proses senarai pendek perunding adalah berbeza mengikut kaedah perolehan. Terdapat dua (2) jenis penyenaraian pendek firma perunding iaitu :
 - 13.2.1.1 Senarai Pendek secara Tender Terhad; dan
 - 13.2.1.2 Senarai Pendek secara Tender Terbuka (Melalui Pra Kelayakan).
- 13.2.2 Bagi kaedah Lantikan Terus Berserta Kos Siling, adalah memadai LPB memperakukan satu firma perunding berserta anggaran kos siling

untuk pertimbangan PBM seperti format di [Lampiran 13A](#). Walau bagaimanapun, LPB adalah digalakkan untuk mencadangkan lebih daripada satu firma untuk memberi pilihan kepada PBM. Keputusan PBM hendaklah berdasarkan format di [Lampiran 13B](#). LPB hendaklah mengeluarkan surat pelawaan kepada firma berkenaan untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos dengan kadar segera sebaik sahaja menerima keputusan PBM. Format surat pelawaan di [Lampiran 11B](#).

13.3 Proses Senarai Pendek Secara Tender Terhad

13.3.1 Proses senarai pendek firma secara Tender Terhad adalah seperti berikut:

13.3.1.1 LPB hendaklah memastikan bahawa senarai pendek firma dibuat melalui modul carian di dalam Sistem ePerunding dengan menyenarai pendek sekurang-kurangnya tiga (3) hingga maksimum 10 firma perunding berdasarkan kriteria asas seperti di [Perenggan 6.1.1](#).

13.3.1.2 Berdasarkan senarai pendek firma tersebut, LPB hendaklah menyediakan kertas perakuan dan pengesyoran untuk pertimbangan JPP ke atas senarai pendek tersebut. Format kertas perakuan seperti di [Lampiran 13C](#).

13.3.1.3 LPB hendaklah memastikan kertas perakuan yang disediakan adalah lengkap dan disertakan dengan dokumen-dokumen sokongan yang diperlukan. Sekiranya kertas perakuan tidak lengkap, urusetia JPP berhak menolak untuk dilengkapi semula oleh LPB.

13.3.1.4 JPP hendaklah bersidang dan membuat pertimbangan ke atas perakuan LPB. JPP boleh sama ada bersetuju dengan perakuan LPB atau membuat pilihan lain sekiranya tidak bersetuju dengan perakuan LPB. Keputusan Mesyuarat JPP hendaklah mengguna pakai format seperti di [Lampiran 13D](#).

13.3.1.5 Setelah keputusan dibuat, LPB hendaklah mengeluarkan surat pelawaan untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos kepada firma yang lulus

senarai pendek dengan kadar segera. Format surat pelawaan seperti di [Lampiran 11C](#).

- 13.3.1.6 Surat pelawaan juga hendaklah disertakan dengan Surat Akuan Perunding seperti [Lampiran 1C](#) untuk ditandatangani dan disertakan bersama dengan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos.

13.4 Proses Senarai Pendek Secara Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan

13.4.1 Proses senarai pendek secara Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan adalah seperti berikut:

- 13.4.1.1 Setelah menerima Senarai Edaran Dokumen Pelawaan, Borang Jadual Tender Terbuka beserta cadangan-cadangan teknikal pra kelayakan perunding, Urusetia JPP hendaklah menetapkan tarikh mesyuarat penilaian serta memaklumkan ahli-ahli JPP.
- 13.4.1.2 Penilaian hendaklah dibuat berdasarkan kriteria pra-kelayakan yang telah ditetapkan.
- 13.4.1.3 Sebaik sahaja JPP selesai menilai dan membuat pemarkahan terhadap cadangan teknikal, JPP hendaklah membuat rumusan penilaian teknikal dengan menyusun firma mengikut kedudukan markah tertinggi.
- 13.4.1.4 Berdasarkan kedudukan markah tersebut, JPP hendaklah memperakukan sekurang-kurangnya tiga (3) firma hingga maksimum sepuluh (10) firma untuk pertimbangan dan kelulusan senarai pendek oleh PBM. Sekiranya senarai pendek adalah kurang daripada tiga (3) firma, keputusan hendaklah diperolehi daripada PBM samada untuk meneruskan proses tender atau mengulang semula proses pra-kelayakan. Format kertas perakuan seperti di [Lampiran 13E](#).
- 13.4.1.5 PBM hendaklah bersidang dan membuat pertimbangan ke atas perakuan JPP. Keputusan Mesyuarat PBM hendaklah mengguna pakai format seperti di [Lampiran 13F](#).

- 13.4.1.6 Sekiranya PBM tidak mencapai persetujuan sebulat suara, keputusan hendaklah dimuktamadkan oleh satu peringkat PBM yang lebih tinggi atau PBM juga boleh memutuskan supaya JPP membuat penilaian dan cadangan semula.
- 13.4.1.7 Setelah menerima keputusan daripada PBM, LPB hendaklah mengeluarkan surat pelawaan untuk mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos kepada firma-firma yang telah disenarai pendek dengan kadar segera. Surat Pelawaan hendaklah disertakan dengan dokumen pelawaan yang turut mengandungi TOR terperinci, kriteria penilaian teknikal & kos, Surat Akuan Perunding dan sebagainya. Format surat pelawaan seperti di [Lampiran 11C](#).

14.1 PENILAIAN & PERAKUAN JAWATANKUASA PENILAIAN PERUNDING

14.2 Lantikan Terus Beserta Kos Siling

- 14.2.1 Sebaik sahaja firma yang dipilih mengemukakan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos, LPB hendaklah terlebih dahulu menyemak cadangan dan dokumen yang disertakan. Sekiranya cadangan tersebut telah disahkan lengkap, LPB hendaklah mengemukakan kepada Urusetia JPP dengan kadar segera.
- 14.2.2 JPP hendaklah membuat penilaian ke atas perkara-perkara berikut:
- 14.2.2.1 Metodologi menepati TOR;
 - 14.2.2.2 Rangka/aktiviti yang dicadangkan dalam projek/kajian adalah bersesuaian dengan skop kerja;
 - 14.2.2.3 Carta pasukan kerja dalam projek/kajian beserta peranan dan tanggungjawab setiap ahli pasukan;
 - 14.2.2.4 Kesesuaian bilangan kakitangan ikhtisas/separa ikhtisas/pengurusan yang dicadangkan dalam pasukan kerja;
 - 14.2.2.5 Yuran perkhidmatan perunding yang dicadangkan adalah menepati peraturan perolehan perunding Kerajaan yang berkuatkuasa dan bersesuaian dengan keperluan

projek/kajian;

- 14.2.2.6 Butiran dan kadar imbuhan balik yang dicadangkan oleh perunding tidak melebihi kadar maksima yang telah ditetapkan di dalam manual; dan
 - 14.2.2.7 Tawaran kos perkhidmatan perunding adalah tidak melebihi kos siling yang telah diluluskan oleh PBM.
- 14.2.3 JPP dibenarkan untuk membuat rundingan dengan firma sebelum Surat Setuju Terima dikeluarkan. Sila rujuk [Perenggan 15.0](#) yang menerangkan secara terperinci mengenai rundingan dengan firma.

14.3 Tender Terhad

- 14.3.1 Urusetia JPP hendaklah menyemak Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos yang telah dikemukakan dan melengkapkan Borang Jadual Tender Terhad seperti di [Lampiran 12D](#).
- 14.3.2 Urusetia JPP hendaklah mengedarkan dokumen-dokumen berikut semasa mesyuarat:
 - 14.3.2.1 Surat Akuan Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/ Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding;
 - 14.3.2.2 Surat Akuan Selesai Tugas Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding (diisi selepas tugas selesai);
 - 14.3.2.3 Cadangan Teknikal beserta dokumen sokongan firma;
 - 14.3.2.4 Dokumen Pelawaan Asal;
 - 14.3.2.5 Perincian anggaran kos perkhidmatan perunding; dan
 - 14.3.2.6 Kriteria penilaian, skema pemarkahan dan benchmark markah lulus penilaian teknikal yang telah ditetapkan terdahulu oleh JPP.
- 14.3.3 Ahli JPP hendaklah membuat penilaian teknikal terlebih dahulu berpandukan kriteria penilaian yang telah ditetapkan dan mencatat pemarkahan tersebut di dalam format seperti di [Lampiran 14A](#).

- 14.3.4 **Setiap ahli hendaklah menilai kesemua cadangan secara individu dan proses penilaian tersebut hendaklah dibuat secara bermesyuarat.** Ini adalah bertujuan untuk mengelak berlakunya sebarang unsur bias/salah seorang ahli mempengaruhi ahli lain di dalam membuat perakuan. Proses penilaian secara bermesyuarat juga adalah bertujuan untuk mengelak berlakunya sebarang kebocoran maklumat kepada pihak lain.
- 14.3.5 Selepas penilaian teknikal disempurnakan, ahli JPP hendaklah membuat rumusan penilaian dengan menyusun firma mengikut kedudukan markah tertinggi dan melepasi markah lulus/benchmark seperti yang telah ditetapkan.
- 14.3.6 **Sekiranya terdapat cadangan perunding yang mempunyai markah penilaian teknikal yang sama (markah seri), JPP hendaklah melihat kepada markah yang telah diberikan ke atas kriteria kakitangan dan metodologi firma-firma berkenaan dan mengutamakan firma yang mempunyai markah tertinggi dalam kedua-dua kriteria tersebut.**
- 14.3.7 Berdasarkan rumusan penilaian teknikal yang dikemukakan oleh ahli JPP, Urusetia JPP hendaklah mengedarkan Cadangan Kos beserta dokumen sokongan firma yang lulus penilaian teknikal kepada ahli JPP untuk penilaian kos seterusnya. Penilaian kos hanya dibuat untuk firma yang lulus penilaian teknikal sahaja.
- 14.3.8 Ahli JPP hendaklah membuat penilaian kos berdasarkan format seperti di **Lampiran 14B** dengan memastikan perkara berikut:
- 14.3.8.1 Menggunapakai kaedah penetapan yuran secara Input Masa/Skala Yuran Piawai yang diiktiraf oleh Kerajaan;
 - 14.3.8.2 Kos keseluruhan perkhidmatan perunding hendaklah tidak termasuk GST;
 - 14.3.8.3 Kos imbuhan balik hendaklah disertakan butiran terperinci dan item serta kadar mematuhi peraturan perolehan perunding yang berkuatkuasa;
 - 14.3.8.4 Kos penyeliaan tapak (jika berkaitan);

14.3.8.5 Kos perkhidmatan tambahan (jika ada); dan

14.3.8.6 Kos keseluruhan perkhidmatan perunding berkenaan.

14.3.9 Sekiranya terdapat sebarang kesilapan arithmetik atau ketidakpatuhan ke atas kadar-kadar yang telah ditetapkan, JPP hendaklah mencatatkan kesilapan tersebut di dalam laporan kepada PBM. Sekiranya JPP membuat pembetulan ke atas kesilapan arithmetik atau ketidakpatuhan ke atas kadar-kadar yang telah ditetapkan dan pembetulan tersebut memberi kesan kepada susunan kedudukan, JPP hendaklah membuat penyenaraian tambahan sebagai perbandingan.

14.3.10 Selepas penilaian kos disempurnakan, ahli JPP hendaklah membuat rumusan penilaian dengan menyusun firma mengikut tawaran kos terendah. Bagi perunding yang memberikan cadangan kos yang terendah, markah 100% akan diberikan manakala cadangan kos yang selebihnya akan diberi markah mengikut kadar kos yang dicadangkan (inversely proportional to their prices).

Contoh :

Bil.	Nama Firma	Kos Yang Ditawarkan Oeh Perunding (RM)	Formula Pemarkahan	Markah (%)
1	Nama Firma A	1,950,000.00	100	100.00
2	Nama Firma B	1,980,000.00	$A/B \times 100$	98.48
3	Nama Firma C	2,100,000.00	$A/C \times 100$	92.86
4	Nama Firma D	2,300,000.00	$A/D \times 100$	84.78

14.3.11 JPP seterusnya membuat penilaian keseluruhan teknikal dan kos seperti berikut:

14.3.11.1 formula menentukan markah keseluruhan :

$$\text{Markah Keseluruhan} = (Q \times W_1) + (C \times W_2)$$

14.3.11.2 Petunjuk adalah seperti berikut:

Q	:	Markah Penilaian Teknikal
W_1	:	Wajaran Penilaian Teknikal
C	:	Markah Penilaian Kos
W_2	:	Wajaran Penilaian Kos

14.3.11.3 Wajaran Penilaian Teknikal dan Penilaian Kos adalah ditetapkan seperti berikut:

Wajaran untuk Penilaian Teknikal W_1	Wajaran untuk Penilaian
80%	20%

14.3.11.4 Format Penilaian Keseluruhan Teknikal dan Kos adalah ditetapkan seperti di [Lampiran 14C](#).

14.3.12 Urus setia JPP hendaklah menyediakan laporan penilaian dan kertas perakuan pelantikan perunding dan kos untuk pertimbangan PBM seperti format di [Lampiran 14D](#).

14.3.13 Sekiranya kertas perakuan yang disediakan oleh JPP adalah tidak lengkap, urusetia PBM berhak menolak untuk dilengkapkan semula oleh LPB. Sekiranya lengkap, Urusetia PBM hendaklah mengadakan mesyuarat dengan kadar segera.

14.3.14 PBM hendaklah bersidang dan membuat pertimbangan ke atas perakuan JPP. PBM boleh sama ada bersetuju dengan perakuan JPP atau membuat pilihan lain sekiranya tidak bersetuju dengan perakuan JPP. Keputusan Mesyuarat PBM hendaklah mengguna pakai format seperti di [Lampiran 14E](#).

14.3.15 Sebelum memulakan mesyuarat, semua ahli PBM termasuk Pengerusi dan Urus setia hendaklah menandatangani Surat Akuan Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding. Manakala selepas mesyuarat ditangguhkan, Surat Akuan Selesai Tugas Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding hendaklah turut ditandatangani.

14.3.16 Sekiranya PBM tidak dapat mencapai persetujuan secara sebulat suara, keputusan hendaklah dimuktamadkan oleh satu peringkat

PBM yang lebih tinggi atau PBM boleh memutuskan supaya JPP membuat penilaian/perakuan semula.

- 14.3.17 Setelah keputusan dibuat, urusetia PBM hendaklah memaklumkan keputusan tersebut kepada LPB untuk membolehkan LPB mengeluarkan Surat Setuju Terima kepada firma yang berjaya. Format Surat Setuju Terima seperti di [Lampiran 16A](#).

14.4 Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan)

- 14.4.1 Setelah menerima Senarai Edaran Dokumen Pelawaan, Borang Jadual Tender Terbuka dan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos daripada Jawatankuasa Pembuka Tender, Urusetia JPP hendaklah mengadakan mesyuarat penilaian JPP dengan kadar segera.

- 14.4.2 Urusetia JPP hendaklah mengedarkan dokumen-dokumen berikut semasa mesyuarat:

14.4.2.1 Senarai Edaran Dokumen Pelawaan;

14.4.2.2 Borang Jadual Tender Terbuka;

14.4.2.3 Surat Akuan Ahli/ Pengerusi/ Urusetia Bagi Lembaga/ Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding;

14.4.2.4 Surat Akuan Selesai Tugas Ahli/ Pengerusi/ Urusetia Bagi Lembaga/ Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding (diisi sebaik sahaja selesai tugas);

14.4.2.5 Cadangan Teknikal beserta dokumen sokongan firma;

14.4.2.6 Dokumen Pelawaan Asal;

14.4.2.7 Perincian anggaran kos perkhidmatan perunding; dan

14.4.2.8 Kriteria Penilaian, Skema Pemarkahan dan Benchmark markah lulus penilaian teknikal yang telah ditetapkan terdahulu oleh JPP.

- 14.3.3 Langkah seterusnya adalah sama seperti proses di [perenggan 14.2.3](#) hingga [14.2.17](#) di atas kecuali Format Kertas

Perakuan/Keputusan PBM hendaklah menggunakan format seperti berikut :

14.3.3.1 Format Kertas Perakuan Pelantikan Perunding dan Kos Secara Tender Terbuka Tanpa Pra Kelayakan) Untuk Pertimbangan Pihak Berkuasa Melulus seperti di [Lampiran 14F](#).

14.3.3.2 Format Keputusan Pihak Berkuasa Melulus Bagi Pelantikan Perunding dan Kos Secara Tender Terbuka (Tanpa Pra Kelayakan) seperti di [Lampiran 14G](#).

14.3.4 Selaras dengan peraturan semasa, LPB hendaklah memaparkan nama firma yang berjaya dilantik di papan kenyataan LPB dan juga secara *online* di laman web LPB selepas Surat Setuju Terima ditandatangani oleh kedua-dua belah pihak.

14.3.5 Tempoh mempamerkan keputusan pelantikan firma yang berjaya di papan kenyataan LPB/laman web hendaklah sekurang-kurangnya empat belas (14) hari kalendar.

14.4 Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan (Bagi Firma Yang Telah Disenaraipendek)

14.4.1 Setelah menerima Senarai Edaran Dokumen Pelawaan, Borang Jadual Tender Terbuka dan Cadangan Teknikal dan Cadangan Kos daripada Jawatankuasa Pembuka Tender, Urusetia JPP hendaklah mengadakan mesyuarat penilaian JPP dengan kadar segera.

14.4.2 Urusetia JPP hendaklah mengedarkan dokumen-dokumen berikut semasa mesyuarat:

14.4.2.1 Senarai Edaran Dokumen Pelawaan;

14.4.2.2 Borang Jadual Tender Terbuka;

14.4.2.3 Surat Akuan Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding;

14.4.2.4 Surat Akuan Selesai Tugas Ahli/Pengerusi/Urusetia Bagi Lembaga/Jawatankuasa Berkaitan Perolehan Perkhidmatan Perunding (diisi sebaik sahaja selesai

tugas);

- 14.4.2.5 Cadangan Teknikal beserta dokumen sokongan firma;
 - 14.4.2.6 Dokumen Pelawaan Asal;
 - 14.4.2.7 Perincian anggaran kos perkhidmatan perunding; dan
 - 14.4.2.8 Kriteria Penilaian, Skema Pemarkahan dan Benchmark markah lulus penilaian teknikal yang telah ditetapkan terdahulu oleh JPP.
- 14.4.3 Langkah seterusnya adalah sama dengan proses di [perenggan 14.2.3](#) hingga [14.2.17](#) di atas kecuali Format Kertas Perakuan/Keputusan PBM hendaklah menggunakan format seperti berikut :
- 14.4.3.1 Format Kertas Perakuan Pelantikan Perunding dan Kos Secara Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan Untuk Pertimbangan Pihak Berkuasa Melulus seperti di [Lampiran 14H](#).
 - 14.4.3.2 Format Keputusan Pihak Berkuasa Melulus Bagi Pelantikan Perunding dan Kos Secara Tender Terbuka Melalui Pra Kelayakan seperti di [Lampiran 14I](#).
- 14.4.4 Selaras dengan peraturan semasa, LPB hendaklah memaparkan nama firma yang berjaya dilantik di papan kenyataan LPB dan juga secara *online* di laman web LPB selepas Surat Setuju Terima ditandatangani oleh kedua-dua belah pihak.
- 14.4.5 Tempoh mempamerkan keputusan pelantikan firma yang berjaya di papan kenyataan LPB/laman web hendaklah sekurang-kurangnya empat belas (14) hari kalendar.

15.1 RUNDINGAN KOS DAN PELARASAN KOS

15.2 Rundingan Kos Bagi Lantikan Terus Beserta Kos Siling

- 15.2.1 Rundingan kos hanya dibenarkan bagi perolehan perkhidmatan perunding yang dilaksanakan secara Lantikan Terus Beserta Kos Siling sahaja dan hendaklah dibuat sebelum Surat Setuju Terima dikeluarkan. Walau bagaimanapun, rundingan kos yang dibuat

hendaklah tidak melebihi kos siling yang telah dipersetujui oleh PBM.

- 15.2.2 JPP adalah dipertanggungjawabkan untuk melaksanakan proses rundingan dengan firma yang telah terpilih.
- 15.2.3 Keputusan hasil rundingan hendaklah disediakan dengan serta merta sebaik sahaja proses rundingan telah selesai dan ditandatangani oleh pihak LPB dan perunding.
- 15.2.4 Perkara-perkara yang dibenar untuk dirundingkan adalah seperti berikut:
 - 15.2.4.1 Input masa;
 - 15.2.4.2 Perincian kos imbuhan balik;
 - 15.2.4.3 Klarifikasi penglibatan perunding asing;
 - 15.2.4.4 Pemindahan teknologi; dan
 - 15.2.4.5 Kesilapan arithmatik
- 15.2.5 Walau bagaimanapun, JPP hendaklah memastikan sebarang rundingan yang dibuat dengan firma tidak boleh mengakibatkan tawaran kos perunding melebihi kos siling yang telah pun dipersetujui dan diluluskan oleh PBM sebelum ini.

15.3 Pelarasan Kos (*Rationalization*)

- 15.3.1 Rundingan kos adalah tidak dibenarkan bagi semua jenis tender. Ini bertujuan mengelakkan sebarang ketidakpuasan hati di kalangan firma- firma perunding yang menyertai tender tersebut. Selain itu, ia turut mengekalkan konsep keadilan serta ketelusan dalam melaksanakan perolehan LPB.
- 15.3.2 Walau bagaimanapun, sekiranya tawaran firma yang dipersetujui PBM mempunyai ketidakpatuhan ke atas kadar-kadar yang ditetapkan, **pelarasan kos adalah dibenarkan tertakluk tidak melebihi tawaran asal perunding tersebut.**
- 15.3.3 Sekiranya firma berkenaan tidak bersetuju dengan pelarasan kos yang telah dibuat, JPP hendaklah membawa perkara tersebut kepada PBM untuk pertimbangan semula. Walau bagaimanapun, bagi mempercepatkan proses pelantikan perunding, PBM boleh terdahulu memutuskan bahawa sekiranya firma yang dipilih tidak bersetuju dengan pelarasan yang dibuat, pelantikan boleh

ditawarkan kepada firma kedua terbaik.

16.1 PELANTIKAN RASMI PERUNDING

16.2 Pelantikan Rasmi

16.2.1 Pelantikan rasmi perunding hendaklah dilaksanakan dengan mengeluarkan dokumen seperti berikut :

- 16.2.1.1 Surat Setuju Terima (SST); dan
- 16.2.1.2 Perjanjian Perkhidmatan Perunding

16.3 Surat Setuju Terima

16.3.1 SST adalah satu dokumen perundangan yang sah dan merupakan sebahagian daripada dokumen perjanjian. Ia adalah untuk mengesahkan penerimaan sesuatu tawaran berasaskan kepada syarat-syarat yang telah ditetapkan di dalam dokumen pelawaan. Format SST adalah seperti di [Lampiran 16A](#).

16.3.2 SST hendaklah dikeluarkan kepada firma yang berjaya dengan kadar segera daripada tarikh keputusan PBM diterima melalui pos laju. LPB adalah digalakkan untuk memaklumkan notis penghantaran SST kepada firma secara emel/faks.

16.3.3 Pegawai yang boleh menandatangani SST hendaklah pegawai awam yang diberi kuasa di bawah Seksyen 2 Akta Kontrak Kerajaan 1949 (Semakan 1973).

16.3.4 LPB hendaklah memastikan kandungan SST adalah jelas. Dokumen- dokumen berikut hendaklah disertakan bersama dengan SST yang dikemukakan kepada firma :

- 16.3.4.1 Surat Akuan Perunding Yang Dilantik;
- 16.3.4.2 Butiran kos terperinci yang telah dipersetujui;
- 16.3.4.3 Jadual pelaksanaan projek/kajian yang telah diluluskan; dan
- 16.3.4.4 Carta ahli pasukan kerja beserta peranan serta tanggungjawab yang telah diluluskan.

- 16.3.5 Satu ikatan yang sah dari segi perundangan hanya akan terbentuk setelah LPB dan Perunding telah menandatangani surat tersebut iaitu setelah SST dikembalikan semula oleh firma perunding yang dipilih. LPB hendaklah memastikan Surat Akuan Perunding Yang Dilantik hendaklah turut lengkap ditandatangani oleh perunding berkenaan
- 16.3.6 Firma yang telah dipilih hendaklah mengembalikan SST tersebut dalam tempoh empat belas hari (14) hari daripada tarikh SST tersebut ditandatangani oleh LPB.
- 16.3.7 SST yang telah ditandatangani oleh firma dan dikembalikan kepada LPB hendaklah dijadikan sebahagian daripada Perjanjian Perkhidmatan Perunding yang akan digunakan.
- 16.2.8 Firma hanya boleh memulakan kerja apabila SST telah ditandatangani. LPB dilarang sama sekali untuk mengeluarkan arahan memulakan kerja kepada perunding sebelum SST ditandatangani. Firma berhak untuk tidak memulakan kerja tanpa SST.**
- 16.2.9 LPB hendaklah berhati-hati dalam mengeluarkan arahan memulakan kerja kepada perunding tanpa SST ditandatangani terlebih dahulu kerana arahan tersebut sekiranya dilaksanakan oleh perunding, akan mengakibatkan masalah di dalam pembayaran kelak dan kemungkinan pegawai Kerajaan dikenakan AP59.**

16.3 Perjanjian Piawai Perkhidmatan Perunding

- 16.3.1 LPB hendaklah menandatangani perjanjian dengan pihak perunding dengan menggunakan format perjanjian piawai yang telah disediakan bagi semua perolehan perkhidmatan perunding **tanpa mengira nilai**. Ini adalah selaras dengan hasrat AP176.1(c) yang menetapkan agar semua perolehan perkhidmatan bermasa tanpa mengira nilai hendaklah diadakan satu kontrak rasmi. Dokumen perjanjian bagi perkhidmatan perunding adalah penting bagi menjamin kepentingan Kerajaan sekiranya berlaku sebarang masalah di kemudian hari. Dokumen perjanjian juga memberi kuasa kepada kerajaan untuk mengenakan LAD kepada perunding sekiranya berlaku sebarang kelewatan atau mengambil tindakan lain yang bersesuaian.

16.3.2 Perjanjian Perkhidmatan Perunding hendaklah ditandatangani oleh pegawai awam yang telah diberi kuasa di bawah Seksyen 2 Akta Kontrak Kerajaan 1949 (Semakan 1973).

16.3.3 Sebaik sahaja Surat Setuju Terima dikeluarkan kepada perunding, LPB hendaklah menandatangani perjanjian perunding dengan sesegera mungkin iaitu sebelum tarikh bayaran yang ditetapkan oleh LPB bagi peringkat kemajuan kerja yang pertama dibuat kepada perunding.

16.3.4 Pembayaran kepada perunding tanpa perjanjian adalah dilarang sama sekali.

17.1 Sistem E-Perunding tidak diterimapakai oleh LPB

18.1 PERJANJIAN PERUNDING & PENTADBIRAN KONTRAK

18.2 Kepentingan Perjanjian

18.2.1 Perjanjian merupakan satu ikatan rasmi diantara LPB dengan firma dan mengandungi obligasi/persetujuan yang perlu dipatuhi dan dilaksanakan sepanjang tempoh perjanjian tersebut. Berikut adalah kepentingan Perjanjian :

18.2.1.1 Memelihara kepentingan LPB;

18.2.1.2 Memastikan kedua-dua pihak mematuhi obligasi masing-masing sebagaimana dinyatakan di dalam perjanjian/kontrak yang ditandatangani;

18.2.1.3 Sekiranya ada pelanggaran/ketidak patuhan terma dan syarat perjanjian, dokumen perjanjian boleh digunakan untuk proses pendakwaan undang-undang / gantirugi; dan

18.2.1.4 Penjelasan mengenai tanggungjawab perunding disamping menjelaskan perkhidmatan yang bakal diberikan kepada Kerajaan dalam tempoh yang ditetapkan.

18.1.2 Pembayaran kepada firma perunding sebelum perjanjian ditandatangani adalah tidak dibenarkan.

- 18.1.3 Sebaik sahaja Surat Setuju Terima dikeluarkan kepada perunding, LPB hendaklah menandatangani perjanjian perunding dengan sesegera mungkin iaitu sebelum tarikh bayaran yang ditetapkan oleh LPB bagi peringkat kemajuan kerja yang pertama dibuat kepada perunding.
- 18.1.4 Perjanjian hendaklah disediakan oleh LPB Pelaksana dan perjanjian tersebut hendaklah ditandatangani oleh Pegawai yang diberi kuasa di bawah Seksyen 2 Akta Kontrak Kerajaan 1949 (Semakan 1973).
- 18.1.5 Perjanjian hendaklah dibuat secara berasingan mengikut bidang perkhidmatan perunding. Sekiranya 2 atau lebih firma dalam bidang perkhidmatan yang sama bergabung bagi melaksanakan sesuatu projek LPB , hanya 1 perjanjian sahaja perlu disediakan dan ditandatangani oleh kesemua pihak yang terlibat.

18.2 Jenis Perjanjian Piawai Perkhidmatan Perunding

- 18.2.1 Perjanjian piawai adalah perjanjian yang telah disediakan oleh Kementerian Kewangan untuk kegunaan am oleh semua LPB dan Perunding bagi pelaksanaan projek/kajian Kerajaan. Oleh itu, LPB hendaklah menggunakan Perjanjian Piawai yang telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan.
- 18.2.2 Sebarang perubahan kepada syarat-syarat sedia ada di dalam perjanjian piawai yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah LPB adalah tidak dibenarkan. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat keperluan khusus untuk menambah klausa baru di dalam perjanjian piawai, LPB hendaklah merujuk dan mendapat kebenaran daripada Penasihat Undang-Undang LPB terlebih dahulu.
- 18.2.3 Sekiranya tiada perubahan klausa yang telah dibuat ke atas perjanjian piawai tersebut, LPB boleh menandatangani perjanjian tersebut tanpa perlu merujuk ke Bahagian Undang-Undang di LPB.
- 18.2.4 Bagi perjanjian ukur tanah atau kerja-kerja ukur lain, LPB adalah dinasihatkan merujuk kepada Jabatan Ukur & Pemetaan Malaysia (JUPEM) dan draf tersebut hendaklah dikemukakan kepada Penasihat Undang-Undang LPB untuk semakan.
- 18.2.5 Bagi perolehan perkhidmatan perunding yang dibuat mengikut

kaedah bayaran SOF atau input masa, perjanjian hendaklah mengikut perjanjian piawai yang telah dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan seperti di **Pentadbiran Kontrak Dan Format Perjanjian Piawai Perunding**. Berikut adalah perjanjian piawai sedia ada yang telah dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan dan diluluskan oleh Jabatan Peguam Negara (AGC) :

- 18.2.5.1 Form CSA2014-Architectural (incl. SOF 2010)
- 18.2.5.2 Form CSA2014-Engineering (incl. SOF 1998)
- 18.2.5.3 Form CSA2014-Quantity Surveying (incl.SOF 2004); dan
- 18.2.5.4 Form CSA2014-Research

- 18.2.6 *Softcopy* bagi perjanjian di perenggan 18.2.5.1 hingga 18.2.5.4 di atas boleh dimuat turun melalui laman web Sistem ePerunding di <http://porteperunding.treasury.gov.my/index.php/perjanjian-piawai>.

18.3 Pentadbiran Kontrak

- 18.3.1 LPB hendaklah mengambil perhatian yang serius berkenaan pengurusan dan pentadbiran kontrak. Oleh itu, adalah penting untuk LPB mengetahui dan memahami kandungan perjanjian bagi menjaga kepentingan LPB dan melicinkan urusan yang berhubung kait dengan pelaksanaan sesuatu perolehan.
- 18.3.2 Pemantauan perjanjian yang sedang berkuat kuasa hendaklah dilaksanakan dengan teliti dan teratur dari semasa ke semasa bagi mengesan dan mengenal pasti masalah dari peringkat awal lagi.
- 18.3.3 Isu-isu semasa berkaitan pentadbiran kontrak yang melibatkan perkhidmatan perunding antaranya adalah seperti berikut :
 - 18.3.3.1 LPB tidak dapat membuat pembayaran/mengambil tindakan terhadap perunding yang dilantik disebabkan perjanjian tidak disediakan;
 - 18.3.3.2 LPB tidak melantik pegawai tertentu untuk mentadbir perjanjian;
 - 18.3.3.3 Tidak menguatkuasakan syarat-syarat di dalam perjanjian. Contohnya, tindakan tidak diambil ke atas kelewatan/kecuaian firma perunding di mana antaranya adalah seperti tidak memberi peringatan atau amaran kepada firma, tidak membuat aduan kepada Kementerian

Kewangan atau kepada Lembaga Profesional berkaitan;

18.3.3.4 LPB kurang pengetahuan ke atas kandungan terma perjanjian; dan

18.3.3.5 LPB mengarahkan perunding untuk menyediakan perjanjian yang memberi peluang kepada perunding untuk meminda klausa perjanjian yang memihak kepada perunding tanpa disedari oleh LPB.

18.3.4 Sila rujuk **Pentadbiran Kontrak Dan Format Perjanjian Piawai Perunding** untuk penerangan lanjut mengenai pentadbiran kontrak.

18.4 Perlanjutan Tempoh Masa Perkhidmatan (*Extension of Time – EOT*) dan Perlanjutan Tempoh Perjanjian (*Extension of Contract Period*)

18.4.1 Lanjutan tempoh masa perkhidmatan perunding (*Extension of Time – EOT*)

18.4.1.1 EOT hanya boleh dipertimbangkan oleh PBM bagi perkara- perkara berikut sahaja:

- (a) Sekiranya pihak perunding telah menghadapi kelewatan yang disebabkan oleh LPB antaranya di dalam mendapatkan maklumat atau pengesahan/persetujuan ke atas maklumat yang dikemukakan oleh perunding kepada individu/jawatankuasa di LPB berdasarkan tarikh serahan *deliverables* yang telah dipersetujui di dalam perjanjian; dan
- (b) Sekiranya terdapat arahan rasmi daripada BPAR²² untuk menangguhkan kesemua/sebahagian daripada perkhidmatan yang ditetapkan di dalam perjanjian yang telah menyebabkan kelewatan di pihak perunding.
- (c) Sekiranya kelewatan adalah disebabkan oleh agensi Kerajaan lain, EOT layak dituntut oleh Perunding. Perunding dikehendaki mengemukakan bukti-bukti yang munasabah yang dapat menunjukkan bahawa kelewatan tersebut adalah disebabkan oleh agensi

²² BPAR adalah Bintulu Port Authority Representatives yang telah dinamakan secara rasmi di dalam Consultancy Service Agreement.

berkenaan.

- 18.4.1.2 Sekiranya kelewatan terbukti adalah disebabkan oleh pihak perunding sahaja dan tidak turut melibatkan kelewatan di pihak LPB, LPB hendaklah mengambil tindakan pengenaan *Liquidated Ascertained Damages* (LAD) ke atas perunding selaras dengan peruntukan di dalam perjanjian.

18.4.2 Perlanjutan tempoh perjanjian perunding (*Extension Of Contract Period*)

- 18.4.2.1 Berdasarkan jadual pelaksanaan kerja yang ditetapkan di dalam perjanjian, sekiranya didapati kemajuan kerja perunding mengalami kelewatan dan dikhuatiri tidak dapat diselesaikan dalam tempoh perjanjian, LPB hendaklah membuat semakan semula ke atas jadual pelaksanaan kerja perunding untuk menentukan sama ada terdapat keperluan untuk melanjutkan tempoh perjanjian perunding.
- 18.4.2.2 Sekiranya perjanjian perunding perlu dilanjutkan, LPB hendaklah memastikan sebarang permohonan berkaitan dengannya dikemukakan lebih awal bagi memastikan kelulusan perlanjutan tempoh perjanjian oleh PBM sebelum tarikh tamat perjanjian.
- 18.4.2.3 LPB hendaklah memastikan bahawa perlanjutan tempoh perjanjian perunding dilaksanakan semasa perjanjian perunding sedia ada masih sah berkuat kuasa.
- 18.4.2.4 Sekiranya terdapat permohonan perlanjutan tempoh kontrak bagi perkhidmatan perunding setelah kontrak tamat, ianya hendaklah dibawa untuk pertimbangan dan kelulusan Pengurus Besar. Pengurus Besar hendaklah mendapatkan nasihat daripada Pegawai Undang-Undang dan mengambil tanggungjawab sepenuhnya ke atas keputusan yang dibuat. Oleh itu, AP201.1(b) adalah tidak terpakai khusus untuk perolehan perkhidmatan perunding sahaja.

18.5 Pengenaan *Liquidated & Ascertained Damages* (LAD) Kepada Perunding Bagi Projek/Kajian Kerajaan

- 18.5.1 LPB hendaklah memastikan pengenaan LAD ke atas perunding dilaksanakan sekiranya berlaku perkara-perkara berikut:
 - 18.5.1.1 Perunding gagal menepati tarikh penyerahan akhir setiap *deliverables* yang telah dipersetujui di dalam perjanjian perunding; dan
 - 18.5.1.2 Kelewatan/ kegagalan perunding menepati tarikh serahan akhir yang ditetapkan terbukti adalah disebabkan oleh pihak perunding sahaja dan tidak turut melibatkan kelewatan di pihak LPB.
- 18.5.2 Pengenaan LAD ke atas perunding adalah bagi kelewatan penyerahan *deliverables* pada peringkat perkhidmatan seperti berikut:
 - 18.5.2.1 Projek pembangunan fizikal – setiap peringkat sehingga sebelum peringkat pembinaan bermula; dan
 - 18.5.2.2 Kajian - setiap peringkat sehingga penutupan akaun
- 18.5.3 Bagi memastikan pengenaan LAD dapat dikuat kuasakan melalui perjanjian perunding, LPB hendaklah menyenaraikan semua aktiviti secara terperinci mengikut *deliverables* di setiap peringkat perkhidmatan yang akan dilaksanakan oleh perunding. LPB tidak dibenarkan untuk sekadar meletakkan jangka tempoh sahaja di setiap *deliverables* yang ditetapkan sebaliknya hendaklah menyatakan dengan jelas tarikh serahan akhir setiap *deliverables* tersebut.
- 18.5.4 Berdasarkan jadual *deliverables* yang ditetapkan di dalam perjanjian, BPAR hendaklah mengeluarkan arahan rasmi kepada perunding sekurang- kurangnya seminggu lebih awal daripada tarikh serahan akhir setiap *deliverables* untuk mendapatkan maklumat terkini kemajuan kerja perunding (*work progress*). Ini adalah bertujuan untuk membolehkan BPAR membuat pertimbangan sekiranya LAD perlu dikenakan atau EOT wajar diberikan berdasarkan maklum balas yang dikemukakan oleh perunding.
- 18.5.5 Pengenaan LAD kepada firma adalah dibuat melalui pemotongan

bayaran kemajuan perkhidmatan perunding berdasarkan formula yang telah ditetapkan oleh LPB seperti berikut:

$$\text{LAD} = \frac{\text{Base Lending Rate}}{100} \times \frac{\text{Consulting Fees}}{365}$$

(subject to a minimum of RM100 per day)

- 18.5.6 LPB tidak boleh menimbang apa-apa formula lain atau cara pengiraan lain di dalam penentuan LAD kepada firma. Formula di perenggan 18.5.5 di atas hendaklah dipatuhi sama ada oleh LPB mahupun firma.

18.6 Insuran Tanggung Rugi Profesional (*Professional Indemnity Insurance – PII*) bagi perunding untuk semua Projek Pembangunan Fizikal

- 18.6.1 LPB hendaklah memastikan perunding yang dilantik telah pun mengambil atau mempunyai insuran tanggung rugi profesional (PII) sebagai sekuriti kepada LPB bagi melindungi daripada segala liabiliti yang disebabkan kecuaiian atau kesilapan firma, rakan kongsinya dan kakitangannya semasa memberikan perkhidmatan perundingan di dalam projek pembangunan fizikal terutamanya di dalam rekabentuk mahupun apa-apa pandangan/nasihat yang diberikan.
- 18.6.2 Kos untuk menyelia PII adalah ditanggung sendiri oleh perunding dan tidak boleh disenaraikan di dalam butiran kos perunding memandangkan adalah menjadi tanggungjawab semua profesional untuk mengambil insuran ini sebagai jaminan ke atas kepakaran yang diberikan.
- 18.6.3 Tempoh sah laku PII tersebut hendaklah turut meliputi minimum 12 bulan selepas tempoh *Defect Liability Period* tamat.
- 18.6.4 Memandangkan perkara ini dinyatakan sebagai salah satu syarat mandatori di dalam klausa perjanjian piawai perunding ini, LPB bertanggungjawab untuk memastikan perkara ini dinyatakan secara jelas di dalam kriteria pemilihan perunding, syarat pelawaan/tender dan syarat lantikan.

18.7 Penamatan Perjanjian

- 18.7.1 Klausa penamatan perjanjian adalah penting bagi memastikan hak LPB untuk menamatkan perjanjian pada bila-bila masa apabila firma

perunding gagal memenuhi obligasi kontrak.

18.7.2 LPB berhak mengambil tindakan menamatkan perkhidmatan perunding sekiranya perunding melakukan perkara-perkara berikut tanpa justifikasi yang munasabah:

18.7.2.1 Menangguhkan pelaksanaan perkhidmatan dan gagal meneruskan kerja dengan tekun sebagaimana obligasi perunding di dalam perjanjian;

Contohnya:

(a) Perunding telah menangguhkan penyediaan Laporan Awal bagi kajian yang dilaksanakannya dan gagal menyiapkan laporan tersebut sebagaimana dikehendaki oleh LPB.

18.7.2.2 Gagal melaksanakan semua/sebahagian perkhidmatan atau secara berterusan mengabaikan obligasi perunding di bawah perjanjian;

Contohnya:

(a) Perunding tidak melaksanakan kerja pengawasan tapak yang merupakan skop perkhidmatan yang dikehendaki oleh LPB di dalam perjanjian.

18.7.2.3 Kemungkiran melaksanakan tanggungjawab perunding iaitu tidak memberikan perkhidmatan secara profesional, kompeten, berhati-hati dan tekun sepanjang masa;

Contohnya:

(a) Perunding memperakukan tuntutan bayaran oleh kontraktor pembinaan bagi kuantiti bahan binaan melebihi daripada kuantiti sebenar yang berada di tapak pembinaan.

18.7.2.4 Obligasi yang dilaksanakan oleh perunding tidak menepati kehendak LPB atau gagal mematuhi terma/syarat yang lain di dalam perjanjian.

Contohnya:

(a) Perunding menggantikan kakitangan yang terlibat dalam pasukan kajian tanpa terlebih dahulu

mendapatkan kebenaran daripada pihak LPB.

- 18.7.3 Walau bagaimanapun, penamatan perkhidmatan perunding hendaklah mengikut kaedah atau tatacara yang telah diperuntukkan di dalam perjanjian perunding. Peluang yang munasabah hendaklah diberikan kepada perunding yang gagal memenuhi obligasi kontrak. Ini termasuk memberi notis peringatan, amaran yang cukup secara bertulis dan mengeluarkan surat tunjuk sebab (*show cause letter*).
- 18.7.4 Sekiranya firma yang dilantik adalah *sole proprietorship* dan pemilik tersebut meninggal dunia, perjanjian dengan LPB adalah terbatal dengan sendirinya. LPB dibenarkan untuk melantikan perunding baru bagi pelaksanaan projek tersebut dan memastikan isu-isu perundangan berkaitan perjanjian asal telah diselesaikan.

19.1 PELANTIKAN PERUNDING INDIVIDU

19.2 Syarat Pelantikan Perunding Individu/Pegawai Kerajaan

19.2.1 Perunding individu lazimnya ditakrifkan seperti berikut:

19.2.1.1 Individu yang sedang berkhidmat dengan suatu firma dan/atau individu yang memberikan perkhidmatan secara *freelance*;

19.2.1.2 Pegawai Kerajaan yang telah bersara dari perkhidmatan; atau

19.2.1.3 Tenaga pengajar universiti (IPTA/IPTS) yang masih berkhidmat.

19.2.2 Pelantikan perunding secara individu tidak digalakkan, walau bagaimanapun adalah dibenarkan tertakluk kepada syarat-syarat berikut:

19.2.2.1 Hanya bagi Kajian LPB atau yang memerlukan khidmat nasihat kepakaran individu tersebut bagi **pelaksanaan kajian berkenaan sahaja**;

19.2.2.2 Kajian yang memerlukan kepakaran khusus yang tidak ditawarkan oleh firma sedia ada;

19.2.2.3 Tempoh perkhidmatan perunding tidak melebihi 1 tahun;

- 19.2.2.4 Kos perkhidmatan tidak melebihi RM500 ribu;
- 19.2.2.5 Boleh melebihi dari seorang perunding individu tertakluk jumlah kos perkhidmatan semua perunding individu tersebut tidak melebihi RM500 ribu dan tidak melebihi tempoh 1 tahun;
- 19.2.2.6 Kaedah bayaran adalah secara Input Masa di mana pengiraan yuran dan imbuhan balik hendaklah berdasarkan syarat-syarat di perenggan 5 di dalam MPPP2011 ini;
- 19.2.2.7 Kriteria pemilihan perunding individu tersebut boleh ditetapkan sendiri oleh JPP mengikut kesesuaian projek;
- 19.2.2.8 Faktor Pengganda bagi perunding individu tempatan adalah maksimum 1.6 dan perunding individu asing adalah maksimum 1.0;
- 19.2.2.9 Pelantikan dan kos perunding individu hendaklah mendapat kelulusan LP 'B' manakala bagi perunding individu asing adalah LP 'A';
- 19.2.2.10 Surat Setuju Terima hendaklah dikeluarkan kepada perunding individu tersebut sebelum sebarang arahan memulakan kerja dikeluarkan;
- 19.2.2.11 Perjanjian dengan perunding individu tersebut hendaklah disediakan menggunakan format perjanjian piawai seperti di **Pentadbiran Kontrak Dan Format Perjanjian Piawai Perunding** dan ditandatangani sebelum sebarang bayaran boleh dibuat; dan
- 19.2.2.12 Maklumat perolehan perunding individu hendaklah direkodkan di dalam sistem ePerunding;
- 19.2.3 Bagi mendapatkan perkhidmatan tenaga pengajar IPTA/IPTS yang masih berkhidmat, syarat tambahan adalah seperti berikut :
 - 19.2.3.1 Memastikan pelantikan tenaga pengajar hendaklah dilaksanakan melalui Badan/Biro Perundingan Universiti yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan.

19.2.3.2 Sekiranya IPTA/IPTS tidak mempunyai Badan/Biro Perundingan yang berdaftar dengan Kementerian Kewangan, pelantikan tenaga pengajar tersebut hendaklah dibuat melalui Bahagian Pentadbiran/Sumber Manusia Universiti berkenaan.

20.1 PELANTIKAN PERUNDING ASING

20.2 Perkhidmatan Perunding Asing

- 20.2.1 Perunding Asing di **dalam perolehan perkhidmatan perunding LPB** boleh ditakrifkan seperti berikut:
- 20.2.1.1 Firma di luar Negara yang dilantik secara *outsource* oleh firma tempatan/ dilantik terus oleh LPB;
 - 20.2.1.2 Individu Asing yang bekerja dengan firma di luar Negara yang dilantik secara *outsourcing* oleh firma tempatan/dilantik terus oleh LPB;
 - 20.2.1.3 Warga Tempatan yang bekerja dengan firma Asing di luar Negara yang dilantik secara *outsourcing* oleh firma tempatan/dilantik terus oleh LPB; dan
 - 20.2.1.4 Individu Asing yang dengan firma tempatan yang dilantik secara *outsourcing* oleh firma tempatan/dilantik terus oleh LPB.
- 20.2.2 Firma Asing yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) adalah diklasifikasikan sebagai firma perunding tempatan.
- 20.2.3 Individu Asing yang bermastautin²³ di Malaysia dan bekerja dengan firma tempatan adalah diklasifikasikan sebagai perunding tempatan.
- 20.2.4 Warga Tempatan yang sedang bekerja dengan firma tempatan yang berpejabat di luar Negara adalah diklasifikasikan sebagai perunding tempatan.
- 20.2.5 Perunding tempatan hendaklah diberi keutamaan di dalam perolehan LPB bagi tujuan peningkatan keupayaan (*capacity building*), kawalan ke atas aliran keluar mata wang dan dasar keselamatan negara.
- 20.2.6 Semua perolehan perkhidmatan firma perunding asing hendaklah mendapat kelulusan Kementerian Kewangan terlebih dahulu.

²³ Takrifan bermastautin adalah berdasarkan undang-undang percukaian Malaysia

20.2.7 Bagi perolehan perkhidmatan perunding asing, LPB hendaklah melaksanakan perkara-perkara berikut :

- 20.2.7.1 Mendapat kelulusan tapisan keselamatan Majlis Keselamatan Negara (MKN) di Jabatan Perdana Menteri;
- 20.2.7.2 Mengenakan Cukai Pegangan (*Withholding Tax*) bagi perkhidmatan individu/firma asing selaras dengan Akta Cukai Pendapatan 1967. Kadar semasa Cukai Pegangan adalah tertakluk kepada kadar semasa yang diluluskan Kerajaan;
- 20.2.7.3 Memastikan perunding individu asing dalam bidang arkitek, kejuruteraan dan ukur bahan berdaftar dengan Lembaga/Badan profesional di negara masing-masing;
- 20.2.7.4 Memastikan perunding individu asing dalam bidang arkitek, kejuruteraan dan ukur bahan turut berdaftar secara sementara dengan Lembaga/Badan profesional di Malaysia selaras dengan Akta Lembaga Profesional masing-masing; dan
- 20.2.7.5 Memastikan terdapat program Transfer of Technology/Knowledge kepada kakitangan LPB (sekiranya perlu).

20.3 Kaedah Bayaran Perunding Asing

- 20.3.1 Pengiraan yuran Input Masa bagi perunding asing seperti di [perenggan 20.1.1](#) di atas hendaklah dibuat secara *charge rate*. Sebagai panduan, LPB boleh menggunakan format di [Lampiran 20A](#) atau format lain yang bersesuaian.

20.3 Dasar Penggunaan Mata Wang

- 20.3.1 Tawaran harga daripada perunding asing boleh dibuat sama ada di dalam Ringgit Malaysia ataupun mata wang asing. Walau bagaimanapun, bagi mengawal perbelanjaan, LPB dinasihatkan supaya mengutamakan Ringgit Malaysia dan dinyatakan dengan jelas di dalam dokumen pelawaan.

21.1 PEMANTAUAN DAN PENILAIAN PRESTASI PERKHIDMATAN PERUNDING

21.2 Pemantauan & Penilaian Prestasi

- 21.2.1 LPB adalah bertanggungjawab untuk memastikan penilaian prestasi perunding dibuat pada setiap peringkat perkhidmatan yang telah dilaksanakan oleh perunding. Maklumat prestasi perunding yang telah dinilai oleh LPB hendaklah direkodkan ke dalam Sistem ePerunding. Borang penilaian prestasi adalah seperti di [Lampiran 21](#).
- 21.2.2 Penilaian prestasi perunding hendaklah dibuat secara adil dan saksama tanpa melibatkan sebarang unsur-unsur peribadi (personel grudges), berat sebelah, prejudis dan sebagainya.
- 21.2.3 Kriteria penilaian prestasi yang ditetapkan dan juga perkara utama yang perlu diberi perhatian adalah seperti berikut :

21.2.3.1 Jadual Pelaksanaan

- (a) Kelewatan perunding dalam membuat keputusan bagi sesuatu bahagian kerja kritikal yang boleh mengakibatkan lanjutan masa dan kelewatan projek.

21.2.3.2 Skop Perkhidmatan

- (a) Hasil kerja yang tidak menepati TOR.

21.2.3.3 Pengurusan Sumber

- (a) Ketidakecapan perunding mengurus pasukan projek dan sumber-sumber lain yang berkaitan sama ada manusia, peralatan, kewangan, maklumat dan sebagainya.
- (b) Pertukaran ahli pasukan kerja tanpa kebenaran LPB.

21.2.3.4 Keupayaan Teknikal

- (a) Pengetahuan teknikal pasukan kerja dalam pelaksanaan projek/kajian tersebut hendaklah

mencukupi dan *up to date* dengan perkembangan semasa.

21.2.3.5 Kualiti Kerja

- (a) Mutu kerja yang rendah dan tidak menepati kualiti yang ditetapkan.

21.2.3.6 Kerjasama

- (a) Ketidakhadiran wakil firma dalam mesyuarat yang diadakan.
- (b) Ketidakhadiran prinsipal syarikat dalam mesyuarat tapak (sekiranya kehadiran prinsipal diwajibkan).
- (c) Tiada kerjasama dengan perunding-perunding lain yang dilantik oleh LPB bagi projek/kajian berkenaan.
- (d) Sukar memberi kerjasama kepada pegawai-pegawai LPB yang dipertanggungjawab bagi projek/kajian berkenaan

21.2.3.7 Peruntukan Diluluskan

- (a) Tidak mengambil berat untuk memastikan perbelanjaan/kos perunding tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

21.2.3.8 Pengawasan/Penyeliaan Tapak (Projek Pembangunan Fizikal sahaja)

- (a) Tidak memantau kakitangan tapak sehingga mengakibatkan kelewatan atau menjejaskan kualiti pelaksanaan projek

21.2.4 Perunding yang melakukan kesalahan antaranya melanggar mana-mana syarat/obligasi perjanjian perunding, LPB hendaklah terlebih dahulu mengambil tindakan ke atas perunding berkenaan mengikut terma dan syarat yang diperuntukkan di dalam perjanjian (seperti

menamatkan perkhidmatan perunding) sebelum sebarang laporan aduan dikemukakan ke Kementerian Kewangan untuk tindakan susulan.

- 21.2.5 Laporan aduan yang hendak dikemukakan ke Kementerian Kewangan ini hendaklah mematuhi format yang telah dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan iaitu menggunakan Borang KKM-BA (2010) dimana borang tersebut boleh didapati dari **Ketidakpatuhan Dalam Perolehan Kerajaan**.
- 21.2.6 Borang Aduan yang telah lengkap diisi ini juga hendaklah disalinkan kepada badan kawal selia profesional yang berkaitan untuk diambil tindakan tatatertib.
- 21.2.7 Bagi perunding pembangunan fizikal, sekiranya berlaku kegagalan selepas projek siap, LPB hendaklah mengeluarkan arahan secara bertulis kepada perunding yang terlibat untuk menyediakan Laporan Tunjuk Sebab mengenai punca kegagalan dan kaedah mengatasinya kepada Kerajaan dengan segera selaras dengan syarat perjanjian perkhidmatan perunding. LPB hendaklah meneliti laporan yang disediakan oleh perunding tersebut dan mengambil tindakan sewajarnya.
- 21.2.8 Sekiranya daripada laporan tersebut didapati berlakunya sebarang kecuai di pihak perunding, LPB hendaklah melaporkan perkara tersebut ke Kementerian Kewangan menggunakan borang aduan iaitu **Borang KKM-BA (2010)** dimana borang tersebut boleh didapati dari **Ketidakpatuhan Dalam Perolehan Kerajaan** dan disalinkan ke Lembaga Profesional untuk tindakan sewajarnya.

**SKALA GAJI MAKSIMUM PENGARAH (PEMILIK FIRMA)/ RAKAN KONGSI
(SHAREHOLDERS)**

TAHUN PENGALAMAN	KADAR GAJI (RM)
5	6,000
6	6,300
7	6,600
8	6,900
9	7,200
10	7,500
11	7,800
12	8,100
13	8,400
14	8,700
15	9,000
16	9,300
17	9,600
18	9,900
19	10,200
20	10,500
21	10,800
22	11,100
23	11,400
24	11,700
25	12,000
26	12,300
27	12,600
28	12,900
29	13,200
30	13,500
31 dan ke atas	13,800

LAMPIRAN 5B

**SKALA GAJI POKOK MAKSIMUM KAKITANGAN IKHTISAS
(KAKITANGAN SEMENTARA – IJAZAH SARJANA MUDA DAN KE ATAS)**

TAHUN PENGALAMAN	KADAR GAJI POKOK (RM) (Sebelum 1 Januari 2015)	KADAR GAJI POKOK (RM) (Mulai 1 Januari 2015)
Kurang setahun	2,900	3,335
1	3,000	3,450
2	3,150	3,623
3	3,300	3,795
4	3,450	3,968
5	4,000	4,600
6	4,200	4,830
7	4,400	5,060
8	4,600	5,290
9	4,800	5,520
10	5,800	6,670
11	6,100	7,015
12	6,400	7,360
13	6,700	7,705
14	7,000	8,050
15	7,300	8,395
16	7,600	8,740
17	7,900	9,085
18	8,200	9,430
19	8,500	9,775
20	9,000	10,350
21	9,300	10,695
22	9,600	11,040
23	9,900	11,385
24	10,200	11,730
25	11,200	12,880
26	11,700	13,455
27	12,200	14,030
28	12,700	14,605
29	13,200	15,180
30 dan keatas	14,200	16,330

LAMPIRAN 5C

**SKALA GAJI MAKSIMUM KAKITANGAN SEPARA IKHTISAS/
CLERK OF WORK⁷ – COW (KAKITANGAN SEMENTARA)**

TAHUN PENGALAMAN	KADAR GAJI 1 (TANPA DIPLOMA) (Sebelum 1 Januari 2015)	KADAR GAJI 1 (TANPA DIPLOMA)⁸ (Mulai 1 Januari 2015)	KADAR GAJI 2 (DENGAN DIPLOMA) (Sebelum 1 Januari 2015)	KADAR GAJI 2 (DENGAN DIPLOMA)⁹ (Mulai 1 Januari 2015)
Kurang setahun	1,800	2,250	2,100	2,625
1	1,890	2,363	2,190	2,738
2	1,980	2,475	2,280	2,850
3	2,070	2,588	2,370	2,963
4	2,160	2,700	2,460	3,075
5	2,250	2,813	2,550	3,188
6	2,340	2,925	2,640	3,300
7	2,430	3,038	2,730	3,413
8	2,520	3,150	2,820	3,525
9	2,610	3,263	2,910	3,638
10	2,700	3,375	3,000	3,750
11	2,830	3,538	3,300	4,125
12	2,930	3,663	3,400	4,250
13	3,030	3,788	3,500	4,375
14	3,130	3,913	3,600	4,500
15	3,230	4,038	3,700	4,625
16	3,330	4,163	3,800	4,750
17	3,430	4,288	3,900	4,875
18	3,530	4,413	4,000	5,000
19	3,630	4,538	4,100	5,125
20	3,730	4,663	4,200	5,250
21	3,880	4,850	4,600	5,750
22	4,000	5,000	4,720	5,900
23	4,120	5,150	4,840	6,050
24	4,240	5,300	4,960	6,200
25	4,360	5,450	5,080	6,350
26	4,480	5,600	5,200	7,080
27	4,600	5,750	5,320	7,280
28	4,720	5,900	5,440	7,470
29	4,840	6,050	5,560	7,670
30 dan keatas	4,960.00	6,200	5,680.00	7,860

⁷ Jadual di atas adalah untuk Clerk of Work (COW) dan bukannya untuk kerani pentadbiran. Kerani Pentadbiran adalah tidak dibenarkan dituntut oleh perunding dan perlu ditanggung sendiri oleh perunding kerana sebahagiannya telah dimasukkan di dalam komponen Faktor Pengganda.

⁸ Tanpa Diploma adalah bermaksud kakitangan yang memiliki kelayakan sama ada Sijil Politeknik atau setara/STPM/SPM

⁹ Dengan Diploma adalah bermaksud kakitangan yang memiliki kelayakan Diploma yang diiktiraf oleh Jabatan Perkhidmatan Awam.

**FAKTOR PENGGANDA (FP) MAKSIMUM PERUNDING BAGI PENETAPAN YURAN
SECARA KAEDAH INPUT MASA**

	KATEGORI KAKITANGAN/PERUNDING	FAKTOR PENGGANDA	PERINCIAN KOMPONEN
A	PERUNDING TEMPATAN		
1	Kakitangan Ikhtisas Firma Yang Dilantik (kakitangan tetap/sementara)	2.7	Jadual 1 di Lampiran 5E
2	Kakitangan Separa Ikhtisas/Sokongan Teknikal Firma Yang Dilantik (kakitangan tetap/sementara)	2.1	Jadual 2 di Lampiran 5E
3	Semua Kategori Tenaga Pengajar Universiti Awam/Swasta .	2.2	Lampiran 5F
B	PERUNDING ASING		
5	Perunding Asing ¹⁰ yang <i>dioutsource</i> oleh firma yang dilantik	1.0 (berdasarkan <i>Charge Rate</i>)	Lampiran 5G
C	PERUNDING INDIVIDU		
6	Perunding Individu tempatan yang dilantik terus oleh Agensi Kerajaan	1.6	Lampiran 5H
7	Perunding Individu Asing yang dilantik terus oleh Agensi Kerajaan	1.0 (berdasarkan <i>Charge Rate</i>)	Lampiran 5G

¹⁰ Takrifan perunding asing hendaklah dirujuk kepada **Perenggan 20.0**.

JADUAL 1 : KOMPONEN FP BAGI KAKITANGAN IKHTISAS FIRMA

Component for Multiplier	Component Ratio
A. Benefits of Named Employee	
Salary	1.00
Bonus, Allowance, Perks & Leave	0.37
EPF/SPF	0.11
SOCSSO	0.01
Training	0.02
Subscription to professional bodies, permits and licenses	0.05
Health and medical benefits	0.03
Retirement/superannuation funds	0.03
B. Firm's Overhead	
Rental	0.10
Group Insurance	0.05
Utilities and office supplies	0.05
IT hardware/ network	0.03
Software	0.04
Systems (e.g. ISO, library)	0.02
Professional services including secretarial, audit and legal	0.04
Salaries of non-billable staff including administrative/directors	0.20
Research and development	0.02
Depreciation/amortization	0.07
Cost of capital	0.10
Profit before tax	0.20
Others	0.16
TOTAL	2.70

JADUAL 2 : KOMPONEN FP BAGI KAKITANGAN SEPARA IKHTISAS/SOKONGAN TEKNIKAL FIRMA

Component for Multiplier	Component Ratio
A. Benefits of Named Employee	
Salary	1.00
Bonus, Allowance, Perks & Leave	0.15
EPF/SPF	0.11
SOCSSO	0.02
Training	0.01
Health and medical benefits	0.02
B. Firm's Overhead	
Rental	0.04
Group Insurance	0.03
Utilities and office supplies	0.04
IT hardware/ network	0.01
Software	0.03
Systems (e.g. ISO, library)	0.01
Professional services including secretarial, audit and legal	0.02
Salaries of non-billable staff including administrative/directors	0.17
Depreciation/amortization	0.07
Cost of capital	0.10
Profit before tax	0.20
Others	0.07
TOTAL	2.10

**KOMPONEN FP BAGI SEMUA KATEGORI TENAGA PENGAJAR UNIVERSITI
AWAM/SWASTA**

<i>Component for Multiplier</i>	<i>Component Ratio</i>
<i>A. Benefits of Named Employee</i>	
<i>Salary</i>	1.00
<i>Incentive & Leave</i>	0.50
<i>Research and Development</i>	0.05
<i>B. University Consultancy Bureau's fee</i>	0.30
<i>C. Firm's Overhead</i>	
<i>Utilities and office supplies</i>	0.05
<i>IT hardware</i>	0.03
<i>Profit</i>	0.20
<i>Others</i>	0.07
TOTAL	2.20

JADUAL 1 : KOMPONEN *CHARGE RATE* BAGI PERUNDING ASING

<i>Component for Charge Rate¹</i>
<i>1. Salary</i>
<i>2. Social Charges</i>
<i>3. Overhead</i>
<i>4. Consultant's Fee</i>
<i>5. Other Costs</i>
<i>6. Leave</i>
TOTAL = 1.00

¹ Sila rujuk **Lampiran 20A** bagi penetapan peratus kepada komponen-komponen *charge rate*.

LAMPIRAN 5H

**KOMPONEN FP BAGI PERUNDING INDIVIDU TEMPATAN YANG DILANTIK TERUS
OLEH AGENSI KERAJAAN**

<i>Component for Multiplier</i>	<i>Component Ratio</i>
<i>Salary (based on current basic salary or last drawn basic salary for retiree)</i>	1.00
<i>Handling & Administratives</i>	0.50
<i>Research and Development</i>	0.05
<i>Others</i>	0.05
TOTAL	1.60

LAMPIRAN 5I

TUNTUTAN KOS IMBUHAN BALIK PERUNDING YANG DIBENARKAN

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN
A	KOS PENGANGKUTAN/ PERJALANAN	
A1	Tiket Penerbangan Tempatan/Antarabangsa	1. Jumlah penerbangan hendaklah dihadkan kepada bilangan yang perlu sahaja, mengikut tugas khusus setiap perunding. Bagi tujuan ini Jadual Tugas (<i>manning schedule</i>) yang disediakan oleh perunding bolehlah dijadikan panduan bagi penetapan had jumlah penerbangan. 2. Pakar perunding asing yang semasa melaksanakan tugasnya dan perlu menginap di negara ini bagi tempoh 12 bulan atau lebih secara terus menerus, boleh dibenarkan membawa isteri dan tiga (3) orang anak yang berumur di bawah 18 tahun dengan syarat tempoh penginapan mereka di negara ini tidak kurang dari 3 bulan. Bagi tugas yang menjangkau tempoh 30 bulan secara terus menerus, perunding asing ini dibenarkan tambahan satu (1) penerbangan pergi-balik termasuk isteri dan tiga (3) orang anak mereka selepas menyempurnakan tempoh perkhidmatan 24 bulan. 3. Penerbangan hendaklah dihadkan kepada kelas ekonomi sahaja. Penerbangan hendaklah menggunakan jalan paling dekat (<i>the most direct route</i>) dan tambang termurah dengan menggunakan perkhidmatan syarikat penerbangan tempatan yang telah diluluskan oleh Kerajaan dari semasa ke semasa. 4. Bayaran adalah bagi penerbangan pergi balik (<i>local/or international-bound flights</i>) mengikut kadar tambang sebenar yang dikenakan oleh syarikat penerbangan berkenaan. Sekiranya terdapat diskaun pada harga pembelian (promosi dan sebagainya), harga diskaun tersebut hendaklah digunakan bagi tujuan pembayaran.

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN
A2	Lain-lain Perbelanjaan Berkaitan Dengan Perjalanan	1. Lain-lain perbelanjaan yang berkaitan dengan para A1 boleh dibenarkan termasuk perbelanjaan tambang teksi dari rumah ke lapangan terbang (<i>vice-versa</i>), bayaran visa, permit perjalanan, tol, parkir dan lain-lain. 2. Kadar bayaran hendaklah mengikut kadar sebenar (<i>bill</i>) bagi setiap butiran. 3. Bagi tuntutan tol yang menggunakan Touch & Go dan Smart Tag, perunding tidak perlu mengemukakan resit, sebaliknya adalah memadai tuntutan tersebut dikemukakan bersama dengan surat-surat panggilan mesyuarat. Kadar tol boleh disemak melalui laman web pemegang konsesi lebuhraya (contohnya: PLUS, MEX dan lain-lain).
A3	Tuntutan Perjalanan Kenderaan (<i>Mileage Claims</i>)	1. Perunding dibenarkan menggunakan kenderaan sendiri dan membuat tuntutan perjalanan bagi tugas-tugas rasmi yang dibuat semasa pelaksanaan projek. Kemudahan ini perlu dihadkan kepada perjalanan jarak dekat sahaja, manakala bagi perjalanan jarak jauh perunding digalakkan menggunakan kemudahan pengangkutan awam yang mana lebih menjimatkan. 2. Perunding yang telah disediakan kemudahan kenderaan atau menyewa kenderaan, tidak dibenarkan untuk membuat tuntutan perjalanan kenderaan. 3. Tuntutan <i>mileage</i> perjalanan hendaklah tertakluk kepada kadar sebagaimana ditetapkan dalam peraturan semasa yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan. 4. Perunding yang menggunakan kenderaan sendiri untuk bertugas di satu tempat sahaja yang jaraknya melebihi 240 km daripada Ibu Pejabatnya dan terdapat perkhidmatan terus kapal terbang atau kereta api layak menuntut tambang gantian mengikut kadar tambang pengangkutan yang sesuai dengan kelayakannya, iaitu Tambang Gantian tersebut hendaklah bersamaan dengan tambang kapal terbang atau kereta api, mengikut mana yang berkenaan dengan syarat dinyatakan di dalam baucar tuntutan yang ia telah menggunakan kenderaannya sendiri; dan 5. Perunding yang menuntut Tambang Gantian tidak layak menuntut apa-apa tambang atau bayaran tambahan yang bersabit dengan perjalanan kapal terbang atau kereta api seperti tambang dari rumah

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN										
		ke lapangan terbang/stesen kereta api dan sebaliknya, tambang dari lapangan terbang/stesen kereta api ke tempat penginapan dan sebaliknya, bayaran Cukai Lapangan Terbang atau bayaran tempat tidur dalam kereta api (<i>berth charges</i>).										
A4	Tambang Teksi	1. Perunding dibenarkan menuntut tambang teksi mengikut keperluan projek. 2. Walau bagaimanapun, Agensi hendaklah memastikan tuntutan ini tidak bertindih dengan tuntutan perjalanan kenderaan seperti di A3. 3. Anggaran tuntutan tambang teksi hendaklah tidak melebihi RM1,000 sebulan.										
A5	Sewa Kenderaan	1. Sewaan kenderaan hanya dibenarkan sekiranya terdapat keperluan khusus mengikut kesesuaian projek dan mendapat persetujuan Agensi terlebih dahulu. 2. Jenis kenderaan adalah meliputi kereta, van, pacuan empat roda, bot, helikopter dan sebagainya mengikut kesesuaian dan keperluan projek. 3. Sewaan kenderaan boleh meliputi elaun pemandu, kos bahan api, kos penyelenggaraan dan sebagainya bergantung kepada rundingan yang diadakan, sebut harga bolehlah diminta untuk menentukan kos sewaan sebenar. 4. Bagi tujuan anggaran, kadar berikut (termasuk elaun pemandu, bahan api, penyelenggaraan dan sebagainya) hendaklah berdasarkan kadar maksimum berikut : <table><tr><td>Kereta</td><td>RM1,800-RM3,500 sebulan</td></tr><tr><td>Pacuan 4 roda</td><td>RM3,500-RM6,000 sebulan</td></tr><tr><td>Van</td><td>Kadar sebenar</td></tr><tr><td>Helikopter</td><td>Kadar sebenar</td></tr><tr><td>Bot</td><td>Kadar sebenar</td></tr></table>	Kereta	RM1,800-RM3,500 sebulan	Pacuan 4 roda	RM3,500-RM6,000 sebulan	Van	Kadar sebenar	Helikopter	Kadar sebenar	Bot	Kadar sebenar
Kereta	RM1,800-RM3,500 sebulan											
Pacuan 4 roda	RM3,500-RM6,000 sebulan											
Van	Kadar sebenar											
Helikopter	Kadar sebenar											
Bot	Kadar sebenar											
B	ELAUN PENGINAPAN DAN SARA HIDUP											
B1	Perunding Tempatan	1. Bagi perunding yang menjalankan tugas rasmi di luar kawasan yang (melebihi 25 km dari ibu pejabat firma) dan perlu menginap layak menuntut bayaran sewa hotel yang disokong dengan resit atau elaun lojing mengikut kadar-kadar seperti dalam jadual di bawah:										

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN																								
		<table><tr><th rowspan="2"></th><th colspan="2">Ikhtisas</th><th colspan="2">Separa Ikhtisas</th></tr><tr><th>S.M'sia (RM)</th><th>Sbh/Swk (RM)</th><th>S.M'sia (RM)</th><th>Sbh/Swk (RM)</th></tr><tr><td>Hotel</td><td>250</td><td>270</td><td>190</td><td>210</td></tr><tr><td>Lojing</td><td>60</td><td>80</td><td>40</td><td>60</td></tr><tr><td>Elaun Makan</td><td>60</td><td>80</td><td>40</td><td>60</td></tr></table> 2. Kadar sewa hotel di atas adalah merupakan kadar maksimum yang dibenarkan. Bayaran kepada perunding hendaklah mengikut kadar sebenar yang dikenakan oleh pihak hotel, tertakluk kepada had maksimum yang ditetapkan. Sebagai tambahan kepada kadar berkenaan, perunding juga layak menuntut apa-apa cukai yang perlu dibayar berkaitan dengan sewaan hotel tersebut. 3. Bagi perunding yang menjalankan tugas di luar pejabat bagi tempoh yang melebihi 8 jam tetapi tidak mencapai tempoh 24 jam, mereka boleh dibayar elaun harian dengan kadar separuh daripada kelayakan elaun makan mereka. 4. Agensi hendaklah menasihati perunding agar mendapatkan kadar promosi/<i>internet rate</i> bagi penginapan hotel.		Ikhtisas		Separa Ikhtisas		S.M'sia (RM)	Sbh/Swk (RM)	S.M'sia (RM)	Sbh/Swk (RM)	Hotel	250	270	190	210	Lojing	60	80	40	60	Elaun Makan	60	80	40	60
	Ikhtisas			Separa Ikhtisas																						
	S.M'sia (RM)	Sbh/Swk (RM)	S.M'sia (RM)	Sbh/Swk (RM)																						
Hotel	250	270	190	210																						
Lojing	60	80	40	60																						
Elaun Makan	60	80	40	60																						
B2	Kakitangan Tapak	<u>ELAUN TAPAK</u> 1. Perunding tidak dibenarkan menuntut lain-lain kos imbuhan balik kecuali elaun tapak untuk kakitangan yang ditempatkan di tapak bagi menjalankan kerja-kerja pengawasan atau penyeliaan projek. Kadar elaun tapak adalah <u>ditetapkan</u> seperti berikut: <table><tr><th>Kakitangan</th><th>Sem. Malaysia (RM)</th><th>Sabah /Sarawak (RM)</th></tr><tr><td>Ikhtisas</td><td>800 sebulan</td><td>950 sebulan</td></tr><tr><td>Separa Ikhtisas/ Sokongan</td><td>650 sebulan</td><td>800 sebulan</td></tr></table>	Kakitangan	Sem. Malaysia (RM)	Sabah /Sarawak (RM)	Ikhtisas	800 sebulan	950 sebulan	Separa Ikhtisas/ Sokongan	650 sebulan	800 sebulan															
Kakitangan	Sem. Malaysia (RM)	Sabah /Sarawak (RM)																								
Ikhtisas	800 sebulan	950 sebulan																								
Separa Ikhtisas/ Sokongan	650 sebulan	800 sebulan																								

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN						
		<u>KOS PENGIKLANAN PENGAMBILAN KAKITANGAN TAPAK</u> 1. Perunding dibenarkan menuntut kos iklan bagi pengambilan kakitangan tapak. Kadar bayaran hendaklah mengikut kadar sebenar (bil) bagi setiap iklan.						
B3	Perunding Asing	1. Perunding asing boleh dibayar elaun <i>per diem</i> bagi tujuan menampung perbelanjaan penginapan dan sara hidup semasa menjalankan tugas di negara ini untuk tempoh tidak melebihi 3 bulan. Elaun ini dikira mulai dari hari pertama beliau tiba sehingga ke hari berlepas pulang selepas menyempurnakan tugas rasmi beliau dalam tempoh tersebut. 2. Kadar elaun <i>per diem</i> adalah seperti berikut: <table><tr><th>Tempoh</th><th>S.M'sia/Sabah/Sarawak (RM)</th></tr><tr><td>60 hari yang pertama</td><td>310 sehari</td></tr><tr><td>Hari-hari yang berikut</td><td>170 sehari</td></tr></table> 3. Dalam keadaan di mana perunding asing perlu berada di Negara ini untuk satu jangka masa yang panjang, kaedah yang lebih menjimatkan hendaklah digunakan sebagai alternatif kepada bayaran elaun <i>per diem</i>. Umpamanya, pihak agensi boleh menyediakan tempat tinggal dengan membayar sewa dan kos utiliti yang berkaitan. Pada kebiasaannya, ditetapkan secara rundingan. 4. Bagi perunding asing yang dikehendaki menjalankan tugas di luar daripada pejabat/tempat tinggal yang disediakan kepadanya, beliau boleh menuntut bayaran penginapan, perjalanan dan sebagainya mengikut kadar seperti yang dibenarkan kepada perunding tempatan. 5. Walau bagaimanapun, beliau tidak layak menerima elaun sara hidup kerana ia sudah termasuk di dalam elaun <i>per diem</i> yang diberikan.	Tempoh	S.M'sia/Sabah/Sarawak (RM)	60 hari yang pertama	310 sehari	Hari-hari yang berikut	170 sehari
Tempoh	S.M'sia/Sabah/Sarawak (RM)							
60 hari yang pertama	310 sehari							
Hari-hari yang berikut	170 sehari							
C	Kos Perhubungan	1. Termasuk perbelanjaan telefon, faks, emel dan perkhidmatan penghantaran (pos, kurier dsb). Kos yang dibenarkan hendaklah mengambil kira faktor-faktor seperti tempoh pelaksanaan projek,						

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN
		kompleksiti projek dan keperluan perhubungan dalam dan luar negeri. 2. Kadar bayaran hendaklah berdasarkan bil sebenar setiap butiran berkaitan. Jumlah keseluruhan bagi kos perhubungan tertakluk kepada had bayaran maksimum sebanyak RM 1,500 sebulan. 3. Bayaran boleh dibenarkan secara <i>lump sum</i> di mana perunding tidak perlu mengemukakan bil bagi maksud pembayaran tertakluk kepada rundingan tetapi tidak melebihi RM750 sebulan.
D	Kos Dokumentasi Dan Penyediaan Laporan	1. Meliputi perbelanjaan bagi penyediaan dan percetakan dokumen atau laporan dan lain-lain berkaitan. 2. Jenis, kualiti dan bilangan laporan yang dikehendaki perlu dinyatakan secara jelas di dalam Terma Rujukan projek/kajian Kerajaan. Selain itu, saiz dokumen atau bilangan pelan yang perlu disertakan (di mana berkenaan) perlu juga diambil kira dalam penentuan kos ini. 3. Kos dokumentasi boleh juga ditentukan mengikut harga dokumen yang digunakan atau aktiviti yang terlibat seperti fotostat, lukisan, penjilidan dan lain-lain. Kadar hendaklah berdasarkan bil sebenar daripada syarikat percetakan atau pembekal di mana berkenaan. 4. Bagi dokumen yang memerlukan ciri khusus dari segi jenis (<i>hardcopy/softcopy</i>), warna, saiz dan bilangan, kadar hendaklah berdasarkan bil sebenar dengan persetujuan dan pengesahan Agensi. 5. Bagi dokumen yang disiapkan sendiri oleh perunding, kadar boleh ditetapkan mengikut kadar pasaran semasa. Harga pasaran semasa telah pun mengambil kira keperluan percetakan seperti kertas, toner, <i>binding</i> dan sebagainya. 6. Bagi laporan projek pembangunan fizikal yang perlu disertakan dengan model atau dalam bentuk multimedia dsb, kadar hendaklah berdasarkan bil sebenar dengan persetujuan dan pengesahan Agensi. 7. Bagi pelan yang perlu dikemukakan untuk kelulusan pihak berkuasa tempatan dan dikenakan bayaran, perunding boleh mengemukakan tuntutan tersebut berdasarkan bil sebenar.

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN
E	Aset Projek	1. Pembelian aset termasuk peralatan dan kelengkapan projek tidak dibenarkan. Firma perunding yang dilantik sepatutnya mempunyai peralatan dan kemudahan asas yang mencukupi bagi mengendalikan projek Kerajaan. Ini bagi mengelakkan bayaran dua kali di mana kos ini merupakan sebahagian daripada <i>overhead</i> firma dan telah diambil kira dalam faktor pengganda. 2. Dalam keadaan yang amat memerlukan, peralatan dan kelengkapan projek hendaklah diperolehi (melalui pembelian atau sewaan) dan mesti diurus oleh agensi berkenaan mengikut tatacara perolehan yang berkuatkuasa dan dihadkan kepada jumlah yang diperlukan bagi maksud pelaksanaan projek berkenaan sahaja. Perunding perlu memulangkan semula semua aset dan peralatan ini kepada agensi pelaksana setelah tempoh perkhidmatan mereka tamat. Aset yang dibeli adalah hak milik Kerajaan. 3. Perunding tidak dibenarkan menguruskan sendiri perolehan bagi sebarang aset atau peralatan projek dan Kerajaan tidak akan membayar apa jua tuntutan bagi perolehan tersebut. 4. Pembelian perisian asas komputer (basic computer software) juga tidak dibenarkan. Bagi perisian komputer yang khusus umpamanya perisian teknikal (<i>technical software</i>), agensi bolehlah menimbangkan pembelian tersebut namun hendaklah dipertimbangkan dengan teliti dengan mengambil kira keperluan penggunaannya, kos belian atau sewaan, lesen atau yuran penggunaan tahunan (<i>copyright fee</i>) dan sebagainya. Pembelian ini mesti diuruskan oleh agensi. 5. Bagi perolehan data/peta/lukisan (sama ada dalam bentuk hardcopy/softcopy) yang akan digunakan untuk tujuan kajian/projek, perunding dibenarkan untuk memperolehinya sendiri dan membuat tuntutan daripada Agensi tertakluk persetujuan Agensi. Agensi hendaklah memastikan data/peta/lukisan yang diperolehi oleh perunding tersebut dikembalikan dan menjadi hak milik Kerajaan.
F	Ujian Teknikal Dan Lain-Lain Ujian	1. Ujian bahan (<i>material test</i>), ujian model (<i>modelling test</i>) dan lain-lain ujian teknikal boleh dibenarkan mengikut keperluan projek. Walau bagaimanapun, sekiranya dalam melaksanakan sesuatu ujian, perunding menggunakan khidmat kepakaran dari syarikat lain seperti ujian EIA dan lain-lain ujian makmal, perolehan perkhidmatan tersebut hendaklah

BUTIRAN		ASAS DAN KADAR BAYARAN
		diuruskan oleh Agensi mengikut dasar dan peraturan perolehan Kerajaan. 2. Bayaran bagi kos ujian (bahan dan sewaan) hendaklah disokong dengan bil dan dokumen belian di samping pengesahan dari agensi Kerajaan yang bertanggungjawab di dalam bidang berkenaan.
G	Kos Sewaan Pejabat Dan Utiliti	1. Keperluan ini hanya dibenarkan bagi pejabat di tapak projek dengan syarat ianya tidak disediakan oleh kontraktor atau bagi firma perunding asing yang dilantik bagi pelaksanaan sesuatu projek/kajian. 2. Tuntutan ini adalah merupakan sewa bulanan yang merangkumi kos sewaan pejabat dan bil-bil utiliti.
H	Kos Bagi Menjalankan Kajian Selidik	1. Bagi projek yang memerlukan kaji selidik, kos yang berkaitan dengan urusan ini boleh dibenarkan. Kadar bayaran bergantung kepada kaedah yang digunakan seperti berikut: i. Kadar mengikut bilangan soal selidik: -maksimum RM12 /soal selidik; atau ii. Kadar mengikut bilangan penemuduga (<i>enumerators</i>) : -maksimum RM60 sehari; atau iii. Bagi penemuduga terlatih/berjawatan tetap: -maksimum RM1,200 sebulan 2. Lain-lain kaedah (termasuk penggunaan multimedia), kadar boleh dirundingkan mengikut kadar sebenar, <i>lump sum</i> dan sebagainya. 3. Ketua penemuduga bergantung pada kelayakan dan pengalaman: - RM1,200 sehingga RM2,500 sebulan 4. Kaedah yang paling sesuai dan menjimatkan hendaklah digunakan dalam melaksanakan urusan kaji selidik ini.

**KATEGORI KOMPLEKSITI KERJA / PROJEK MENGIKUT BIDANG PERKHIDMATAN
KEJURUTERAAN AWAM**

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
1.	<u>Class I</u>	1. Airports with extensive terminal facilities 2. Water, waste water, and solid/liquid waste treatment and disposal plants 3. Bridges which are asymmetric or are otherwise complicated 4. Thermal/nuclear power plants 5. Large dams or complicated small dams, reservoirs and water towers 6. Urban and suburban arterial streets 7. Grade crossing eliminations 8. Highway and railway tunnels 9. Pumping stations 10. Major incinerators 11. Large intercepting and relief sewers 12. Marine works and terminal facilities, dry docks, jetties, quays and wharves 13. Heavy foundations, piling and coffer dams 14. Large sports stadia, swimming pools, grandstands, marinas and zoo 15. Large hangers 16. Major irrigation and drainage structures and large water distribution networks 17. Oil tanks, refineries and collieries 18. Off-shore installations, and satellite stations 19. Underground structures 20. Fortifications and defence works 21. Gantries 22. Silos and tall chimneys 23. Causeways 24. Shipyards 25. Bulk handling installations 26. Mass rapid transit works 27. Major and complicated coastal protection works 28. Barrages and other major hydraulic structures 29. Breakwaters
2.	<u>Class II</u>	1. Public and office buildings 2. Industrial buildings, warehouse, garages, hangers and comparable structures 3. Bridges and other structures of conventional design 4. Simple waterfront facilities 5. Railways 6. Rural roads JKR 01 standard and private streets 7. Embankments, flood walls and retaining walls 8. Small dams and small reservoirs 9. Sewers and water tunnels (free-air) 10. Storm sewers and drains 11. Sanitary sewers 12. Water distribution lines and hot/cold water services 13. Irrigation and drainage works, except pumping and major works under Class I 14. Airports except as classified in Class I works 15. Transmission and other towers 16. Light foundations including piling 17. Flood mitigation, urban drainage, river & coastal engineering works

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
3.	<u>Class III</u>	1. Mass earthworks and site clearing 2. Dredging reclamation works 3. Gravity retaining walls and gabions 4. Subsoil drainage and turfing 5. Road pavement, parade grounds and hardstands 6. Roadside furniture 7. Minor drainage culverts 8. Residential and shophouse buildings not exceeding 4 storeys in height 9. Standard sub-stations 10. Proprietary standard beams, trusses, etc 11. Prefabricated structures 12. Farm roads and village/estate roads

**KATEGORI KOMPLEKSITI KERJA / PROJEK MENGIKUT BIDANG PERKHIDMATAN
KEJURUTERAAN MEKANIKAL/ELEKTRIKAL**

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
1.	<u>Class I</u>	1. Fire fighting and prevention systems 2. Air-conditioning and mechanical ventilation systems 3. Refrigeration and cold stores system 4. Lighting, power and electrical distribution systems 5. Generating plant installations 6. Water treatment and filtration (mechanical & electrical systems) 7. Stage lighting systems 8. Design of pressure vessels 9. Pollution control (mechanical & electrical systems) 10. Plant and production systems including layout 11. Cable cars systems 12. Bulk liquid and solid handling storage systems
2.	<u>Class II</u>	1. Electrical load dispatching and control systems 2. Abbatoir plants 3. Steam generating systems 4. Hot and cold water systems 5. Compressed air systems 6. Medical vacuum piping 7. Medical gas services 8. Cooling water systems 9. L.P. gas systems 10. Telephone distribution and intercommunication systems 11. Lighting protection systems 12. Electrical no break lighting systems 13. Stage mechanism 14. Heating and thermal installations 15. Electrical substations 16. Street lighting 17. Public address systems, personal location and call systems and radio and T.W. systems 18. Security systems 19. Food preparation, cooling, conveying and surveying systems 20. Transmission lines 21. Vacuum system
3.	<u>Class III</u>	1. Lifts, hoists, dumbwaiters and escalators 2. Laundry equipment and services 3. Sterilising and bed pan washing or disposal equipment 4. Standby generators 5. Clock installations 6. X-ray equipments 7. Pneumatics tube conveyor systems 8. Conveyors 9. Solid waste collection and disposal systems 10. Quarry and mining installations 11. Surgical lighting 12. Lighting fittings

**KATEGORI KOMPLEKSITI KERJA / PROJEK MENGIKUT BIDANG
PERKHIDMATAN ARKITEK**

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
1.	<u>Category 1</u> Building of exceptional character and complexity	1. Air Terminal buildings 2. Abbatoirs 3. Chancery Buildings 4. Embassy Buildings 5. Ferry terminal buildings 6. Hospital (service, teaching, central-support units or departments to hospitals) 7. Individually designed houses 8. Legislative buildings 9. Mausoleums 10. Memorials 11. Monuments 12. Museums 13. Observatories 14. Palaces
2.	<u>Category 2</u> Buildings of average complexity requiring a moderate degree of design and detailing	1. Aquaria 2. Art galleries 3. Assembly halls 4. Auditorium 5. Bakeries 6. Banks 7. Bowling alleys 8. Car parking structure (multi-storey) 9. Cinema halls 10. Club houses 11. College buildings 12. Concert halls and facilities 13. Court houses 14. Crematorium 15. Cafeteria & canteens 16. Civic centres 17. Community centres 18. Departments stores 19. Exhibitions/exposition buildings 20. Fire stations 21. Flats (block of)/Apartments buildings 22. Gymnasium 23. Hotels 24. Housing estates 25. Industrial buildings with manufacturing and packaging facilities 26. Kindergartens 27. Libraries 28. Marinas 29. Markets 30. Medical & Health clinics 31. Mixed Residential/Commercial Complexes 32. Motels 33. Nursing homes 34. Office buildings 35. Petrol service stations 36. Prisons 37. Post offices

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
		38. Police stations 39. Prefabricated structures 40. Power stations 41. Recreational building and facilities 42. Restaurants 43. Road transportation terminal buildings 44. Religious buildings 45. Research buildings 46. School buildings (other than Government Primary and Secondary where standard plans are used) 47. Shophouses 48. Shopping centres/complexes 49. Skating rinks (covered/ice/roller) 50. Sport buildings 51. Stadium 52. Supermarkets 53. Telephone exchange buildings 54. University buildings 55. Veterinary clinics
3.	<u>Category 3</u> Buildings of the simplest utilitarian character	1. Car ports (single storey) 2. Farm buildings 3. School buildings (Government where standard Primary and Secondary –plans are used) 4. Simple industrial type buildings 5. Storage or warehouse buildings

**KATEGORI KOMPLEKSITI KERJA / PROJEK MENGIKUT BIDANG
PERKHIDMATAN UKUR BAHAN**

1. Untuk Kerja Bangunan/Senibina

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
1.	<u>Category A</u>	1. Semi-detached and detached houses 2. Terrace and link houses 3. Cluster houses 4. Shophouses 5. Flats not exceeding 4½ storeys.
2.	<u>Category B</u>	1. Multi-storey flats 2. Maisonettes (over 4 ½ storeys) 3. Condominiums flats 4. Multi-storeys carparks 5. Hangars 6. Warehouses 7. Factories 8. Army camps and barracks 9. Hostels 10. Schools 11. Petrol service stations 12. Markets 13. Bakeries 14. Fire stations 15. Laundries 16. Packing and processing plants 17. Banks 18. Office buildings 19. Libraries 20. Hospitals and nursing homes 21. Sports complexes 22. Laboratories 23. Airport terminals and ancillary buildings 24. Halls (all types) 25. University and college buildings 26. Hotels 27. Motels 28. Abbatoir Crematoriums 29. Commercial complexes 30. Cinemas 31. Theatres 32. Prisons 33. Museums 34. Court houses 35. Bowling alleys 36. Breweries 37. Cold storage buildings 38. Health centres 39. Restaurants 40. Skating rinks 41. Individually designed houses 42. Private clubs 43. Transportation terminal buildings 44. Mosques

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
		45. Churches 46. Temples 47. Palaces 48. Mausoleums 49. Memorials 50. Monuments 51. Research buildings 52. Observatories and marinas 53. Other buildings of exceptional character and complexity
3	<u>Category C</u>	1. Extension, alteration, restoration and associated demolition works

2. Untuk Kerja Kejuruteraan Awam

Bil	Kategori	Jenis Kerja/Projek
1.	<u>Category I</u>	1. General Civil Engineering Works e.g. roads, drains, earthworks, water reticulation, etc.
2.	<u>Category II</u>	1. Reinforced concrete works, structural steel works and buildings forming part of the civil engineering contracts such as bridges, jetties, ports etc.